

Riječ dopredsjednika HOK-a Maroja Matane / A note from CBA Vice-President Maroje Matana	2
Iz Hrvatske odvjetničke komore / From the Croatian Bar Association	
Tradicionalne sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika / Traditional sports games of lawyers and trainee lawyers held	4
Prava obrane u prethodnom kaznenom postupku / Defence rights in pre-trial criminal procedure	6
Tradicionalni domjenak za umirovljene odvjetnike / CBA holds its traditional reception for retired lawyers	7
Članci i rasprave / Articles and Discussions	
Dragan Zlatović: Novine u sustavu zastupanja u području prava industrijskog vlasništva / Novelties in the representation system in industrial property law	8
Ana Berengi-Fellner i Ljiljana Karlovčan-Đurović: Ocjena zakonitosti općih akata / Legality assessment of general legislation	21
Engleski za odvjetnike / English for lawyers	
Engleski za odvjetnike / English for lawyers	
Kolokacije u jeziku prava: Damage je šteta a damages naknade štete / Collocations in the language of law: Damage vs. damages	30
Prisege / Oaths	
Prisege dane 23. listopada 2013. / Oaths taken on 23 October 2013	32
In Memoriam / Obituaries	
Boris Švel	34
Frano Odak	35
Zapisnik s Godišnje skupštine HOK-a održane 15. lipnja 2013. / Minutes of CBA annual general meeting held on 15 June 2013	36

Poštovane kolegice, poštovani kolege,

Maroje Matana

dopredsjednik
Hrvatske odvjetničke
komore

zapalo me napisati uvodnik za novi "Odvjetnik"? Tako mi i treba, jer se zalažem da nas što više sudjeluje u radu Komore.

Danas u Hrvatskoj ima oko 4.500 odvjetnika i oko 1.800 vježbenika, tako da bi kandidata za rad u Komori trebalo biti dovoljno.

Sjećam se da sam 1989. dobio odvjetničku iskaznicu broj 332. Tada je u Hrvatskoj bilo 928 odvjetnika, od toga nešto manje od 400 u Zagrebu. Bilo je i 220 vježbenika, od kojih polovica u Zagrebu, a ostali izvan Zagreba. U posljednjih pet godina, prosječno se godišnje upisuje oko 250 odvjetnika i oko 450 vježbenika.

S tim u vezi, Komora se susreće s brojnim problemima, jedan od njih je, primjerice, priznanje stranih diploma. Vjerojatno vam je zanimljiv, gotovo bizaran podatak, da u Moskvi (što doduše ne predstavlja praktičan problem) ima oko 200 pravnih fakulteta, ili da npr. u Travniku već postoje tri pravna fakulteta (što je, priznat ćete, previše, bez obzira na to što su iz tog kraja potekli neki ugledni pravnici). Zbrka se još više povećala pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji, jer nadležna državna tijela – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Agencija za znanost i visoko obrazovanje – još uvjek nisu definirala sve parametre vezane uz primjenu Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija i Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija.

Kako sada stvari stoje, Agencija za znanost i visoko obrazovanje priznaje inozemne obrazovne kvalifikacije, ali će Hrvatska odvjetnička komora i ubuduće, na temelju autonomnih propisa, odlučivati o uvjetima zapošljavanja u odvjetništvu kao reguliranoj profesiji. Za neovisnost odvjetništva to je vrlo važno pitanje, baš kao i pitanje dostojnosti pojedinih kandidata za upis u Imenik odvjetnika i odvjetničkih vježbenika.

Pristupanjem Europskoj uniji aktualizirano je i pitanje upisa stranih odvjetnika u HOK. Komora je osnovala Registar stranih odvjetnika koji će sada, u skladu s uvjetima iz Zakona o

odvjetništvu, moći raditi u Hrvatskoj. U Sloveniji je za sada upisano dvadesetak stranih odvjetnika, pa procjenjujem da interes za rad u Hrvatskoj neće biti znatno veći. S jedne strane, svatko od nas zna da je jednostavnije raditi s lokalnim odvjetnikom, a s druge strane, valja priznati da su strani odvjetnici ionako prisutni u Hrvatskoj kroz rad revizorskih kuća, pa i kroz "povezivanje" s nekim uredima u Hrvatskoj.

Sve je više i odvjetničkih društava. Prva su se pojavila još 1994. godine, a danas je u Hrvatskoj upisano 210 odvjetničkih društava, od čega ih je deset u likvidaciji ili stečaju. Odvjetnička društva imaju brojna specifična pitanja u vezi s organizacijom i radom partnera i zapošljenih odvjetnika, pa već duže vrijeme postoji inicijativa za osnivanje radne grupe koja bi se bavila pitanjima rada unutar odvjetničkih društava. Nadam se da će takva grupa biti osnovana do kraja ove godine, pa koristim priliku pozvati zainteresirane da se jave Komori i pri-druže inicijativi, posebno imajući u vidu uspješan rad grupe koju čine odvjetnici koji se bave naknadama šteta. Svakako smatram da bi se na sličan način trebali organizirati i odvjetnici koji se pretežno bave kaznenim predmetima. Dakle, broj odvjetnika se neprestano povećava, iako, objektivno, neki od poslova stagniraju ili ih država povjerava javnim bilježnicima i drugim tijelima, sužavajući djelokrug poslova odvjetnika. Tako su iscrpljeni poslovi vezani uz pretvorbu društvenog vlasništva, uređenje zemljišnih knjiga, denacionalizaciju, osnivanje društava itd. Zbog toga smatram da bismo se trebali još bolje organizirati i lobirati za širenje i ekskluzivnost nekih poslova, te, s druge strane, pokušati kroz Komoru ostvariti uštede u poslovanju svakog odvjetnika, npr. "flotnom" nabavom uredske opreme, strojeva ili automobila, pa čak, zašto ne, i komorskog kreditnog karticom.

U vezi sa stalnim povećanjem broja odvjetnika i sužavanjem djelokruga poslova koje ga prati, postavlja se strateško pitanje budućnosti odvjetništva, te pitanja treba li na neki način ograničiti broj odvjetnika i kako proširiti krug poslova. O tome npr. članak odvjetnika Hrvo-

ja Vukića "Zašto sudac može biti odvjetnik, a odvjetnik ne može biti sudac?", objavljen u "Odvjetniku" broj 5-6/13. Također, što s tim u vezi može učiniti sve agilnija Odvjetnička akademija (stalna edukacija, odvjetnički ispit), čije je izvješće o radu prihvaćeno na posljednjoj sjednici Upravnog odbora Komore održanoj 19. listopada 2013.

Na toj je sjednici donesen, uz ostalo, i Pravilnik o dužnosti čuvanja poslovne i profesionalne tajne. Kao što je više puta rečeno, niti jednoj ideologiji, politici ili državi nije baš uvijek u interesu imati neovisno i samostalno odvjetništvo, jer je ono zadnja brana u obrani prava klijenata od samovolje države. Odvjetnička tajna osnova je odnosa stranke i odvjetnika, a svjedoci smo da se nekim zakonskim rješenjima, prvenstveno odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, a i nekim odredbama Zakona o kaznenom postupku, ozbiljno narušava čuvanje povjerenja između odvjetnika i stranke i njihove komunikacije, te krše načela profesionalne tajne odvjetnika i odvjetničke samostalnosti. Nai-

me, nastoji se ograničiti profesionalnu tajnu i svesti je samo u okvir sudskog postupka, radi savjetovanja o pokretanju sudskog postupka ili u tijeku sudskog postupka, a učiniti dvojbenim svako drugo savjetovanje, pa i ono oko izbjegavanja sudskog postupka.

No, vratimo se početnim brojkama. Ima nas, dakle, više od šest tisuća, i doista je frustrirajuće da, s obzirom na kretanje u svim društvenim područjima, imamo zanemariv utjecaj, pa čak i u profesionalnim pitanjima kakvo je npr. prema novih propisa. Zbog toga bismo prvenstveno trebali više sudjelovati u radu Komore i to, kako je primjećeno, ne samo na način da se postavi pitanje ili problem, već da se uz takva pitanja dostave i konstruktivni i obrazloženi prijedlozi o načinu i mogućnostima rješenja, koje bi zatim Izvršni i Upravni odbor Komore mogli brže obraditi i promptno donijeti odgovarajuće odluke.

ODVJETNIK 9-10/2013.

Glasilo-Časopis Hrvatske odvjetničke komore, Zagreb, 9 - 10 2013., god. 86.
Journal of the Croatian Bar Association, Zagreb, 9 - 10 2013., annual file 86

Glavni i odgovorni urednik: Robert Travaš, odvjetnik, Zagreb, Jurkovićeva 24, tel: 466665; fax: 4665666; robert.travas@tip.hr.
Urednik: mr. sc. Tin Matić, odvjetnik, Zagreb, Vlaška 95, tel: 6170791, fax: 6170792, tin.matic@zg.t-com.hr.
Zamjenik urednika: mr. Mladen Vukmir, odvjetnik, Zagreb, Gramča 21, tel: 3760511, fax: 3760-555, mladen.vukmir@vukmir.net.
Izvršni i grafički urednik: Nataša Barac, Zagreb, Koturaška cesta 53, tel: 6165207, fax: 6170 838, e-mail: hok-cba@hok-cba.hr.
Uredništvo: Leo Andreis, Boris Jukić, Ivica Crnić, Marijan Hanžeković, Igor Hrabar, Maroje Matana, mr. Šime Pavlović, Ranko Pelicarić, Mladen Sučević, Branimir Tuškan, Josip Vukadin, dr.sc. Atila Čokolić, Ingrid Mohorovičić-Gjanković - odvjetnici, Arno Vičić, odvjetnik u m., Mario Kos, sudac Ustavnog suda u m., mr. sc. Hrvoje Momčinović, sudac Ustavnog suda u m., Mladen Žuvela, sudac Ustavnog suda u m., Antun Palarić, sudac Ustavnog suda RH
Lektor: Zvonko Šeb, **Tisk:** Kerschoffset d.o.o., Zagreb,
Grafička priprema: P.L. Studio, Zagreb. **Fotografije:** Grgor Žučko.

Uredništvo
Zagreb, Koturaška cesta 53/II
tel: 6165 207; fax: 6170 838
e-mail: hok-cba@hok-cba.hr

Prodaja oglasnog prostora-marketing
1/1-6.800,00 kn,
1/1 (omot)-7.800,00 kn,
1/2-3.800,00 kn

Izdavač
Hrvatska odvjetnička komora, Zagreb
Koturaška cesta 53/II
tel: 6165-200; fax: 6170-686
www.hok-cba.hr

Žiro-račun 2360000-1101268409 **Godišnja pretplata za tuzemstvo** 200,00 kn, **za inozemstvo** 40 eura,
pojedinačni broj za tuzemstvo 40,00 kn, za inozemstvo 8 eura.

Copyright © Hrvatska odvjetnička komora 2008.

Niti jedan dio ove publikacije ne smije se objaviti bez posebnog odobrenja izdavača.

Svi potpisani tekstovi odražavaju stavove i mišljenja isključivo njihovih autora, a ne Hrvatske odvjetničke komore, urednika i Uredništva Časopisa-glasila "Odvjetnik". Uredništvo zadržava pravo objave primljenih materijala u časopisu i/ili na web stranici HOK-a. Materijali objavljeni na web stranici ne honoriraju se.

Već osamnaest godina svake se jeseni organiziraju Sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika. Ove godine, od 25. do 29. rujna, Sportske igre održane su u Malom Lošinju, a nazočila su im 204 odvjetnika i vježbenika.

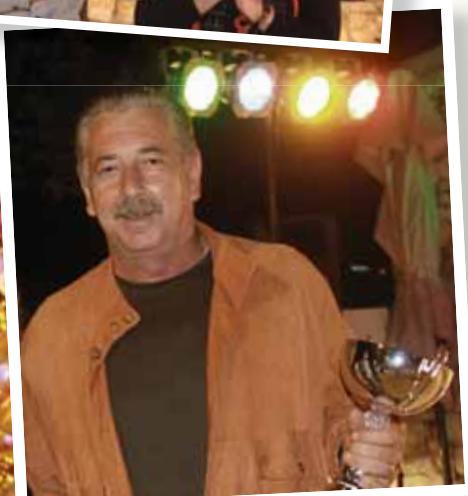
Tradicionalne sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika

Darko Horvat

poslovni tajnik
Hrvatske odvjetničke komore

Odvjetnici i odvjetnički vježbenici u jesen se već tradicionalno okupljaju na Sportskim igrama tijekom kojih u više različitih sportskih disciplina "odmjeravaju snage". Ove godine na Sportskim igrama u Malom Lošinju sudjelovalo je 90 odvjetnika i 114 vježbenika, a zahvaljujući lijepom i ugodnom vremenu, održana su natjecanja u svim sportovima. Posebno ističemo da je Milan Radaković, odvjetnik u Zagrebu, osvojio prvo mjesto u stolnom tenisu, što je pri dodjeli nagrada izazvalo gromoglasan aplauz.

Odvjetnici i vježbenici proveli su ugodne trenutke i izvan sportskih terena, zahvaljujući zabavnim i plesnim večerima koje su organizirane samo za sudionike naših Igara, a najviše uspjeha imali su odvjetnici iz Zagreba. Odvjetnici i odvjetnički vježbenici okušali su snage u brojnim sportovima: od pikada i šaha do košarke i plivanja.

Pikado – žene

ZLATO - Marina Babić / odv., Zagreb
 SREBRO - Ana Vrsaljko / odv., Zagreb
 BRONCA - Josipa Mrklić / odv., Zagreb

Pikado – muškarci

ZLATO - Hrvoje Jukić / odv., Zagreb
 SREBRO - Pane Handžinski / odv., Zagreb
 BRONCA - Ivan Čosić / vježbenik

Plivanje – muškarci do 45 godina

ZLATO - Vedran Radmanović / odv., Zagreb
 SREBRO - Luka Mićanović / vježbenik
 BRONCA - Marko Petković / vježbenik

Plivanje – muškarci stariji od 45 godina

ZLATO - Zdravko Balenović / odv., Zagreb
 SREBRO - Mate Matić / odv., Zagreb
 BRONCA - Darko Gospočić / odv., Zagreb

Plivanje – žene do 45 godina

ZLATO - Dora Lukenda / vježbenica
 SREBRO - Branka Ivana Savičević / odv., Zagreb
 BRONCA - Marina Babić / odv., Zagreb

Košarka – muškarci**Polufinale**

Abogados Rijeka – Šibenik 23 : 28
 Zagreb – Radnički 37 : 17

Za treće mjesto

Abogados Rijeka – Radnički 2 : 0 (bez borbe),

Finale

Šibenik – Zagreb 25 : 23.

ZLATO - Šibenik

SREBRO - Zagreb

BRONCA - Abogados Rijeka

Odbojka na pijesku – muškarci

ZLATO - Tomislav Boljat, Danijel Papak / vježbenici
 SREBRO - Igor Zekić, Goran Devrnja / vježbenici

BRONCA - Krešo Šćulac, Damir Brguljan / vježbenici

Odbojka na pijesku – mješovito

ZLATO - Edita Smailagić, Luka Mićanović / vježbenici
 SREBRO - Iva Romac / vježbenica, Tomislav Kajkić / odv., Zagreb
 BRONCA - Senka Zuber / vježbenica, Davorin Kapustić / odv., Ivanec

Odbojka na pijesku - žene

ZLATO - Senka Zuber, Silvia Naglić / vježbenice
 SREBRO - Anamaria Tomković, Tea Piacun / vježbenice
 BRONCA - Edita Smailagić, Martina Marušić / vježbenice

Mali nogomet**Rezultati****1. kolo**

Advocatus Zagreb – Mungos kad hvata kobru 9 : 0
 Ne smeta ništa – Šibenik 6 : 2

2. kolo

Advocatus Zagreb – Šibenik 3 : 0 (bez borbe)
 Ne smeta ništa – Mungos kad hvata kobru 1 : 0

3. kolo

Mungos kad hvata kobru – Šibenik 1 : 2
 Advocatus Zagreb – Ne smeta ništa 1 : 0.

Poredak

1. Advocatus Zagreb 9 bodova / 3 utakmice (pogodak razlika 13 : 0)
2. Ne smeta ništa 6 bodova / 3 utakmice (7 : 3)
3. Šibenik 3 boda / 3 utakmice (4 : 10)
4. Mungos kad hvata kobru bez boda / 3 utakmice (1 : 12).

ZLATO - Advocatus Zagreb (Željko Jurić, Nikola Badovinac, Zvonimir Barun, Ivan Stanić, Ivan Maroslavac, Davor Jelić, Tomislav Barišić, Mario Janković, Ivan Čuić, Hrvoje Jukić)
SREBRO - Ne smeta ništa (Goran Devrnja, Matko Koprčina, Šime Matač, Igor Zekić, Matija Puhak, Vladimir Rađenović, Domagoj Vukušić, Tomislav Dumencić)
BRONCA - Šibenik (Tomislav Boljat, Marko Čvrljak, Danijel

Papak, Luka Kuvač, Ivan Smokrović, Dan Marinović)

Stolni tenis – muškarci

ZLATO - Milan Radaković / odv., Zagreb
 SREBRO - Hrvoje Jurić / odv., Zagreb
 BRONCA - Tomislav Boljat / vježbenik

Stolni tenis – žene

ZLATO - Senka Zuber / vježbenica
 SREBRO - Josipa Mrklić / odv., Zagreb
 BRONCA - Maja Masnec / odv., Jaska

Balote

ZLATO - Ivan Smokrović, Mario Vrtodušić / odvjetnici, Rijeka
 SREBRO - Tomislav Kajkić / odv., Zagreb, Igor Metelko / vježbenik
 BRONCA - Mate Matić, Nikola Mandić / odvjetnici, Zagreb

Tenis – muškarci do 45 godina

ZLATO - Matko Koprčina / odv., Zagreb
 SREBRO - Tomislav Barišić / odv., Zagreb
 BRONCA - Mladen Jurić / odv., Samobor

Tenis – muškarci stariji od 45 godina

ZLATO - Mate Matić / odv., Zagreb
 SREBRO - Davor Jelić / odv., Zagreb
 BRONCA - Vladimir Domac / odv., Osijek

Tenis – žene do 45 godina

ZLATO - Senka Zuber / vježbenica
 SREBRO - Maša Gluhinić / odv., Zagreb
 BRONCA - Monja Matić / odv., Zagreb

Šah

ZLATO - Ivan Kobaš / odv., Zagreb
 SREBRO - Milan Radaković / odv., Zagreb
 BRONCA - Davor Grčević / vježbenik

U organizaciji ECBA (European Criminal Bar Association)¹ održana je 11. i 12. listopada 2013. godine u Veneciji jesenska konferencija na temu "EPPO Procedural safeguards and impartiality of judges and prosecutors", na kojoj su Hrvatsku odvjetničku komoru predstavljale odvjetnice Višnja Drenški Lasan i Laura Valković.

Prava obrane u prethodnom kaznenom postupku

**Višnja
Drenški Lasan
i
Laura Valković**

odvjetnice
iz Zagreba

Kao što je poznato, od kada je osnovana 1997. godine ECBA (European Criminal Bar Association) postala je vodeća organizacija odvjetnika specijaliziranih za obrane u kaznenim postupcima u svim zemljama članicama Vijeća Europe s osnovnom zadaćom promocije temeljnih prava okrivljenika protiv kojih se provodi istraga u kaznenom postupku, osoba koje su osumnjičene za počinjenje kaznenog djela te optuženih ili osuđenih osoba.

ECBA organizira i provodi konferencije dva puta godišnje, a na tim se konferencijama u prvom redu raspravlja o razvoju i promjenama u europskom kaznenom pravu i zakonodavstvu te njegovoj implementaciji u nacionalna zakonodavstva i njihovu praksu.

Supra-nacionalna tijela, kao što je Europska unija, svakodnevno sve više brinu za budućnost kaznenog pravosuđa u Europi. U tu svrhu upravo se ECBA postavila kao "procesni čuvar" svih građana Europe. Članstvo u ECBA otvoreno je za sve odvjetnike kao i za pravnike koji su članovi akademske zajednice koji streme spomenutoj osnovnoj zadaći ECBA.

ECBA aktivno promovira zaštitu i jačanje temeljnih prava osumnjičenika i osuđenika kako u Europi tako i na nacionalnim razinama, kontinuirano je uključena u mnogobrojne EU projekte na području kaznenog prava kao što su

projekt Europskog uhidbenog naloga, projekt jedinstvene Pouke o pravima, projekt pravne pomoći i povezivanja kaznenih odvjetnika u Europi, projekt povezan s razvijanjem prava osumnjičenika u predkaznenom postupku i mnogi drugi.

Pored toga, ECBA sudjeluje kao savjetnik europskim institucijama na razini ekspertnih sastanaka i rasprava a povezana je i s drugim međunarodnim i nacionalnim organizacijama kao što su CCBE, IBA i ICB.

Rad ECBA prati vodeća međunarodna pravna revija koja se bavi europskim kaznenim pravom - New Journal of European Criminal Law. Spomenuta revija donosi analize i rasprave te pruža pravna stajališta o mnogobrojnim aktualnim pitanjima kaznenog prava, razvija i poboljšava kazneno pravo u Europi a posebice kazneno pravo koje donosi Europska unija i Vijeće Europe. Također, New Journal of European Criminal Law služi kao forum na kojemu sudjeluju pravni praktičari kao i članovi akademske zajednice koji se bave pitanjima i problemima povezanim s europskim kaznenim pravom.

Radni dio: prava EU s osrvtom na rad europskog javnog tužitelja

Ovogodišnja jesenska Konferencija ECBA održana je u Italiji u Veneciji 11. i 12. listopada 2013. godine. Nakon toplog prijema prve dana koji je bio održan u samostanu Sant' Apollonia, crkvi Svetoga Marka u Veneciji gdje su se sudionicima konferencije obratili predsjednik venecijanske odvjetničke komore gospodin Daniele Grasso i prof. dr. Holger Matt,

¹ An Association of European defence lawyers: u dalnjem tekstu ECBA

predsjednik ECBA, drugog dana održan je radni dio konferencije.

Među sudionicima konferencije bili su odvjetnici iz gotovo svih zemalja Europe.

Hrvatska odvjetnička komora na Konferenciju ECBA uputila je dvije predstavnice – Višnju Drenški Lasan i dr. sc. Lauru Valković, odvjetnice iz Zagreba.

Konferencija se u svojem radu bavila u prvom redu pitanjima prava Europske unije s posebnim osvrtom na rad europskog javnog tužitelja (European Public Prosecutors Office – EPPO) te dosegom njegovih ovlasti u pojedinim nacionalnim zakonodavstvima. Nakon referata Petera Csonke iz Europske komisije te Micheala Coninsxa, predsjednika Eurojusta, razvila se zanimljiva i korisna diskusija te razmjena iskustava.

U drugom dijelu konferencije Caroline Morgan i Mauro Miranda izložili su Direktivu Europskog parlamenta o pravu na pristup bra-

nitelju (Directive on Access to a lawyer – Measure C1/D) koja je donesena 7. listopada 2013. godine.

Slijedila je izrazito zanimljiva panel diskusija praktičara – odvjetnika (branitelja) u kaznenom postupku vezana uz pravo na pristup branitelju u pojedinim nacionalnim zakonodavstvima kao i o nepristranosti i neovisnosti sudaca i tužitelja s posebnim naglaskom na fazu postupka prije suđenja. Naposljetku, kolege iz Francuske, Srbije i Belgije podnijeli su nacionalna izvješća.

Na kraju Konferencije održana je svečana večera na kojoj je nastavljena iznimno vrijedna diskusija o uočenim problemima vezanim uz ulogu i poziciju branitelja u kaznenom postupku. Zaključno valja istaknuti da je upravo zbog svega što se na konferenciji saznalo te zbog druženja i razmijene iskustava s kolegama bilo izvanredno korisno i velika čast biti sudionikom održane konferencije u organizaciji ECBA.

Tradicionalni domjenak za umirovljene odvjetnike

*Predsjednik HOK-a Robert
Travaš s umirovljenim
odvjetnicama i odvjetnicima*

Hrvatska odvjetnička komora ugostila je već tradicionalno 24. listopada u Velikoj dvorani HOK-a umirovljene odvjetnice i odvjetnike. Domjenku su nazočili predsjednik HOK-a Robert Travaš, dopresnjednik HOK-a i predsjednik Odvjetničkog zbora Županije koprivničko-križevačke Mladen Klasić, predsjednik Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije Marin Mrklić, glavni tajnik Ingrid Mohorovičić-Gjanković te poslovni tajnici Mirna Skelin i Darko Horvat.

"Lijepo vas je vidjeti u tolikom broju i lijepo je da je ovo

naše okupljanje postalo tradicionalno", rekao je predsjednik HOK-a pozdravljajući okupljene.

"Današnje vrijeme nije lako za odvjetništvo", nastavio je predsjednik Travaš, "jer se naša neovisnost želi ograničiti, protiv čega ćemo se, kao i uvijek, boriti".

U ime umirovljenih odvjetnica i odvjetnika, na domjenku su se prigodnim riječima zahvalili bivši predsjednik HOK-a Mario Kos, te Josip Špehar i Pavle Stigleitner.

Ugodno poslijepodne proteklo je uz razgovore i sjećanja na dane provedene u odvjetništvu.

Viši predavač Veleučilišta u Šibeniku, Dragan Zlatović u tekstu za "Odvjetnik" piše o novinama u sustavu zastupanja u području prava industrijskog vlasništva, što je skupni naziv za dvije grane prava - pravo industrijskog vlasništva i autorsko pravo.

Novine u sustavu zastupanja u području prava industrijskog vlasništva

mr. sc. Dragan Zlatović

viši predavač
Veleučilišta u Šibeniku

Pojam industrijskog vlasništva

Pod pravom intelektualnog vlasništva podrazumijeva se skupni naziv za sve grane prava stvaratelja intelektualnih tvorevina i prava koja su u uskoj vezi s tim tvorevinama, odnosno kao zajednički naziv za dvije grane prava – pravo industrijskog vlasništva i autorsko pravo.¹

Od prava intelektualnog vlasništva uži je pojam pravo industrijskog vlasništva, koji, prema čl. 1. st. 2. Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva, uključuje inventivne patente, korisne modele, industrijske uzorke ili modele, tvorničke ili trgovačke žigove, uslužne žigove, trgovačka imena, oznake ili imena podrijetla i suzbijanje nelojalne utakmice. Uz navedena prava industrijskog vlasništva nužno je voditi računa i o drugim pravima koja se često uvrštavaju u ovu granu prava, iako o tome nije postignut konsenzus ni u doktrini, a niti u propisima, bilo onima nacionalne, odnosno međunarodne razine. Posebice se to odnosi na oplemenjivačka prava², *know how*³ i dr. Pojam

prava industrijskog vlasništva kao međunarodno prihvaćeni *terminus technicus* označava granu prava koja obuhvaća pravne norme kojima se ureduju subjektivna prava i odnosi u svezi s navedenim nematerijalnim dobrima.⁴

Oblici prava industrijskog vlasništva

Patent

Patent je isključivo pravo koje štiti nositelja patenta u pogledu gospodarskog iskorištavanja izuma.⁵ Priznaje se za svaki izum iz bilo kojeg područja tehnike koji je nov, ima inventivnu razinu i koji se može industrijski primijeniti.⁶

Društvo s ograničenom odgovornošću, pravni praktikum, Vizura, Zagreb, 2011., str. 615.

- 4 ČIZMIĆ, J., ZLATOVIĆ, D., *Komentar Zakona o žigu*, Faber & Zgombić, Zagreb, 2002., str. 7. Nužno treba dijeliti vlasništvo na stvarima od prava intelektualnog vlasništva kao rezultata intelektualnog djelovanja (nematerijalnim dobrima). Nositelji subjektivnih prava na nematerijalnim dobrima imaju na njima cjelovite privatno-pravne ovlasti, jednakim kao vlasnik na stvari, međutim radi se o pravima različitog sadržaja, a često su i konkurirajuća prava vlasništvu na stvari koja je označena žigom kao nematerijalnim dobrom i objektom prava intelektualnog vlasništva. Stoga titulari prava na žig se u našem pravu nominiraju nositeljima žiga, što odgovara tradiciji europskog kontinentalnog pravnog kruga kojem pripadamo, dok se pojam vlasnika žiga (*trademark owner*) rabi u okrilju anglosajnskog prava, posebice u SAD-u.
- 5 V. Zakon o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13).
- 6 MARKOVIĆ, S. M., *Patentno pravo*, Nomos, Beograd, 1997., str. 161.

O autoru
mr. sc. Dragan Zlatović intenzivno se bavi znanstvenim i stručnim radom, prvenstveno pravom intelektualnog vlasništva (žigovno i autorsko pravo), trgovačkim i kazališnim pravom.

- 1 Detaljnije kod ČIZMIĆ, J., *Intelektualno i industrijsko vlasništvo*, Pravo i porezi, br. 8, 2002., str. 26.; CORNISH, W. R., *Intelektualno vlasništvo – sveprisutno, ometajuće, nebitno?*, Omniplex, Zagreb, 2008., str. 12.
- 2 Tako i MATANOVAC, R., *Novele zakona o pravima industrijskog vlasništva*, Informator, Novi informator, Zagreb, br. 5586, od 19. rujna 2007., str. 13.
- 3 Vidi PRICA, R., *Patent i know-how kao predmet ugovora o licenci*, Privredno-pravni priručnik, Beograd, 1965, br. 5, str. 32. O tome više kod ZLATOVIĆ, D. i dr.,

Ne smatraju se izumima otkrića, znanstvene teorije i matematičke metode, estetske tvorevine, pravila, upute i metode za izvođenje umnih aktivnosti, igara ili za obavljanje poslova, prikazivanje informacija i računalni programi. Patent se stječe priznanjem prava od strane ovlaštenog tijela za dodjelu tog prava (u Republici Hrvatskoj Državni zavod za intelektualno vlasništvo), na temelju ispitivanja prijave patenta koja opisuje izum. Patentna zaštita za patent na temelju rezultata potpunog ispitivanja vrijedi 20 godina od datuma podnošenja prijave patentu, a za konsenzualni patent 10 godina.

Industrijski dizajn

Industrijskim dizajnom štiti se dizajn u onoj mjeri u kojoj je nov i u kojoj ima individualan karakter. Dizajn znači vanjski izgled proizvoda u cijelosti ili dijela proizvoda koji proizlazi iz njegovih obilježja, osobito, crta, kontura (obrisa), boja, oblika, teksture i/ili materijala samoga proizvoda i/ili njegove ornamentacije.⁷ Zaštita industrijskoga dizajna traje pet godina, računajući od datuma podnošenja prijave industrijskoga dizajna. Trajanje zaštite može se pravovremenim podnošenjem zahtjeva (u pravilu prije isteka važenja prethodnih pet godina) produžavati za razdoblja od pet godina, do najduže 25 godina ukupnoga neprekidnoga trajanja zaštite.

Oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti

Oznaka zemljopisnog podrijetla je naziv regije, određenog mjesta ili, u posebnim slučajevima, zemlje, koji se rabi za označavanje proizvoda ili usluga koji potječu iz te regije, mjesta ili zemlje te koji imaju određenu kakvoću, ugled ili drugo svojstvo što se pripisuje tom zemljopisnom podrijetlu i čija se proizvodnja i/ili obrada i/ili priprema odvija u određenom zemljopisnom području. Tim se pojmom označava i neka druga oznaka kojom se označava proizvod ili usluga koji potječu s određenoga zemljopisnog područja, ako ispunjava zakonske uvjete. Oznaka izvornosti je naziv područja, određenog mjesta ili, u posebnim slučajevima, zemlje, koji se rabi za označavanje proizvoda ili usluga

koji potječu iz tog područja, određenog mjesta ili te zemlje, i čija je kakvoća ili čija su svojstva bitno ili isključivo nastala pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine, i njezina se proizvodnja, prerada i priprema u cijelosti odvija u tom zemljopisnom području. Oznakom izvornosti smatra se i naziv koji nije administrativni zemljopisni naziv određene zemlje, regije ili mjesta, a koji je dugotrajnom uporabom u gospodarskom prometu postao općepoznat kao naziv proizvoda koji potječe iz tog područja, ako ispunjava zakonom predviđene uvjete.⁸ Zaštita zemljopisnih oznaka podrijetla i oznaka izvornosti u Hrvatskoj propisana je Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, te Zakonom o zaštićenim oznakama izvornosti, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnim specijalitetima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda⁹. Postupke za zaštitu zemljopisnih oznaka podrijetla i oznaka izvornosti za **poljoprivredne i prehrambene proizvode (hranu), vina i jaka alkoholna pića** provodi Ministarstvo poljoprivrede u skladu sa Zakonom o zaštićenim oznakama izvornosti, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnim specijalitetima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i Zakonom o vinu te odgovarajućim provedbenim propisima. Za **ostale proizvode i usluge** postupak u skladu sa Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga i Pravilnikom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga provodi Državni zavod za intelektualno vlasništvo.

Žig

Sukladno čl. 2. Zakona o žigu (Narodne novine, br.173/03, 54/05, 76/07, 30/09 i 49/11, dalje: ZOŽ), žigom se štiti svaki znak koji se može grafički prikazati (formalni aspekt definicije), pod uvjetom da je prikidan za razlikovanje proizvoda ili usluga jednoga poduzetnika od proizvoda ili usluga drugoga

⁸ V. Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (Narodne novine, br. 173/03, 76/07 i 49/11).

⁹ Narodne novine, br. 80/13.

poduzetnika (sadržajni aspekt definicije)¹⁰. Dakle, prema toj zakonskoj definiciji žig je subjektivno pravo iz područja industrijskog i intelektualnog vlasništva, koje za predmet zaštite uzima znak kojim nositelj žiga označava svoje robe ili usluge u gospodarskom prometu, čineći ih različitima od iste ili slične robe ili usluga drugog sudionika u gospodarskom prometu.¹¹ Žig predstavlja zaštićeni znak pravne ili fizičke osobe kojoj pripada isključivo pravo stavljanja u promet proizvoda označenih žigom ili korištenja žigom pri obavljanju uslužne djelatnosti. Žig je samostalno imovinsko dobro i monopolno pravo koje svom nositelju jamči ekskluzivno pravo (*erga omnes*) korištenja znaka zaštićenog žigom za označavanje svojih proizvoda ili usluga, odnosno da zabrani drugim osobama neovlašteno korištenje istog ili sličnog žiga za označavanje iste ili slične vrste proizvoda ili usluga. Istodobno, žig je apsolutno pravo, jer se njegov nositelj može usprotiviti svakoj osobi koja bi pokušala koristiti njegov žig za označavanje svojih proizvoda ili usluga, uz određena ograničenja prava nositelja žiga.¹² Žigom se mogu štititi znakovi, posebice: riječi, uključujući osobna imena, crteže, slova, brojke, oblike proizvoda ili njihova pakiranja, trodimenzionalne oblike, boje, kao i kombinacije svih ovih znakova.¹³ Uz te znakove, usporedna praksa i legislativa priznaju zaštitu i drugim znakovima koji nisu izričito navedeni tzv. nekonvencionalnim žigovima, ako ispunjavaju formalni i sadržajni aspekt definicije žiga, kao što su zvučni, mirisni, okusni i drugi žigovi (npr. pokret). Slogani¹⁴ su žigovi koji se sastoje od kombinacija riječi koje čine neku izreku promidžbenog značenja, koju poduzetnik rabi za plasman i reklamu svojih proizvoda ili usluga. Međutim, nije dovoljno da određeni znak ispunjava navedena dva aspekta definicije žiga, traži se da ne postoje zakonom propisani razlozi za odbijanje žigovne zaštite takvom znaku. Znak je prikladan za razlikovanje ako određenim proizvodima ili uslugama, u usporedbi s istovjetnim ili sličnim proizvodima ili uslugama, daje poseban, razlikovni karakter. Kao zajednički žig može se zaštititi svaki znak u smislu zakonske definicije žiga koji je kao takav naznačen u prijavi za registraciju žiga i koji je prikladan za razlikovanje proizvoda ili usluga članova ili partnera određene pravne osobe od proizvoda ili usluga drugih poduzetnika i koji je namijenjen za zajedničko označavanje proizvoda ili usluga stavljenih na tržište od strane članova ili partnera te pravne osobe.¹⁵ Dakle, zajednički žig predstavlja poseban oblik uporabe žiga od strane pravne osobe u sastavu koje je određeni broj samostalnih pravnih subjekata, a koje članice imaju osiguranu uporabu žiga na svojim robama, uključujući i pravo uporabe tog žiga na ambalaži, katalozima, naputcima, prospektima, računima i korespondenciji, uz mogućnost korištenja i svog vlastitog žiga.¹⁶ Odstupajući od odredbe iz članka 5. stavka 1. točke 3. Zakona o žigu (apsolutni razlozi za odbijanje registracije znaka kao žiga), znakovi ili oznake koji u trgovini mogu služiti za označavanje zemljopisnoga podrijetla proizvoda ili usluga mogu se zaštititi kao zajednički žig. Kao jamstveni žig može se zaštititi svaki znak koji

10 Usp. ZLATOVIĆ, D., *Žigovno pravo*, Vizura, Zagreb,

2008., str. 39. – 40.

11 Usp. MARKOVIĆ, S., *Pravo intelektualne svojine*, Službeni glasnik, Beograd, 2000., str. 144.

12 Nositelj žiga ne može zabraniti drugoj osobi da pod istim ili sličnim znakom stavlja u promet svoju robu ili usluge, ako taj znak predstavlja poslovno ime ili naziv te osobe, a koji je na savjestan način stečen prije priznatog datuma prvenstva žiga. Ako je predmetom zaštite kolektivnog žiga ili jamstvenog žiga znak koji ukazuje na određeno zemljopisno područje s kojega potječe roba ili usluga označena njime, korisnik kolektivnog žiga ili jamstvenog žiga ne može zabraniti drugome da taj znak koristi sukladno dobrom poslovnim običajima, niti može zabraniti njegovu uporabu ovlaštenom korisniku istovjetne ili slične registrirane oznake zemljopisnog podrijetla za istu ili sličnu vrstu robe ili usluga. Nositelj žiga ne može zabraniti drugoj osobi da istovjetan ili sličan znak koristi za obilježavanje robe ili usluga druge vrste, osim ako je u pitanju čuveni žig. Nositelj registriranog čuvenog žiga može zabraniti drugoj osobi da istovjetan ili sličan znak koristi za obilježavanje robe ili usluga koje nisu slične onima za koje je žig registriran, ako bi uporaba takvoga znaka upućivala na povezanost te robe ili usluga i nositelja zaštićenog čuvenog žiga i ako postoji vjerojatnoća da bi nositelj čuvenog žiga trpio štetu takvom uporabom.

nacije svih ovih znakova.¹³ Uz te znakove, usporedna praksa i legislativa priznaju zaštitu i drugim znakovima koji nisu izričito navedeni tzv. nekonvencionalnim žigovima, ako ispunjavaju formalni i sadržajni aspekt definicije žiga, kao što su zvučni, mirisni, okusni i drugi žigovi (npr. pokret). Slogani¹⁴ su žigovi koji se sastoje od kombinacija riječi koje čine neku izreku promidžbenog značenja, koju poduzetnik rabi za plasman i reklamu svojih proizvoda ili usluga. Međutim, nije dovoljno da određeni znak ispunjava navedena dva aspekta definicije žiga, traži se da ne postoje zakonom propisani razlozi za odbijanje žigovne zaštite takvom znaku. Znak je prikladan za razlikovanje ako određenim proizvodima ili uslugama, u usporedbi s istovjetnim ili sličnim proizvodima ili uslugama, daje poseban, razlikovni karakter. Kao zajednički žig može se zaštititi svaki znak u smislu zakonske definicije žiga koji je kao takav naznačen u prijavi za registraciju žiga i koji je prikladan za razlikovanje proizvoda ili usluga članova ili partnera određene pravne osobe od proizvoda ili usluga drugih poduzetnika i koji je namijenjen za zajedničko označavanje proizvoda ili usluga stavljenih na tržište od strane članova ili partnera te pravne osobe.¹⁵ Dakle, zajednički žig predstavlja poseban oblik uporabe žiga od strane pravne osobe u sastavu koje je određeni broj samostalnih pravnih subjekata, a koje članice imaju osiguranu uporabu žiga na svojim robama, uključujući i pravo uporabe tog žiga na ambalaži, katalozima, naputcima, prospektima, računima i korespondenciji, uz mogućnost korištenja i svog vlastitog žiga.¹⁶ Odstupajući od odredbe iz članka 5. stavka 1. točke 3. Zakona o žigu (apsolutni razlozi za odbijanje registracije znaka kao žiga), znakovi ili oznake koji u trgovini mogu služiti za označavanje zemljopisnoga podrijetla proizvoda ili usluga mogu se zaštititi kao zajednički žig. Kao jamstveni žig može se zaštititi svaki znak koji

13 Vidi njem. podjelu žigova – *Wortmarken* (žigovi sa stavljeni od riječi, osobnih imena, više velikih slova), *Wortbildmarken* (kombinacije riječi i slika), te *Bildmarken* (žigovi koji ne sadrže slova).

14 Pojam "slogan" potječe iz starog škotskog jezika, u kojem je riječ "slaugh-ghairm" označavala ubojiti poklič.

15 Vidi čl. 53. Zakona o žigu.

16 Čizmić, J. Zaštita kolektivnog žiga u Republici Hrvatskoj, Pravo u gospodarstvu, god. 34., sv.7-8., 1995., str. 656.

ispunjava prepostavke iz zakonske definicije žiga odnosno koji je namijenjen za označavanje kakvoće, podrijetla, načina proizvodnje ili drugih zajedničkih obilježja proizvoda ili usluga poduzetnika koji su pod nadzorom nositelja žiga i koji taj žig rabe. Taj se žig obično naziva i certifikacijskim žigom.¹⁷ Ovi su žigovi naročito interesantni za korištenje u sklopu gospodarsko-interesnih udruženja odnosno klastera.¹⁸ Zaštitu u vidu kolektivnog i jamstvenog žiga trebalo bi razmotriti posebice onda, kada se dotični naziv namjerava uglavnom koristiti u zemlji. U slučaju da se naziv namjerava koristiti i u inozemstvu, a ne ispunjava definirane kriterije Uredbe (EZ) 510/2006, tada bi se trebalo odlučiti za registraciju kolektivnog žiga na teritoriju Europske unije.¹⁹

Topografija poluvodičkih proizvoda

Predmet zaštite po Zakonu o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (Narodne novine, br. 173/03, 76/07, 30/09 i 49/11; dalje: ZZTPP) su topografije poluvodičkih proizvoda. Poluvodički proizvod označava završni ili prijelazni oblik bilo kojeg proizvoda koji se sastoji od materijala koji uključuje sloj poluvodljivog materijala, i koji ima jedan ili više drugih slojeva sastavljenih od vodljivog, izolacijskog ili poluvodljivog materijala razmještenih u skladu s unaprijed utvrđenim trodimenzionalnim uzorkom, i koji

je namijenjen izvođenju elektroničke funkcije, isključivo ili zajedno s drugim funkcijama.²⁰ Topografija poluvodičkog proizvoda označava niz odgovarajućih slika, koja je nepromjenljivo oblikovana ili kodirana na bilo koji način, i koja predstavlja trodimenzionalni uzorak slojeva od kojih je poluvodički proizvod sastavljen, i u kojem nizu svaka slika prikazuje uzorak ili dio uzorka površine poluvodičkog proizvoda na bilo kojem stupnju njegove izradbe.²¹ Prema odredbi čl. 3. st. 1. ZZTPP-a, topografija se štiti isključivim pravima ako je rezultat vlastitog intelektualnog napora njezina stvaratelja i ako nije uobičajena u industriji poluvodiča. Ako se topografija sastoji od elemenata koji su uobičajeni u industriji poluvodiča, ona se štiti samo u opsegu u kojem kombinacija takvih elemenata, uvezvi u cjelini, ispunjava navedene zakonske uvjete zaštite. Osnovni uvjet zaštite topografije jest njezina izvornost (da je rezultat vlastitog intelektualnog napora njezina stvaratelja) i da nije uobičajena u industriji poluvodiča. Pravo na zaštitu topografije imaju fizičke osobe koje su njezini stvaratelji, odnosno svi stvaratelji zajedno u slučaju kad je više osoba zajednički stvorilo topografiju.²² Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske provodi upravni postupak za registraciju topografije, za proglašenje ništavim rješenja o registraciji topografije te obavlja druge upravne i stručne poslove u pogledu zaštite topografija poluvodičkih proizvoda. Isključiva prava u svezi s topografijama prestaju vrijediti istekom roka od deset godina.

Zastupanje u području prava industrijskog vlasništva u Republici Hrvatskoj

Zastupanje u području prava industrijskog vlasništva uređeno je Zakonom o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva (Narodne novine, br. 54/05, 49/11 i 54/13), koji se primjenjuje od 1. kolovoza 2005. godine, te

20 Usp. Biljanović, P., Poluvodički elektronički elementi, 3. izd., Školska knjiga, Zagreb, 2004.

21 Usp. Čizmić, J., Uvođenje zakonske zaštite topografije intergriranih sklopova u hrvatsko pravo, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 24., br. 1, 2003., str. 467-510, te Zlatović, D., Zaštita topografija poluvodičkih proizvoda, Informator, Novi informator, br. 5867, od 29. svibnja 2010., str. 16-17 i br. 5868, od 2. lipnja 2010., str. 6.

22 Vidi odredbu čl. 4. st. 1. ZZTPP-a.

17 Vidi čl. 55. Zakona o žigu.

18 Gospodarsko interesno udruženje je pravna osoba koju osnivaju dvije ili više fizičkih i pravnih osoba da bi olakšale i promicale obavljanje gospodarskih djelatnosti koje čine predmete njihova poslovanja, te da bi poboljšale ili povećale njihov učinak, ali tako da ta pravna osoba za sebe ne stječe dobit (čl. 583. st. 1. ZTD-a). O tome više kod Česić, Z., Pravo trgovinskih društava, Veleučilište "Marko Marulić", Knin, 2007., str. 179. Klaster (engl. cluster) je koncept povezivanja poduzetnika unutar jednog industrijskog sektora, uz čvrstu suradnju sa znanstvenim i državnim ustanovama, najčešće na regionalnoj ili nacionalnoj razini, radi boljeg plasmana određene vrste proizvoda. Povezivanje obuhvaća sve segmente – od proizvodnje do marketinga i distribucije. O definiciji klastera i njihovoj ulozi u području turizma vidi detaljnije kod Hajdaš Dončić, S., Horvat, Đ., Šmid, I., Klaster – model za interregionalno povezivanje kontinentalnih agroturističkih odredišta, Acta Turistica Nova, vl. 1., br. 1, 2007., str. 102.

19 Vidi u "Vodič za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u Republici Hrvatskoj", Ministarstvo poljoprivrede i GIZ – Njemačko društvo za međunarodnu suradnju, Zagreb, 2012., str. 7.

Pravilnikom o stručnim ispitima za ovlašte-ne zastupnike u području prava industrijskog vlasništva (Narodne novine, br. 84/13), koji je stupio na snagu 11. srpnja 2013. godine.

Tim se Zakonom propisuju uvjeti za obavljanje poslova zastupanja u području prava industrijskog vlasništva pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, postupak upisa u Registar ovlaštenih zastupnika, uvjeti za upis u Registar, brisanje iz Registra i osnivanje Komore zastupnika u području prava industrijskog vlasništva.²³

Iako je pravo stranaka da same odluče hoće li pred nadležnim tijelom za zaštitu prava industrijskog vlasništva nastupati samostalno ili preko zastupnika, naš Zakon predviđa i opće pravilo, odnosno uređuje situaciju u kojoj je riječ o strankama koje imaju poseban status. Tako je čl. 2. Zakona regulirano da fizičke i pravne osobe koje nemaju prebivalište ili poslovno sjedište na teritoriju Republike Hrvatske moraju imenovati zastupnika u području prava industrijskog vlasništva koji će ih zastupati tijekom cijelog postupka pred Zavodom, osim ako drugačije nije propisano međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Dakle, predviđeno je da strane osobe bez nastana²⁴ u Republici Hrvatskoj moraju obvezno angažirati zastupnika koji će ih zastupati u ovim predmetima, osim iznimaka u slučaju državljana onih država koje po pravilu reciprociteta imaju poseban status odnosno kad posebni međunarodni ugovori reguliraju to pitanje na drukčiji način.

Tim Zakonom uređena je problematika zastupanja u pitanjima zaštite prava industrijskog vlasništva pred Zavodom, dakle, u postupcima registracije i drugim upravnim postupcima zaštite tih prava, dok se druga regulativa primjenjuje za slučaj sudske zaštite tih prava.

Na području zaštite prava industrijskog vlasništva potencijalni ili već upisani nositelji prava industrijskog vlasništva mogu se koristiti

stručnom podrškom odgovarajućih stručnjaka koji se mogu podvesti pod nekoliko grupa sukladno njihovim stručnim kvalifikacijama i ovlaštenjima koja imaju u odgovarajućim postupcima zaštite.

Tako stručnu pomoć mogu pružiti:

- agenti u području prava industrijskog vlasništva (*patent agent, trademark agent i dr.*)
- odvjetnici u području prava industrijskog vlasništva (*patent attorney, trademark attorney*)
- patentni inženjeri
- pravnici u gospodarstvu.

Za prve dvije skupine stručnjaka obično se koristi zajednički pojam zastupnika u području prava industrijskog vlasništva, jasno u skladu s posebnim propisima koji uređuju tu materiju u pojedinoj državi, a koja rješenja s obzirom na pravnu tradiciju mogu i varirati i biti znatno različita.

Patentni zastupnik pripadnik je male skupine stručnjaka na području patentnog i srodnih grana prava, koje se uobičajeno označavaju sintagmom industrijsko vlasništvo. Pod pojmom "patentni zastupnik" misli se na osobu upisanu u registar zastupnika koji vodi odgovarajući državni organ za zaštitu prava industrijskog vlasništva, kod nas Državni zavod za intelektualno vlasništvo, odnosno na pravnu osobu koja, u skladu s odredbama zakona, obavlja poslove patentnog zastupnika.²⁵

Patentni zastupnik uglavnom se bavi rješavanjem svih pravnih i tehničkih problema iz područja industrijskog vlasništva, u okvirima određenima nacionalnim propisima, a posebno:

- izradbom zahtjeva (prijava) za zaštitu prava iz područja industrijskog vlasništva i provođenje postupka zaštite i upisa u odgovarajući registar
- davanjem savjeta u slučajevima koji se tiču prava industrijskog vlasništva, uključujući nelojalnu konkurenčiju, licence, *know-how*, transfer tehnologije
- zastupanjem u sudskim sporovima iz svih područja industrijskog vlasništva.²⁶

To je zastupanje specifično i zbog toga što se

23 Zlatović, D., Zastupanje u području prava intelektualnog vlasništva, Hrvatska pravna revija, Zagreb, 2005., god. V., br. 7-8, str. 87-100.

24 Poslovni nastan, odnosno na engleskom "right of establishment", znači: pravo započinjanja gospodarskih djelatnosti kao samostalno zaposlene osobe i pravo osnivanja poduzeća, posebice osnivanja trgovачkih društava, društava kćeri i podružnica.

25 Vidi čl. 94/3 irskog Patent Acta, 1992., The Stationery Office, Dublin, 1992.

26 Vidi kod Elzaburu de, A., Patent Agents – Their Role, BLTC/19, par.6., prema Background Reading Material on Intellectual Property, WIPO, 1988., str. 319.

njime na tom području bave djelatnici dviju komplementarnih struka – pravne i tehničke. Patentni zastupnici ospozobljeni su za pružanje usluga i savjeta o svim aspektima zaštite novih intelektualnih tvorevina, bilo da je u pitanju novi izum, znakovi razlikovanja ili problem koji uključuje i više od jednog od tih fenomena. Za stručnjake koji se bave poslovima patentnog zastupnika u inozemstvu se najčešće koristi naziv "patent agent", a u zavisnosti od okolnosti u pojedinim zemljama, i "patent attorney", odnosno "industrial property agent", odnosno samo "attorney".

Radi se o pojmovima koji nisu jednoznačni. Naime, znatna je razlika u stručnosti i ovlastima između *patent agenta* i *patent attorneya*, primjerice, u SAD-u. Oba stručnjaka moraju imati odgovarajuće završeno obrazovanje pravne ili tehničke struke, kao i položen stručni ispit kod nadležnog državnog organa za zaštitu prava industrijskog vlasništva. *Patent attorney* mora, za razliku od *patent agenta*, imati odgovarajuće pravno obrazovanje i položen stručni ispit iz područja prava. *Patent agent* obično obavlja poslove zaštite pred nadležnim državnim organom, dok uz te poslove samo *patent attorney* može obavljati zastupanje klijenata pred drugim državnim organima i sudovima. U nekim zemljama poslovima zaštite žiga bave se specijalizirani stručnjaci – "trade marks agents". Zaštita i uporaba žiga složeno je pravno područje u kojem se ponekad javljaju problemi za čije je rješavanje potrebno posebno znanje, pa je u interesu podnositelja zahtjeva za zaštitu žiga, odnosno nositelja žiga, konzultirati i angažirati ovlaštenog *trade mark agenta*. *Trade mark agent* obavlja slične poslove za nositelja žiga kao i patentni agent za nositelja izuma. U nekim zemljama obje skupine aktivnosti obavljaju patentni agenti, a u nekim su zemljama te dvije profesije odvojene. *Trade mark agenti* katkad su zaposleni u poduzećima kao djelatnici pravne službe, ali u najvećem broju slučajeva djeluju samostalno, te zastupaju klijente (poduzeća) prilikom postupka registriranja žiga ili održavanja trajanja žiga, licence žiga, sprečavanja povrede žiga, te pružaju savjete klijentu u nekim ili svim slučajevima kada je to od koristi klijentu.²⁷

Temeljni je zadatok patentnog zastupnika pružati profesionalne usluge zainteresiranim klijentima. Patentni zastupnik savjetuje klijenta kako zaštiti izume ili znakove razlikovanja, izrađuje pisani zahtjev za priznanje prava čija se zaštita traži i vodi postupak prijave kod nadležnog organa, savjetuje klijenta glede iskorišćivanja njegova prava, a posebno kod ugovora o licenci. Patentni zastupnik mora poznavati i pratiti domaće i inozemne (međunarodne) propise iz područja prava industrijskog vlasništva, da bi u svakom trenutku mogao obavljati složene poslove patentnog zastupnika kao npr.:

- savjetovati klijenta da li i kada zatražiti zaštitu prava
- utvrditi je li vjerojatno da će se za navedeno pravo steći zaštita
- ukazati treba li štititi prava i izvan zemlje (i u kojim zemljama), posebno radi stjecanja prioriteta ili mogućnosti ustupanja licence i *know-howa*
- obaviti odgovarajuću pretragu (*rešerš*) kod nadležnog organa kako domaćih, tako i inozemnih prijava u cilju utvrđivanja stanja tehnike
- izraditi pisani zahtjev za priznanje prava čija se zaštita traži i obavljati sve poslove u postupku prijavljivanja tih prava kod nadležnog organa
- pratiti rok važenja patenata i znakova razlikovanja radi njihove obnove i plaćanja pristojbi
- ulagati prigovore i zatražiti stavljanje izvan snage već važećih patenata i znakova razlikovanja trećih osoba u zemlji i inozemstvu, ako je to utemeljeno
- savjetovati i zastupati klijente tijekom prigovora ili prigodom zaključivanja ugovora o licenciji, *know-how* i drugih zaštićenih i nezaštićenih prava ponuditelja i dr.²⁸

Osobito složeni poslovi patentnog zastupnika odnose se na vodenje postupka pred sudovima glede sporova koji mogu nastati u svezi s iskorišćivanjem i/ili zaštitom prava iz područja industrijskog vlasništva.

Uz patentne zastupnike u praksi nalazimo i dvije kategorije stručnjaka čija su znanja i

Faber & Zgombić, Zagreb, 2002., str. 372.

28 Cit. Čizmić, J., Zlatović, D., op. cit., str. 373.

stručnost nužni na području zaštite industrijskog vlasništva – patentni inženjeri i pravnici u gospodarstvu (*corporate patent attorneys*). Njihovu je poslovnu aktivnost u praksi katkad teško razgraničiti. Naime, i patentni inženjer i pravnik u gospodarstvu obavljaju na određeni način poslove zastupanja, dok, s druge strane, poduzeće može angažirati patentnog zastupnika da obavlja poslove pravnika u gospodarstvu ili patentnog inženjera, a da on pri tome ne bude istovremeno i zastupnik toga poduzeća.²⁹ Patentni inženjeri su stručnjaci tehničkog profila koji imaju posebne kvalifikacije i ovlaštenja za rad na poslovima zastupanja i zaštite industrijskog vlasništva.³⁰ Naime, u sklopu provedbe zaštite prava industrijskog vlasništva nije samo nužna pravna pomoć, jer s obzirom na narav prava koja često koketiraju s tehničkim dostignućima nužno je angažirati i stručnjake tehničkih profila. Naime, područje industrijskog vlasništva ima u osnovi interdisciplinarni karakter, pa u nekim svojim dijelovima uključuje problematiku čije razumijevanje ponekad nadilazi stručne mogućnosti pravnika. Osobito važno područje rada patentnog inženjera je pretraživanje (*rešerš*) podataka o prijavljenim i registriranim pravima iz područja prava industrijskog vlasništva, na temelju dokumentacije nadležnog državnog organa, dokumentacijskih baza specijaliziranih međunarodnih institucija, osobne baze podataka i stručne literature. Na temelju prethodnog pretraživanja i dokumentacije pribavljene od strane prijavitelja, patentni inženjer izrađuje opis izuma, modela ili uzorka. Mogli bismo kazati da je to, uz izradbu patentnog zahtjeva, najvažniji dio posla patentnog inženjera. U praksi je sudjelovanje patentnog inženjera od velike važnosti i kod procjene kojoj vrsti prava iz područja industrijskog vlasništva pripada određeni izum ili znak razlikovanja, odnosno treba li seštiti kao izum, tehničko unapređenje, model ili izum, ili i jedno i drugo.

Sve se više, i kod nas u trgovačkim društvima s renomeom i tržišnim statusom, potiče inventivni rad, te u tu svrhu, kao i u svrhu cjelevite

29 Cit. Čizmić, J., *Ogledi iz prava industrijskog vlasništva*, Split, 1988, str. 584-585

30 Vidi kod Bukljaš, I., *Pravo industrijskog vlasništva*, Zagreb, 1965., str.80.

i sustavne zaštite intelektualnog kapitala, tvrtke ustrojavaju stručne službe odnosno odjele za zaštitu intelektualnog vlasništva tvrtke koje upošljavaju i brinu se za permanentno specijalističko stručno usavršavanje svojih zaposlenika. Međutim, to na žalost nije pravilo, tako da većina tvrtki toj problematici još ne pridaje veću pozornost, pa čak niti ne štite svoja prava industrijskog vlasništva na odgovarajući način u skladu s modernim dosezima pravne prakse i pozitivnim propisima.

Dok su poslovi patentnog zastupnika najčešće ograničeni na postupanje pri zaštiti prava iz područja industrijskog vlasništva, djelokrug poslova pravnika u gospodarstvu pokriva znatno veće područje.³¹ Poslove pravnika koji u poduzeću radi na poslovima zaštite industrijskog vlasništva možemo podijeliti u dve skupine. U prvom redu on obavlja poslove koji su u svezi s postupcima koje vodi nadležni državni organ za zaštitu industrijskog vlasništva ili sudovi. U tome dijelu praktično i nema razlike između poslova patentnog zastupnika i pravnika u gospodarstvu, vodeći pri tome računa o posebnostima u pogledu stručne nobrazbe i odgovarajućih stručnih ispita koje traže propisi u svezi sa zastupanjem u sudskim sporovima.

Druga skupina poslova, međutim, posebna je za pravnika u gospodarstvu i odnosi se na uređivanje odnosa glede obavljanja inventivne djelatnosti u poduzeću.³¹ Kao bitne i najčešće aktivnosti na tom području mogli bismo navesti:

- izradbu akata poduzeća o inventivnom radu i usklađivanje akata poduzeća s važećim propisima iz područja industrijskog vlasništva
- formiranje stručnih službi za promicanje inventivnog rada
- ispis pravnih statusa patenata i sažetaka patentnih spisa
- statističke pretrage poradi izrade prognoze razvijka pojedinih područja tehnike, kao i poradi otkrivanja i upoznavanja konkurenčije, patentnih aktivnosti u pojedinim zemljama i područjima tehnike

31 Asmara, K., *Administration of a Patent Attorney's Office: Patent Policy and Management in an Enterprise, Intellectual Property in Asia and the Pacific*, 10, 1985.

- poticanje stvaralačkog rada, pružanje stručne pomoći inventivnim djelatnicima, izobrazba djelatnika koji bi mogli doći u dodir s poslovima iz područja industrijskog vlasništva
- vođenje evidencije registriranih patenata i znakova razlikovanja radi održavanja njihove vrijednosti, što podrazumijeva i skrb oko pravodobnog plaćanja pristojbi za održavanje prava
- sudjelovanje u pregovorima i zaključivanju ugovora o transferu tehnologije, licenciji, *know-how*
- suradnja s patentnim inženjerom, zastupnikom i sl.³²

Novine u hrvatskom zakonodavstvu

Zastupanjem u postupcima pred Zavodom mogu se baviti:

1. fizičke i pravne osobe koje su upisane u Registar zastupnika koji vodi Zavod (u dalnjem tekstu: ovlašteni zastupnici), pod uvjetima i na način propisan Zakonom
2. odvjetnici upisani u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore ili odvjetnička društva upisana u Imenik odvjetničkih društava Hrvatske odvjetničke komore.³³

Prema čl. 4. Zakona, ovlašteni zastupnici u području prava industrijskog vlasništva su:

1. patentni zastupnici (*patent agent*)
2. zastupnici za žigove, industrijski dizajn, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti proizvoda i usluga, te topografiju poluvodičkih proizvoda (u dalnjem tekstu: zastupnici za žigove – *trademark agent*).

U 2013. godini prihvaćene su izmjene tog Zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, kako bi se hrvatsko zakonodavstvo, kojim se regulira pružanje usluge zastupanja u području prava industrijskog vlasništva, uskladilo s pravnom stečevinom Europske unije odnosno s Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu, osobito njezinim člankom 14. stavkom 1.³⁴

Naime, prema dosadašnjem zakonskom rješenju jedan od uvjeta za upis u Registar ovlašte-

nih zastupnika bio je i da fizička osoba ima hrvatsko državljanstvo i prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno da pravna osoba ima sjedište u Republici Hrvatskoj, što je suprotno navedenoj odredbi Direktive. Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji potrebno je osigurati slobodu pružanja usluga zastupništva za pružatelje usluga iz država ugovornica Europskog gospodarskog prostora.

Nadalje, tom se zakonskom novelom, sukladno Odluci o instrumentima usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, br. 93/11), uređuje naziv pravnog akta s kojima se odredbe Zakona usklađuju, a to je Direktiva 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu. Tim se Zakonom postiže potrebna usklađenost nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, čime će se otvoriti mogućnost da se djelatnošću zastupanja u području prava industrijskog vlasništva, pod istim uvjetima kao i hrvatski državljeni i pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, bave i strani državljeni iz država ugovornica Europskog gospodarskog prostora i tvrtke sa sjedištem u nekoj od država ugovornica Europskog gospodarskog prostora.³⁵

Prema novoj regulativi čl. 5. st. 1. Zakona utvrđeni su uvjeti pod kojima netko može obavljati

35 Evropski gospodarski prostor (*European Economic Area - EEA*) nastao je sporazumom potpisanim 1992. godine između tadašnjih dvanaest država članica EU-a (Belgije, Danske, Francuske, Grčke, Irske, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Njemačke, Portugala, Španjolske i Velike Britanije) te tadašnjih 6 država članica EFTA-e (Austrije, Finske, Islanda, Norveške, Švedske i Švicarske) radi stvaranja jedinstvenoga tržišta na kojem bi se primjenjivale tzv. četiri slobode: sloboda kretanja ljudi, roba, usluga i kapitala. Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru stupio je na snagu 1. siječnja 1994. godine, a obuhvaćao je 17 od ukupno 18 zemalja koje su ga potpisale. U Švicarskoj Sporazum nije ratificiran zbog negativnoga rezultata referendumu građana o tom pitanju. U međuvremenu su tri članice EFTA-e postale članicama EU-a (Austrija, Finska i Švedska), 1995. godine Sporazumu je pristupio Lihtenštajn, došlo je do daljnog proširenja EU-a, tako da se Sporazum danas primjenjuje na ukupno 31 državu – 28 država članica EU-a i 3 države članice EFTA-e (Island, Lihtenštajn i Norvešku). Odnosi EU-a i država članica EFTA-e uređuju se posebnim sporazumima temeljem kojih se države EFTA-e obvezuju preuzeti cijelokupno zakonodavstvo EZ-a koje se odnosi na unutarnje tržište te financijski poduprijeti gospodarsku i socijalnu koheziju unutar jedinstvenoga tržišta.

32 Cit. Čizmić, J., op. cit., str. 586-587.

33 Vidi čl. 3. Zakona.

34 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva (Narodne novine, br. 54/13)

poslove patentnog zastupnika, te to mogu biti :

1. fizička osoba koja je državljanin Republike Hrvatske ili je državljanin države ugovornice Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj ili u državi ugovornici EGP-a, završen diplomski sveučilišni studij iz tehničkih ili prirodnih znanosti i koja je pred Zavodom položila stručni ispit za patentnog zastupnika
2. fizička osoba koja je državljanin Republike Hrvatske ili je državljanin države ugovornice EGP-a i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj ili u državi ugovornici EGP-a, koja ima završen diplomski sveučilišni studij iz područja različitog od tehničkih ili prirodnih znanosti, koja ima radno iskustvo na poslovima stjecanja i održavanja prava industrijskog vlasništva od najmanje pet godina, stečeno nakon završetka studija, i koja je pred Zavodom položila stručni ispit za patentnog zastupnika
3. odvjetnik upisan u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore koji je pred Zavodom položio stručni ispit za patentnog zastupnika ili odvjetničko društvo koje zapošljava takvog odvjetnika ili s njime surađuje na temelju drugoga ugovornog odnosa
4. pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili državi ugovornici EGP-a koja zapošljava najmanje jednu osobu koja udovoljava uvjetima iz gore navedenih točaka 1. ili 2., ili s takvom osobom surađuje na temelju drugoga ugovornog odnosa i koja obavlja poslove zastupanja pred Zavodom kao svoju registriranu djelatnost.

Za razliku od toga, prema novoj regulaciji čl. 5. st. 2. Zakona, zastupnik za žigove može biti:

1. fizička osoba koja je državljanin Republike Hrvatske ili je državljanin države ugovornice EGP-a i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj ili u državi ugovornici EGP-a, završen diplomski sveučilišni studij i koja je pred Zavodom položila stručni ispit za zastupnika za žigove
2. odvjetnik upisan u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore koji je pred Zavodom položio stručni ispit za zastupnika za žigove ili odvjetničko društvo koje zapošljava takvog odvjetnika ili s njime surađuje

na temelju drugog ugovornog odnosa

3. pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili državi ugovornici EGP-a koja zapošljava najmanje jednu osobu koja udovoljava uvjetima iz gore navedene točke 1. ili s takvom osobom surađuje na temelju drugoga ugovornog odnosa i koja obavlja poslove zastupanja pred Zavodom kao svoju registriranu djelatnost.

Također, slijedeći navedene zakonske izmjene, prema novoj regulaciji čl. 13. Zakona, ovlašteni zastupnik briše se iz Registra u sljedećim slučajevima:

1. na vlastiti zahtjev
2. ako nastupi smrt ili poslovna nesposobnost
3. ako izgubi hrvatsko državljanstvo ili državljanstvo države ugovornice EGP-a
4. ako više nema prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj ili državi ugovornici EGP-a
5. ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci
6. ako pravna osoba više ne zapošljava niti jednu fizičku osobu iz članka 5. stavka 1. točke 1. ili točke 2., odnosno stavka 2. točke 1. Zakona, niti s njome surađuje na temelju drugoga ugovornog odnosa, te ako odvjetničko društvo više ne zapošljava odvjetnika iz članka 5. stavka 1. točke 3., odnosno stavka 2. točke 2. Zakona, niti s njime surađuje na temelju drugoga ugovornog odnosa
7. ako pravna osoba više ne obavlja poslove zastupanja pred Zavodom kao svoju registriranu djelatnost.

Ako su ispunjeni navedeni uvjeti za brisanje ovlaštenog zastupnika, Zavod donosi rješenje o brisanju iz Registra. Protiv rješenja Zavoda nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana primjeka rješenja.

Stručni ispit za stjecanje uvjeta za ovlaštenog zastupnika polažu se pred ispitnom komisijom u Zavodu. Sastav ispitne komisije, postupak polaganja ispita te odvojeni programi ispita za patentne zastupnike i zastupnike za žigove uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za rad Zavoda, dok ispitnu komisiju imenuje ravnatelj Zavoda.³⁶

36 Vidi čl. 6. Zakona.

Posebnosti zastupanja u području prava industrijskog vlasništva

Pisana punomoć

Zastupnici stranku u postupku zastupaju na temelju sadržaja i opsega pisane punomoći. Punomoć se u skladu s odredbom čl. 7. Zakona može odnositi na jednu ili više prijave ili registracije, ili, ako je tako naznačeno u samoj punomoći, na sve postojeće i buduće prijave ili registracije. Punomoć koja se odnosi na sve prijave ili registracije istoga opunomoćitelja je opća punomoć. Stranka u punomoći može ograničiti ovlasti zastupnika na točno određene radnje koje je zastupnik opunomoćen poduzimati u postupku pred Zavodom. Punomoć na temelju koje zastupnik može povući prijavu ili opozvati registraciju mora sa državati izričito odobrenje stranke. Osobi koja u podnesku koji je podnijela Zavodu tvrdi da je opunomoćeni zastupnik stranke, a Zavod u vrijeme primitka podneska ne posjeduje propisanu punomoć, Zavod će zaključkom naložiti da u roku od dva mjeseca od dana primitka zaključka dostavi urednu punomoć. Ako osoba u tom roku ne postupi po zaključku Zavoda, navedeni podnesak rješenjem se odbacuje. Zavod vodi registar općih punomoći. Ako je u taj registar upisano više općih punomoći izdanih od istog opunomoćitelja, važeća je opća punomoć s najkasnijim datumom izдавanja.

Prema čl. 35. Pravilnika o žigu, ako je punomoć nepotpuna, Zavod poziva podnositelja punomoći da u roku od 60 dana od dana primitka poziva ukloni nedostatke punomoći. Ako podnositelj punomoći u propisanom roku ne postupi prema pozivu Zavoda i ne ukloni utvrđene nedostatke u smislu stavka 2. ovoga članka, smatraće se da zastupnik nije imenovan.

Posebnosti stručnog ispita za zastupnike u području prava industrijskog vlasništva

Prema novom Pravilniku o stručnim ispitima za ovlaštene zastupnike u području prava industrijskog vlasništva (Narodne novine, br.84/13), koji je također usklađen s odredbama Direktive 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu, stručnim ispitima provjerava se znanje potrebno za obavljanje poslova ovlaštenih zastupnika u području prava industrijskog vlasništva.

Stručnim ispitom za patentnog zastupnika provjerava se znanje kandidata koji pristupa ispit u području patenata (posebni dio stručnog ispita za patentnog zastupnika) i općenito iz područja prava intelektualnog vlasništva (opći dio stručnog ispita).

Stručnim ispitom za zastupnika za žigove, industrijski dizajn, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti proizvoda i usluga te topografiju poluvodičkih proizvoda (zastupnik za žigove), provjerava se znanje kandidata iz područja industrijskog vlasništva navedenih u ovome stavku (posebni dio stručnog ispita za zastupnika za žigove) i općenito iz područja prava intelektualnog vlasništva (opći dio stručnog ispita).

Stručni ispit sastoji se od pisanog i usmenog dijela. Pisani i usmeni dio ispita sadrži pitanja iz općeg i posebnog dijela stručnog ispita.

Opći dio stručnog ispita jednak je za kandidate za patentnog zastupnika i zastupnika za žigove te obuhvaća osnove prava intelektualnog vlasništva, uređenje poslova zastupanja u području prava industrijskog vlasništva, poznавanje upravnog postupka i upravnog spora, institucionalnog okvira nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva i djelokruga nadležnih tijela, te nadležnosti sudova u postupcima za zaštitu prava industrijskog vlasništva.

Kandidati koji odgovarajućom ispravom dokazuju da su položili pravosudni ili državni stručni ispit u Republici Hrvatskoj oslobođeni su polaganja dijela općeg dijela stručnog ispita koji se odnosi na poznавanje upravnog postupka i upravnog spora.

Posebni dio stručnog ispita razlikuje se ovisno o tome polaze li kandidat stručni ispit za patentnog zastupnika ili zastupnika za žigove.

Posebni dio stručnog ispita za patentnog zastupnika obuhvaća jedan predmet – pravo patenata – i sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Posebni dio stručnog ispita za zastupnika za žigove obuhvaća četiri predmeta: pravo žiga, pravo industrijskog dizajna, pravo oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti te pravo topografiju poluvodičkih proizvoda. Predmeti pravo žiga i pravo industrijskog dizajna sastoje se od teoretskog i praktičnog dijela, dok se predmeti pravo oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti i pravo topografiju poluvodičkih proizvoda sastoje samo od teorijskog dijela.

Ravnatelj Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo određuje izvore za polaganje stručnog ispita za patentnog zastupnika, i stručnog ispita za zastupnika za žigove, i usklađuje ih najmanje jedanput godišnje s pozitivnim pravnim propisima. Izvori za polaganje stručnog ispita za patentnog zastupnika i stručnog ispita za zastupnika za žigove objavljaju se na mrežnim stranicama Zavoda.

Kandidat koji je položio stručni ispit za patentnog zastupnika odnosno stručni ispit za zastupnika za žigove pri polaganju stručnog ispita za zastupnika za žigove odnosno stručnog ispita za patentnog zastupnika ne polaže ponovno opći dio stručnog ispita, a troškovi polaganja drugog stručnog ispita plaćaju se u iznosu troškova utvrđenih za polaganje stručnog ispita umanjenom za 30 posto.

Uspjeh kandidata na stručnom ispitu ocjenjuje se ocjenom: "položio" ili "nije položio".

Ocjena "zadovoljio" ili "nije zadovoljio" upisuje se za opći dio stručnog ispita (ako ga kandidat polaže) te za svaki predmet posebnog dijela stručnog ispita.

Kandidat dobiva ocjenu "položio" ako je iz općeg dijela stručnog ispita te svih predmeta posebnog stručnog ispita ocijenjen ocjenom "zadovoljio".

Kandidat dobiva ocjenu "zadovoljio" ako je dao odgovore kojima je pokazao detaljno poznавanje gradiva obuhvaćenog općim i posebnim dijelom ispitnog programa.

Ocjenu stručnog ispita zaključuje i kandidatu objavljuje predsjednik ispitne komisije na temelju ocjena iz općeg dijela stručnog ispita i iz svih ispitnih predmeta sadržanih u zapisniku o stručnom ispitnu.

Polaganju stručnog ispita kandidat može pristupiti najviše dva puta.

Zavod vodi Očeviđnik o stručnim ispitima u koji se upisuju podaci o provedenim stručnim ispitima.

Stjecanje prava na obavljanje djelatnosti ovlaštenog zastupnika

Pravo na obavljanje djelatnosti ovlaštenog zastupnika na teritoriju Republike Hrvatske stječe se upisom u Registar.³⁷

Ovlašteni zastupnik pokreće postupak upisa u Registar podnošenjem zahtjeva za upis u Regi-

star. Zahtjevu se prilažu dokazi o ispunjavanju uvjeta za stjecanje statusa ovlaštenog zastupnika iz članka 5. stavka 1. ili 2. Zakona i dokaz o plaćenoj upravnoj pristojbi i naknadi troškova postupka upisa u Registar.

O zahtjevu za upis u Registar Zavod odlučuje rješenjem. Protiv rješenja Zavoda nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana primitka rješenja. Zavod donosi rješenje o upisu u Registar ako su ispunjeni uvjeti iz članka 5. stavka 1. ili 2. ovoga Zakona, dakle ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za stjecanje tog statusa. Ako zahtjev za upis u Registar ne sadrži dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 5. stavka 1. ili 2. Zakona, Zavod će pozvati podnositelja zahtjeva da dostavi odgovarajuće dokaze u roku od 30 dana od dana primitka poziva. U slučaju da podnositelj zahtjeva ne postupi po navedenom pozivu Zavoda, Zavod donosi zaključak o odbacivanju zahtjeva za upis u Registar.

Zavod je dužan obaviti upis u Registar bez odgađanja, ako utvrdi da je zahtjev za upis osnovan.

Upravna pristojba i naknada troškova postupka plaća se za:

1. upis u Registar
2. ponovni upis u Registar.

Ako upravne pristojbe i troškovi postupka ne budu plaćene, Zavod donosi zaključak o odbacivanju zahtjeva. Iznosi upravnih pristojbi i naknada troškova postupka propisani su posebnim propisima.

Registar ovlaštenih zastupnika

U skladu s čl. 12. Zakona, u Registar se upisuju sljedeći podaci:

1. registarski broj ovlaštenog zastupnika
2. za fizičke osobe: ime i prezime, prebivalište, zanimanje
3. za pravne osobe: tvrtka, sjedište, podaci o fizičkim osobama koje zadovoljavaju uvjete za zastupanje pred Zavodom
4. datum upisa u Registar
5. datum upisa promjene u Registar
6. datum brisanja upisa u Registar
7. datum ponovnog upisa u Registar.

Komora zastupnika u području prava industrijskog vlasništva obvezna je Zavodu dostaviti obavijest o svim navedenim činjenicama. Ako su ispunjeni propisani uvjeti, Zavod do-

37 Vidi čl. 8. Zakona.

nosi rješenje o brisanju iz Registra. Protiv rješenja Zavoda nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

Ovlašteni zastupnik koji bude brisan iz Registra može biti ponovno upisan u Registar ako to sam zatraži pisanim putem od Zavoda te podnese dokaze da razlozi koji su doveli do brisanja iz Registra više ne postoje i dostavi Zavodu dokaz o plaćenoj upravnoj pristojbi i naknadi troškova postupka. Ako su ispunjeni ti uvjeti, Zavod donosi rješenje o ponovnom upisu u Registar.

U Registar se upisuju sve promjene podataka na temelju podnesenog zahtjeva za upis promjene. Zahtjevu se prilaže dokazi o nastaloj promjeni. O zahtjevu Zavod odlučuje zaključkom. Ovlašteni je zastupnik dužan taj zahtjev podnijeti bez odgađanja, a najkasnije 30 dana od nastanka promjene.

Podaci o ovlaštenom zastupniku iz članka 12. ovoga Zakona objavljaju se u službenom glasilu Zavoda. U službenom glasilu Zavoda objavljaju se i upisi svih promjena u Registru.

Komorska udruženja u području zastupanja u svezi s pravima industrijskog vlasništva

S obzirom na specifičnost problematike kojom se bave i posebnost njihova položaja, ovlašteni zastupnici se udružuju u organizacije koje štite njihove interese, promiču potrebu zaštite prava industrijskog vlasništva uz korištenje odgovarajuće pravne pomoći, rješavaju sukobe interesa svojih članova, koje bi utvrdilo pravila profesionalnog ponašanja i postupanja svojih članova i pridonosilo njihovom stručnom usavršavanju i sl.

Tako je i našim Zakonom u čl. 17. propisano da se ovlašteni zastupnici obvezno udružuju u Komoru, kao samostalnu i neovisnu organizaciju sa svojstvom pravne osobe. Ministarstvo nadležno za nadzor nad radom Zavoda prati rad Komore i u tu svrhu može od Komore zatražiti odgovarajuća izvješća i podatke, vodeći računa o samostalnosti i neovisnosti Komore. Komora surađuje sa Zavodom u svim pitanjima vezanim uz zastupanje u području prava industrijskog vlasništva.

Tijela Komore zastupnika u području prava industrijskog vlasništva su: Skupština, Upravni odbor, Izvršni odbor, predsjednik i druga tijela utvrđena Statutom Komore. Ustrojstvo, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti tijela Komore uređuju se Statutom i drugim općim aktima Komore.

Skupština Komore donosi Statut Komore i Kodeks zastupničke etike. Ostale akte Komora donosi u skladu sa svojim Statutom. Ti se akti zbog svoje važnosti i refleksija u pravnom prometu objavljaju u Narodnim novinama.

Komoru iz članka 17. Zakona ovlašteni zastupnici dužni su osnovati najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dakle do 5. svibnja 2007. godine.

Osnivanje Komore na tlu Republike Hrvatske nije bez uzora u drugim razvijenijim državama koje još od 19. stoljeća posvećuju pažnju zaštiti pojedinih vidova industrijskog vlasništva.

Važno je napomenuti i to da se veliki broj nacionalnih udruženja patentnih i žigovnih zastupnika u svijetu bavi i proučavanjem prava industrijskog vlasništva s ciljem promicanja nacionalnog zakonodavstva na tome području, pa nadležni vladini organi često traže mišljenje nacionalnih udruženja kada se pripremaju reforme propisa. Štoviše, članovi nacionalnih udruženja patentnih i žigovnih zastupnika najčešće su i članovi komisija osnovanih radi doношењa prijedloga reformi prava industrijskog vlasništva. Smatramo da ne postoji zapreka da se takva praksa udomaći i u našem pravu.

Upravo su organizacije patentnih zastupnika u svojoj osnovi osnivaju na nacionalnoj razini. Takve asocijacije ustanovljavaju pravila ponašanja važeća za svoje članove kao i etičke kodekse koji vrijede u toj oblasti. Naime, svaki član nacionalne organizacije mora poštovati profesionalna pravila i propise, te je organizacija onaj autoritet kojemu se treće osobe, posebice klijenti, mogu obratiti u slučajevima nepoštivanja profesionalnih i etičkih kodeksa od strane članova udruženja.

Posebice su poznata ona nacionalna udruženja u državama s iznimno dugom tradicijom zaštite prava industrijskog vlasništva. Tako je u Velikoj Britaniji još 1882. godine osnovano udruženje The Chartered Institute of Patent Agents (CIPA), strukovno i ispitno tijelo za patentne

agente u Velikoj Britaniji. Ono predstavlja više od 1500 registriranih patentnih zastupnika u Velikoj Britaniji, neovisno o tome obavljaju li praksu u industriji odnosno kao privatnu djelatnost. Inače ukupno članstvo prelazi 3000 i uključuje vježbenike i druge stručnjake koji imaju interesa u problematici industrijskog vlasništva.

The Institute Of Trade Mark Attorneys (ITMA) je stručna organizacija žigovnih zastupnika u Velikoj Britaniji. Osnovana je 1934. i igra vrlo važnu ulogu u promoviranju nužnosti registracije žigova, uključujući zaštitu i beneficije koje takva registracija sa sobom nosi.

Slične organizacije postoje i u SAD-u. The American Intellectual Property Law Association (AIPLA) je nacionalno udruženje odvjetnika prvenstveno onih u privatnoj praksi (66 posto) kao i onih u korporacijama (33 posto), te u državnim službama i znanstvenim institucijama, s više od 16.000 članova koji su neposredno ili posredno involvirani u praksi u svezi s patentima, žigovima, autorskim pravom i nepoštenim tržišnim natjecanjem. Članovi te asocijacije zastupaju kako titulare tako i korisnike prava intelektualnog vlasništva. Ovo udruženje formirano je 1897. godine, s ciljem postizanja visokih standarda u provedbi nacionalnih i međunarodnih propisa te etičkih normi, kao i poticanja stalnog usavršavanja članstva te popularizacije tih prava u najširoj javnosti.

Vodeće udruženje na tom području međunarodnog karaktera je udruženje stručnjaka praktičara na području industrijskog vlasništva – The International Federation of Industrial Property Attorney's (franc. Fédération internationale des conseils sur les propriétés industrielles, u dalnjem tekstu: FICPI). FICPI je osnovan 1906. godine u Baselu, u Švicarskoj, sa svrhom da: promiče međunarodnu suradnju između stručnjaka koji se bave privatnom praksom na području industrijskog vlasništva; osigura razmjenu informacija i uspostavi i uskladi poslovne odnose svojih članova; štiti dignitet članova i temeljna pravila struke (profesije), kao i druge interese svojih članova; daje stručna mišljenja u svezi s najnovijim prijedlozima nacionalnih i međunarodnih propisa i sl. Iako je osnovano u Europi, danas su u članstvo tog

udruženja uključena i nacionalna udruženja iz Afrike, Amerike, Australije i Azije, kao i individualni članovi iz zemalja u kojima ne postoji nacionalno udruženje.³⁸

Jedno od bitnih udruženja stručnjaka iz područja prava industrijskog vlasništva je The International Association for the Protection of Intellectual Property (franc. Association internationale pour la protection de la propriété industrielle, u dalnjem tekstu: AIPPI). AIPPI je osnovan 1897. godine sa sjedištem u Zürichu, Švicarska. Udruženje sačinjavaju članovi nacionalnih i regionalnih skupina, ali i individualni članovi koji obavljaju poslove i profesionalne aktivnosti u zemljama u kojima nisu osnovana nacionalna ili regionalna udruženja AIPPI-a. AIPPI je osnovan s ciljem da: ukazuje na potrebu zaštite intelektualnog vlasništva; uspoređuje i proučava važeće propise kako bi promicao zaštitu intelektualnog vlasništva i osigurao unifikaciju prava; radi na donošenju međunarodnih konvencija koje se odnose na zaštitu intelektualnog vlasništva; tiska publikacije, organizira periodične kongrese s ciljem razvijanja diskusije i donošenja zaključaka o spornim pitanjima iz područja industrijskog vlasništva i sl.³⁹

Ovakva se udruženja osnivaju i na regionalnoj razini. Jedno od regionalnih udruženja praktičara iz područja industrijskog vlasništva je Union of European Practitioners in Industrial Property, osnovano u Bruxellesu 1961. godine. Temeljni cilj udruženja je proučavanje problema koji se odnose na zaštitu industrijskog vlasništva, kao i zaštitu poslovanja članova Udruženja na području Europe. U Europi također postoji i regionalno udruženje stručnjaka koji se bave zaštitom industrijskog vlasništva, ali ne u vidu privatne prakse, već kao djelatnika poduzeća – The European Federation Agents of Industry in Industrial Property (FEMPI). Slična organizacija postoji i u SAD-u – Associate Corporate Patent Counsel. Regionalno udruženje patentnih zastupnika postoji i u Aziji – The Asian Patent Attorneys Association (APAA), a članovi su mu i patentni zastupnici iz Australije i Japana.

38 Elzaburu de, A., Patent Agents: Their Qualifications and their Associations, BLTC/20

39 Vidi AIPPI – Aims and Purpose, www.aippi.org.

**Ana Berlengi - Fellner i Ljiljana Karlovčan - Đurović, sutkinje
Visokog upravnog suda Republike Hrvatske [1], predstavljaju
u tekstu "Ocjena zakonitosti općih akata" novi institut u
hrvatskom pravnom poretku.**

Ocjena zakonitosti općih akata

Zatečeno stanje

Zakonom o upravnim sporovima [2] (u dalnjem tekstu: ZUS) u pravni poredak Republike Hrvatske uvodi se institut objektivnog upravnog spora. Predmet upravnog spora postaje ocjena zakonitosti općih akata jedinica lokalne samouprave, pravnih osoba s javnim ovlastima i onih koji obavljaju javnu službu.

U državama članicama Europske unije postoje dva oblika kontrole općih akata i to konkretna i apstraktna.

Apstraktna kontrola podrazumijeva ispitivanje zakonitosti općeg akta kao glavnog pitanja u postupku. Kod posebne kontrole pitanje zakonitosti općeg akta prethodno je pitanje u postupku ispitivanja zakonitosti pojedinačnog akta zasnovanog na tom općem aktu.

Što se tiče nadležnosti za ispitivanje zakonitosti općeg akta u državama članicama Europske unije, navedeno je u nadležnosti upravnih, redovnih i ustavnih sudova.

Primjerice, u Francuskoj kontrolu zakonitosti općih akata obavljaju upravni sudovi te postoji mogućnost konkretnе i apstraktne kontrole zakonitosti općeg akta. Opći akti mogu se osporavati tužbom zbog prekoračenja ovlasti, a mogu se i ocjenjivati kao prethodno pitanje u postupku ispitivanja zakonitosti pojedinačnog akta koji je zasnovan na tom općem aktu.

Za razliku od francuskog modela koji predviđa nadležnost upravnog suda apstraktna kontrola zakonitosti općih akata u Austriji u nadležnosti je Ustavnog suda.

U anglosaksonskom pravu sudska kontrola zakonitosti općih akata obavljaju redovni sudovi. Nakon što gotovo 20 godina pravno područje kontrole zakonitosti općih akata u Republici Hr-

vatskoj nije bilo regulirano, ocjena zakonitosti općih akata stavljen je u nadležnost Visokog upravnog suda. Do donošenja ZUS-a, u Republici Hrvatskoj je od 1990. godine bilo otvoreno pitanje tko u Hrvatskoj kontrolira zakonitosti općih akata koji se ne mogu podvesti pod kategoriju propisa. Sve do donošenja novog ZUS-a 2010. godine, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine, nije postojala sudska instanca koja bi bila nadležna za kontrolu zakonitosti općih akata.

Ustavni sud, svjestan postojeće pravne situacije u odnosu na opće akte tijela javnih vlasti, sve do stupanja na snagu ZUS-a djelovao je vodeći se načelom "nužde" i preuzeo je objektivnu kontrolu zakonitosti općih akata u svim onim slučajevima kad je njihovo otklanjanje iz pravnog poretka bilo nužno radi očuvanja temeljnih vrijednosti ustavnog poretka Republike Hrvatske. [3]

Razlikovanje propisa i općih akata

Odredbom članka 129., alineja 4., Ustava Republike Hrvatske [4], propisano je da Ustavni sud Republike Hrvatske odlučuje o suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom. U nizu odluka Ustavni sud je naveo da se pod drugim propisom podrazumijeva akt opće obvezatnog karaktera, donezen od strane nadležnog tijela državne vlasti ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima koji uređuju odnose na općenit način i koji se odnose u pravilu na neodređeni krug adresata. U svom rješenju broj U-II-5157/2005 i dr. od 5. ožujka 2012., definirajući "drugi propis" Ustavni sud je kao temeljna njegova materijalna obilježja u smislu članka 129. alineja 2. naveo apstraktnost i generalnost. [5]

**Ana Berlengi - Fellner
Ljiljana Karlovčan -
Đurović**

*O autoricama
Ana Berlengi- Fellner
i Ljiljana Karlovčan- Đurović sutkinje su
Visokog upravnog suda.
Visoki upravni sud
odlučuje o žalbama
protiv presuda upravnih
sudova i rješenja upravnih
sudova protiv kojih
je dopuštena žalba, o
zakonitosti općih akata,
o sukobu nadležnosti
između upravnih sudova
te u drugim zakonom
propisanim slučajevima.*

Međutim, apstraktnost i generalnost su bitna obilježja i općih akata javnopravnih tijela. Stoga razgraničenje drugog propisa ocjena kojeg je u nadležnosti Ustavnog suda i općeg akta čija je kontrola zakonitosti u nadležnosti Visokog upravnog suda ne bi bilo moguće učiniti s obzirom na materijalna obilježja. Naime, postoji niz općih akata koji udovoljavaju mjerilima apstraktnosti i generalnosti koje se u širem smislu mogu smatrati propisima u materijalnom smislu.

Razgraničenje nadležnosti između Ustavnog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske proizlazi iz formalnog kriterija odnosno norme o nadležnosti. Naime, odredbom članka 3., stavka 2. ZUS-a propisano je da je predmet upravnog spora ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu. Dakle, Visoki upravni sud je nadležan za kontrolu zakonitosti općih akata koje je donijelo predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te nadležno tijelo pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu. Izuzetak od uvažavanja norme o nadležnosti samo su statuti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za ocjenu zakonitosti kojih je nadležan Ustavni sud Republike Hrvatske.

Pokretanje postupka

Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud Republike Hrvatske pokreće na zahtjev ili po službenoj dužnosti.

Zahtjev za pokretanje postupka mogu podnijeti fizičke osobe, pravne osobe, skupine osoba povezanih zajedničkim interesom, sudovi, Vlada Republike Hrvatske i središnje tijelo državne uprave.

Postupak ocjene zakonitosti općih akata može biti apstraktan i konkretan.

Apstraktna kontrola zakonitosti općeg akta ne mora biti vezana uz konkretan slučaj, a uz zahtjev se ne podnosi pojedinačni akt. Konkretna kontrola zakonitosti općeg akta podrazumijeva podnošenje zahtjeva temeljem pojedinačnog akta.

Pokretanje postupka po zahtjevu

Zahtjev stranke

Zahtjev za pokretanje postupka mogu podnijeti fizičke osobe, pravne osobe, skupine osoba povezanih zajedničkim interesom.

Kada Visoki upravni sud pokreće postupak ocjene zakonitosti na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom navedeni postupak može se pokrenuti samo ako je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihovih prava ili pravnog interesa. Takav zahtjev podnosi se u roku od 30 dana od dostave pojedinačne odluke.

U slučaju pokretanja postupka ocjene zakonitosti općeg akta na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba Visoki upravni sud provodi konkretnu kontrolu zakonitosti općeg akta koja je vezana uz pojedinačnu odluku donesenu u konkretnom slučaju podnositelja zahtjeva.

Tijekom rada na predmetima ocjene zakonitosti općeg akta pred Visokim upravnim sudom postavilo se pitanje koja je to pojedinačna odluka javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu, a koju je podnositelj dužan priložiti uz zahtjev za pokretanje postupka ocjene zakonitosti općeg akta. U vezi pitanja je li to drugostupanjska odluka javnopravnog tijela u slučaju kad je dopuštena žalba protiv prvostupanjske odluke ili se radi o prvostupanjskoj odluci javnopravnog tijela i to bez obzira što se protiv navedene odluke može podnijeti i žalba zauzeto je stajalište da je pojedinačna odluka prvostupanjska odluka javnopravnog tijela.

U prilog navedenog shvaćanja je činjenica da u slučaju podnošenja žalbe drugostupanjsko tijelo neće moći drugačije riješiti upravnu stvar jer mora primijeniti opći akt koji je na snazi. Stranka ima pravni interes da Visoki upravni sud ukinie nezakonit opći akt tijekom žalbenog postupka jer u tom slučaju drugostupanjsko tijelo takav opći akt neće moći primijeniti.

Odredba članka 10. stavka 2. ZUS-a propisuje da je pravomoćna presuda suda kojom se odlučuje o zakonitosti općeg akta obvezna za sve. Ukinuti opći akt prestat će važiti s danom objave presude Visokog upravnog suda u Narodnim novinama, pa se tako više neće moći primjenjivati na будуće slučajevе, a u interesu je pravnog poretku Republike Hrvatske da se nezakoniti opći akt što prije ukloni iz pravnog poretku.

Osim toga, kada bi se zauzelo drugačije stajalište, dakle, da je drugostupanjska odluka javnopravnog tijela pojedinačni akt temeljem kojeg podnositelj može podnijeti zahtjev za pokretanje postupka za ocjenu zakonitosti općeg akta na

kojem se temelji taj drugostupanjski pojedinačni akt moglo bi se dogoditi da u postupku dok žalba još nije riješena prestane važiti navedeni akt pa bi Visoki upravni sud zbog prestanka postojanja pretpostavki za vođenje postupka takav postupak morao obustaviti i ne bi mogao ocijeniti zakonitost općeg akta.

Međutim, ostaje i mogućnost da drugostupanjski pojedinačni akt utemeljen na općem aktu bude jedna od pretpostavki za podnošenje zahtjeva za ocjenu općeg akta, ako je samo taj drugostupanjski akt utemeljen na općem aktu koji je eventualno nezakonit.

Zahtjev suda

Postupak ocjene zakonitosti općeg akta može se pokrenuti i na zahtjev suda. Takav zahtjev može podnijeti svaki sud. Ako bi primjerice općinski sud podnio zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta on prema odredbama ZUS-a ne mora navoditi da je takav zahtjev vezan uz konkretni postupak, međutim, za očekivati je da će se takva kontrola zahtijevati upravo u konkretnim slučajevima (npr. općinski sud treba svoju presudu temeljiti na općem aktu, a smatra da je navedeni opći akt u nesuglasju s nekim zakonom).

Što se tiče postupanja prvostupanjskih upravnih sudova vezano uz kontrolu zakonitosti općih akata odredbom članka 45. stavka 2. ZUS-a propisano je da sud rješenjem može prekinuti spor dok Visoki upravni sud ne odluci o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje. Slučaj, kada bi prvostupanjski upravni sud prekinuo postupak, dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje, najčešće će se dogoditi kada prvostupanjski upravni sud podnese zahtjev Visokom upravnom судu za ocjenu zakonitosti općeg akta u vezi s konkretnim postupkom. Međutim, prvostupanjski upravni sud može zahtijevati i kontrolu zakonitosti općeg akta koji nije vezan uz konkretni upravni spor koji se vodi pred tim sudom.

Može se zaključiti da svi redovni i specijalizirani sudovi u Republici Hrvatskoj mogu podnijeti zahtjev Visokom upravnom судu Republike Hrvatske za ocjenu zakonitosti općeg akta nevezano radi li se o konkretnom postupku pred sudom.

Zahtjev Vlade Republike Hrvatske i središnjeg tijela državne uprave

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi [6] propisano je da nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave svako u svojem djelokrugu sukladno posebnom zakonu.

Predsjednik predstavničkog tijela dužan je donastaviti statut, poslovnik, proračun ili drugi opći akt predstojniku ureda državne uprave u županiji zajedno s izvatom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja općeg akta propisan statutom i poslovnikom u roku od 15 dana od dana donošenja općeg akta.

Kad predstojnik ocijeni da je opći akt u suprotnosti s Ustavom i zakonom ili da su u postupku donošenja općeg akta počinjene nepravilnosti, predstojnik će bez odgode dati uputu predstavničkom tijelu da u roku od 15 dana od primitka upute otkloni uočene nedostatke. Ako predstavničko tijelo ne postupi po uputi predstojnika i ne otkloni nedostatke u određenom roku, predstojnik donosi odluku o obustavi od primjene općeg akta koja mora biti obrazložena.

Odluku o obustavi od primjene općeg akta također mogu neposredno donijeti općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan.

Odluku o obustavi općeg akta ovlašteni su donijeti u roku od osam dana od dana donošenja općeg akta, a od predstavničkog tijela mogu zatražiti da u roku od osam dana od donošenja odluke o obustavi otkloni uočeni nedostatak u općem aktu.

Ako uočeni nedostaci ne budu otklonjeni, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan dužni su bez odgode obavijestiti predstojnika ureda državne uprave u županiji o donošenju odluke o obustavi općeg akta.

Odluku o obustavi općeg akta od primjene mogu donijeti neposredna i središnja tijela državne uprave u okviru svojeg djelokruga utvrđenog posebnim zakonom.

Kad središnje tijelo državne uprave neposredno obustavi od primjene opći akt, odnosno kada ocijeni osnovanom odluku predstojnika, općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana o obustavi od primjene općeg akta, podnijet će

Visokom upravnom суду Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta.

U tom slučaju, posebnim je zakonom, Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, propisana mogućnost podnošenja zahtjeva za ocjenu zakonitosti općih akata. Prema tom Zakonu središnje tijelo državne uprave je ovlašteno pod uvjetima iz Zakona podnijeti Visokom upravnom судu zahtjev za ocjenu zakonitosti općih akata. To se odnosi na sve opće akte koje donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave osim na statut jedinice lokalne i područne samouprave. Naime, prema navedenom Zakonu, za ocjenu suglasnosti statuta jedinice s Ustavom i zakonom nadležan je Ustavni sud Republike Hrvatske.

Osim središnjeg tijela državne uprave pod kojim se podrazumijeva ministarstvo u nadležnosti kojeg je materija uredena općim aktom zakonitost kojeg se osporava, središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu te Vlada Republike Hrvatske u svakom slučaju ovlašteni su podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti.

Ocjena zakonitosti općeg akta po službenoj dužnosti

Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti. Po službenoj dužnosti Visoki upravni sud može provesti postupak ocjene zakonitosti općeg akta povodom kojeg je u tijeku upravni spor ili kad na drugi način dođe do saznanja da je opći akt u nesuglasnosti sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela.

Do ovog saznanja Visoki upravni sud može doći na inicijativu nekog javnopravnog tijela, državnog odvjetništva, građana, itd.

Sadržaj i predaja zahtjeva

Zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta mora sadržavati:

1. osobno ime, odnosno naziv i adresu podnositelja
2. naziv osporenog općeg akta i naznaku njegova donositelja
3. oznaku odredbi kojih se zakonitost osporava
4. razlog nezakonitosti općeg akta
5. potpis podnositelja.

Navedeni sadržaj zahtjeva odnosi se i na fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koje podnose zahtjev temeljem odredbe članka 83., stavak 3. ZUS-a i na

zahtjev koji podnose sudovi te Vlada Republike Hrvatske i središnja tijela državne uprave.

Za razliku od zahtjeva koji podnose sudovi, ako zahtjev podnosi fizička ili pravna osoba ili skupina osoba povezana zajedničkim interesom, podnositelj mora u zahtjevu učiniti vjerovatnjim da je primjenom općeg akta povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes. To će podnositelj učiniti tako da uz zahtjev podnese pojedinačnu odluku javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu, a kojom je došlo do povrede njegovog prava ili pravnog interesa.

Zahtjev se predaje Visokom upravnom судu odgovarajućom primjenom odredbe članka 25., stavak 1. do 3. ZUS-a neposredno u pisanim oblicima, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Kada je zahtjev upućen poštom preporučeno ili je predan ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, dan predaje pošti, odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje suda.

Zahtjev dostavljen elektronički smatra se predanim u trenutku kada je zabilježen na poslužitelju za slanje elektroničkih poruka. Takav zahtjev treba biti ovjeren elektroničkim potpisom sukladno zakonu, a sud će bez odgode elektroničkim putem pošiljatelju potvrditi primitak zahtjeva.

Kad zahtjev podnose fizičke ili pravne osobe, ili skupine osoba povezane zajedničkim interesom, valja istaknuti da se zahtjev podnosi u roku od 30 dana od dostave pojedinačne odluke javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu te je stoga potrebno da podnositelj zahtjeva dokaže da je podnio zahtjev u roku.

Ako zahtjev ne sadrži propisane dijelove ili je ne razumljiv, Visoki upravni sud će odgovarajućom primjenom članka 29. ZUS-a pozvati podnositelja zahtjeva da u određenom roku otkloni nedostatke. Istim rješenjem upozorit će podnositelja da ako u ostavljenom roku ne otkloni naznačene nedostatke, a oni su takvi da sprečavaju rad suda, da će sud odbaciti zahtjev kao neuredan.

S obzirom na to da za predaju zahtjeva ZUS propisuje odgovarajuću primjenu odredbi članka 25. stavak 1. do 3. ZUS-a koje se odnose na predaju tužbe, valja istaknuti da Zakon izričito propisuje da će se na predaju zahtjeva odnositi sve odredbe koje se odnose na predaju tužbe iz odredbe članka 25. ZUS-a, osim odredbe članka 25., stavak 4. ZUS-a. Odredbom članka 25.,

stavka 4. ZUS-a, koja se ne primjenjuje za predaju zahtjeva za ocjenu zakonitosti općeg akta, propisano je da se smatra da je tužba podnesena u roku i kada je u roku predana nenasleđnom sudu ili tuženiku.

Stoga se postavlja pitanje što u slučajevima kada je tužba podnesena u roku nenasleđnom sudu, a taj se sud oglasi stvarno nenasleđnim i ustupi predmet Visokom upravnom sudu.

Prema postojećem zakonskom rješenju zahtjev koji je podnesen u roku, ali je podnesen nenasleđnom sudu, a bude ustupljen Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske izvan zakonom propisanog roka, trebalo bi odbaciti kao nepravodoban.

Postupanje suda po zahtjevu

Kad Visoki upravni sud zaprimi zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta, prvo će ispitati je li akt koji se zahtjevom osporava opći akt, je li zahtjev podnesen u svezi s propisom kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske, je li zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta. Navedene pretpostavke sud će ispitati bilo da se radi o zahtjevu za apstraktnu kontrolu zakonitosti općeg akta, kao i u slučaju kad je podnesen zahtjev za konkretnu kontrolu. U potonjem slučaju sud će također ispitati je li zahtjev podnijela ovlaštena osoba i je li zahtjev pravodoban, a ako te pretpostavke nisu ispunjene, sud će rješenjem zahtjev odbaciti.

7.1 Opći akti

U postupku povodom zahtjeva, Visoki upravni sud prvenstveno je dužan ispitati je li akt koji se osporava uopće opći akt, nije li riječ o pojedinačnom aktu ili ugovoru odnosno o propisu kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske.

ZUS, kao temeljni kriterij za utvrđivanje je li neki akt opći akt, propisuje kriterij donositelja, odnosno normu o nadležnosti. Naime, predmet upravnog spora je i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javnu ovlast i pravne osobe koje obavljaju javnu službu. Nakon norme o nadležnosti, da bi se utvrdilo ispunjava li neki akt obilježja općeg akta potrebno je utvrditi ima li takav akt pravna obilježja u materijalnom smislu, odnosno je li riječ o aktu koji je apstraktan, dakle, odnosi se na neodređen i ne-

izvjestan broj slučajeva, i djeluje li takav akt *erga omnes*, i to prema unaprijed neodređenom broju subjekata koji mogu doći u situaciju da se akt na njih primjenjuje.

Opći akti mogu biti eksternog ili internog karaktera. Eksternog karaktera su opći akti koji se odnose na sve subjekte na cjelokupnom području na kojem se prostire nadležnost tijela koje je akt donijelo ili na dijelu područja za koje je akt donesen, ako je tako propisano samim aktom. Opći akti koji su internog karaktera, odnosno kojima se uređuju odnosi u samim tijelima javne vlasti i koji djeluju samo prema unutra, odnose se prvenstveno prema unutra i nazivaju unutarnjim pravom uprave. [7]

Osim što akt mora ispuniti kriterij donositelja i sadržaja, da bi ispunjavao obilježja općeg akta, takav akt mora biti i objavljen. Odredbom članka 90., stavka 2. Ustava Republike Hrvatske, propisano je da opći akti, prije nego što stupe na snagu, moraju biti objavljeni na dostupan način u skladu sa zakonom.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da se opći akti predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave obvezno objavljaju u službenom glasniku jedinice. Posebni zakoni mogu za područje koje uređuju i drugačije propisati način objavljivanja općih akata. Tako npr. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave [8] izričito propisuje da se odluka grada o prirezu na porez na dohodak mora objaviti u Narodnim novinama.

Opći akti koje donose javnopravna tijela, ove akte donose temeljem ovlasti sadržane u posebnim zakonima, na način i u postupku koji je propisan tim zakonima. Riječ je o zakonima koji uređuju određeno pravno područje i daju u nadležnost pravne osobe javne ovlasti, odnosno pravnu osobu ovlašćuju na obavljanje javne službe. Većina tih zakona daje ovlast javnopravnom tijelu da statutom propiše način objave općih akata (npr. Zakon o HRT-u. [9])

7.2. Drugi propisi

Pod propisom kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske podrazumijevaju se akti koje donose tijela državne vlasti radi uređenja pojedinih pitanja, izvršenja ili provedbe zakona odnosno drugog propisa više pravne snage koji uređuje odnose na općenit na-

čin i koji djeluje prema svima koji se nađu u pravnoj situaciji da se na njih taj akt ima primijeniti. Riječ je o podzakonskim aktima koji imaju eksterni, opće normativni i pravno obvezujući karakter.

7.3. Statuti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ocjena zakonitosti svih općih akata, s izuzetkom statuta jedinica lokalne i područne samouprave, u nadležnosti je Visokog upravnog suda Republike Hrvatske. Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisana je nadležnost Ustavnog suda Republike Hrvatske za ocjenu zakonitosti statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Kad središnje tijelo državne uprave, nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, neposredno obustavi od primjene statut jedinice, odnosno kad potvrdi odluku predstojnika ureda državne uprave u županiji, odluku općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana o obustavi od primjene statuta jedinice lokalne odnosno područne samouprave, predložit će bez odgode Vladi Republike Hrvatske da pokrene postupak za ocjenu suglasnosti statuta jedinice s Ustavom i zakonom pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.

Vlada taj postupak treba pokrenuti u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga za pokretanje postupka. Ako Vlada u propisanom roku postupak ne pokrene, tada prestaje obustava od primjene statuta. Time ne prestaje i ovlast Vlade Republike Hrvatske da pokrene postupak za ocjenu suglasnosti statuta s Ustavom i zakonom, međutim, prestaju pravni učinci odluke o obustavi od primjene, što znači da se statut može valjano primjenjivati.

Zakonodavac je u nadležnost Ustavnog suda Republike Hrvatske stavio ocjenu zakonitosti, odnosno ocjenu ustavnosti i zakonitosti statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imajući u vidu značaj koji lokalna samouprava zauzima u Ustavu Republike Hrvatske. Naime, prema odredbi članka 4. Ustava, državni ustroj na načelu trodiobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu ograničen je Ustavom zajamčenim pravom na lokalnu samoupravu.

7.4. Ovlaštene osobe

U postupku povodom zahtjeva za konkretnu ocjenu zakonitosti općeg akta, Visoki upravni

sud Republike Hrvatske također će ispitati je li zahtjev podnesen od ovlaštene osobe. Zahtjev za konkretnu ocjenu zakonitosti općeg akta može podnijeti svaka fizička i pravna osoba, odnosno skupina osoba povezanih zajedničkim interesom, ako je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihova prava ili pravnog interesa. Smatra se da je zahtjev podnesen od neovlaštene osobe ako se ne temelji na pojedinačnoj odluci javnopravnog tijela, odnosno ako podnositelj zahtjeva nije učinio vjerljativim da je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes.

7.5. Pojedinačni akti

Prema Zakonu o općem upravnom postupku [10] pojedinačni akti su akti kojima tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe koje imaju javne ovlasti, u okviru djelokruga utvrđenog na temelju zakona i postupajući u skladu sa zakonom, rješavaju u upravnim stvarima.

Dakle, zahtjeve za konkretnu ocjenu zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud Republike Hrvatske odbacit će ako se ne temelje na pojedinačnom aktu. Pri tome ne mora biti riječ o aktu kojim se rješava o glavnoj upravnoj stvari. Naime, cijeli niz upravnih stvari rješava se temeljem suglasnosti, mišljenja ili prethodnog odobrenja nekog drugog javnopravnog tijela. Akt kojim je tijelo na temelju zakonom utvrđenih ovlasti odbilo izdati suglasnost, ili ako je mišljenje u suprotnosti s pravnim interesima stranke, odnosno ako je odbijeno izdavanje prethodnog odobrenja potrebno za rješavanje kakve upravne stvari, a protiv kojeg nije dopušteno samostalno izjavljivanje žalbe, odnosno pokretanje upravnog spora, može predstavljati pojedinačnu odluku koja se temelji na općem aktu, a kojom odlukom je došlo do povrede prava ili pravnog interesa podnositelja zahtjeva.

S druge pak strane, presuda bilo kojeg redovnog ili specijaliziranog suda ne predstavlja pojedinačni akt temeljem kojeg bi se zahtjev mogao podnijeti.

7.6. Pravodobnost zahtjeva

Rok za podnošenje zahtjeva za ocjenu zakonitosti općeg akta je 30 dana od dana dostave pojedinačne odluke. Propisani rok je prekluzivne

naravi što znači da stranka koje podnese zahtjev izvan propisanog roka, gubi pravo na sudsku kontrolu zakonitosti spornog općeg akta.

Zakon propisuje da se zahtjev podnosi odgovarajućom primjenom odredbi koje se odnose na predaju tužbe, dakle, odredbe članka 25. ZUS-a, s tim što isključuje od primjene odredbu stavka 4. tog članka Zakona. Ovom odredbom propisano je da se smatra da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenaslednjem судu ili tuženiku.

Međutim, pokraj činjenice da je za ocjenu zakonitosti općeg akta nadležan Visoki upravni sud Republike Hrvatske, a da se upravni spor u većini slučajeva vodi pred upravnim sudom prvog stupnja, za očekivati je da će velik broj stranaka, zajedno s tužbom kojom pokreće upravni spor protiv pojedinačnog akta, zahtijevati i ocjenu zakonitosti općeg akta na kojem se temelji osporeni pojedinačni akt.

Budući da se zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta ne smatra podnesenim u roku ako je u roku predan nenaslednjem судu, za očekivati je da će i najveći broj zahtjeva koje prvostupanjski upravni sudovi budu ustupali Visokom upravnom судu Republike Hrvatske kao nadležnom, biti ustupljeni izvan zakonom propisanog roka. Postojeća zakonska rješenja u upravnom postupku i upravnom sporu ne predviđaju gubitak prava na podnošenje zahtjeva odnosno tužbe, ako se zahtjev, odnosno tužba, ne podnese nadležnom tijelu, odnosno судu, u roku. U tim slučajevima smatra se da je zahtjev, odnosno tužba, podnesen u roku, ako je u roku predan nenaslednjem tijelu, odnosno судu.

Iznimka propisana u upravnim sporovima ocjene zakonitosti općeg akta onemogućava strankama pravo na pristup судu, što je u suprotnosti s Ustavom zajamčenim pravom na pravično suđenje. Zbog navedenog, smatramo da bi u takvoj situaciji Visoki upravni суд trebao zastati s postupkom i podnijeti zahtjev Ustavnom судu za ocjenu suglasnosti s Ustavom odredbe članka 84., stavka 3. ZUS-a.

Odgodni učinak

Kada zaprimi zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta, суд može do donošenja presude, kojom će meritorno odlučiti o podnesenom zahtjevu, rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja općeg akta

sud može donijeti na zahtjev podnositelja ili po službenoj dužnosti.

Sud će takvo rješenje donijeti u slučaju kada ocijeni da bi daljnja primjena općeg akta mogla imati teže posljedice za veći krug zainteresiranih osoba ili kada ocijeni da se posljedice daljnje primjene općeg akta ne bi mogle otkloniti, odnosno da bi ih bilo teško otkloniti.

Rješenje o obustavi izvršenja općeg akta суд objavljuje u Narodnim novinama, a od dana objave tog rješenja obustavljeni opći akt ne može se primjenjivati. ZUS ne sadrži odredbe o rokovima u kojima bi суд bio dužan donijeti odluku u slučaju obustave izvršenja općeg akta, što znači da se opći akt, odnosno njegove pojedine odredbe koje su rješenjem судa obustavljene od izvršenja, neće moći primjenjivati do donošenja odluke судa.

Zakon ne propisuje mogućnost da Visoki upravni суд donese rješenje o obustavi izvršenja pojedinačnog akta koji je donesen temeljem općeg akta u povodu kojeg je podnesen zahtjev.

Odlučivanje o zakonitosti općeg akta

O zakonitosti općeg akta Visoki upravni суд odlučuje na javnoj sjednici. Javnost sjednice osigurava se objavljinjem obavijesti o održavanju sjednice i dnevnog reda sjednice na oglasnoj ploči судa najmanje osam dana prije održavanja sjednice. U istom roku o mjestu i vremenu održavanja sjednice i predloženom dnevnom redu zainteresirani se obavještavaju putem internetskih stranica судa.

U pravilu, Visoki upravni суд odlučuje u vijećima sastavljenim od tri suca. U upravnim sporovima ocjene zakonitosti općih akata ZUS propisuje da Visoki upravni суд odluke donosi u vijeću sastavljenom od pet sudaca.

Ako суд ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima, može održati savjetodavnu raspravu. ZUS ne sadrži daljnje odredbe o savjetodavnoj raspravi, stoga se na odgovarajući način primjenjuju odredbe o raspravi u upravnom sporu.

Savjetodavnu raspravu saziva predsjednik vijeća, rasprava je javna. Javnost se može isključiti za cijelu raspravu ili njezin dio ako to zahtijevaju razlozi zaštite privatnosti, tajnosti podataka i drugi zakonom propisani razlozi o čemu суд odlučuje rješenjem. Savjetodavnu raspravu otvara i

objavljuje predmet raspravljanja te utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe predsjednik vijeća, a o savjetodavnoj raspravi vodi se zapisnik.

9.1 Odluke suda

U sporu ocjene zakonitosti općih akata sud donosi rješenja i presude.

Rješenje će sud donijeti u slučaju kada nisu ispunjene pretpostavke za postupanje suda, dakle, kada odbaci zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta, kao i u slučaju obustave postupka.

Sud će postupak obustaviti kada prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje. Smatra se da su pretpostavke za vođenje postupka trebale postojati u slučaju kada tijekom postupka osporen opći akt bude stavljen izvan snage ili njegov sadržaj bude bitno izmijenjen.

U slučaju odustajanja od zahtjeva, sud postupak može obustaviti. Naime, i u slučaju kada je postupak pokrenut po zahtjevu stranke od kojeg zahtjeva stranka tijekom postupka odustane, sud nije obvezan obustaviti postupak. Sud neće obustaviti postupak pokrenut po zahtjevu stranke od kojeg zahtjeva je stranka tijekom postupka odustala, ako ocijeni da se radi o pitanju od šireg značenja ili da je riječ o općem aktu kojim je grubo povrijeden zakon ili statut javnopravnog tijela.

Za razliku od upravnog spora protiv pojedinačnog akta javnopravnog tijela koji je u dispoziciji stranke, jer je sud temeljem odredbe članka 46. ZUS-a obvezan obustaviti spor u slučaju povlačenja tužbe, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta sud može postupak pokrenuti po zahtjevu stranke, nastaviti po službenoj dužnosti i nakon što stranka od zahtjeva odustane.

Presudom sud zahtjev odbija ili zahtjev usvaja i ukida opći akt odnosno pojedinu odredbu općeg akta.

ZUS ne sadrži odredbe o presudi kojom sud odbija zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta. Kako je riječ o objektivnom upravnom sporu koji se vodi isključivo u jednom stupnju na presudu kojom se zahtjev odbija odgovarajuće se primjenjuju odredbe ZUS-a koje se odnose na prvostupanjski upravni spor.

Presudom će sud ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela.

Sud nema mogućnost poništavanja općeg akta, što znači da posljedice koje je nezakoniti opći akt

proizveo načelno neće moći biti otklonjene. Pojedinačni akti utemeljeni na općem aktu za koje je sud ocijenio da nisu u skladu sa zakonom ili statutom, a u svezi s kojima osobe na koje se pojedinačni akti odnose nisu podnijele zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta, i dalje proizvode pravne učinke.

ZUS-om nije propisana mogućnost da sud utvrdi nezakonitost odnosno nesuglasnost općeg akta sa statutom javnopravnog tijela. ZUS ne daje ovlast суду da naloži javnopravnom tijelu određeno postupanje. Ove manjkavosti ZUS-a valjalo bi ubuduće ispraviti.

Tijekom rada na predmetima ocjene zakonitosti općih akata utvrdilo se da velik broj akata koji se primjenjuju i proizvode pravne posljedice, čime ispunjavaju materijalno pravni sadržaj općeg akta, nije donesen od strane nadležnog tijela, primjerice, akt koji je donijelo izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave.

Također, velik broj akata nije objavljen u skladu sa zakonom. Budući da takvi akti, iako proizvode materijalno pravne učinke nisu opći akti, bilo s obzirom na donositelja, bilo s obzirom na objavu, to će sud zahtjeve koji se odnose na postupak ocjene zakonitosti takvih akata odbaciti.

9.2. Pravni učinak presude

Presuda kojom se zahtjev usvaja i opći akt ili pojedina odredba općeg akta ukida, objavljuje se u Narodnim novinama i proizvodi pravne učinke danom objave. To znači da se nakon objave presude ukinuti opći akt, odnosno ukinute odredbe općeg akta, više ne mogu primjenjivati i temeljem njih se više ne mogu donositi pojedinačni upravni akti.

Ako je u tijeku žalbeni postupak ili upravni spor, drugostupanjsko tijelo, odnosno sud, dužni su upravnu stvar riješiti u skladu s pravnim shvaćanjem suda sadržanim u presudi.

Izmjena pojedinačnog akta

Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja općeg akta je ZUS-om novouvedeni, izvanredni pravni lijek u upravnom postupku.

Fizička ili pravna osoba, odnosno skupina osoba povezanih zajedničkim interesom, koja je podnijela zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta, u svezi s kojim je sud presudom opći akt, odnosno pojedine odredbe općeg akta ukinuo, može podnijeti zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja općeg akta.

Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke javno-pravnog tijela kojom je povrijeđeno pravo ili pravni interes podnositelja zahtjeva podnosi se odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog postupka i to u roku od tri mjeseca od dana objave presude u Narodnim novinama. Zahtjev se podnosi i o njemu odlučuje tijelo koje je donijelo pojedinačnu odluku kojom su povrijeđena prava stranke. Javnopravno tijelo u svezi s tim zahtjevom donosi rješenje odgovarajućom primjenom odredbi Zakona o općem upravnom postupku koje se odnose na obnovu postupka. Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja općeg akta mogu podnijeti samo osobe temeljem čijeg zahtjeva je opći akt ukinut, a sve druge osobe čija prava i pravni interesi su povrijeđeni pojedinačnim aktima koji su utemeljeni na ukinutom općem aktu tu mogućnost nemaju.

Sugestije de lege ferenda

Uvedena sudska kontrola zakonitosti općih akata, kao što je naprijed navedeno, u dosadašnjoj sudskej praksi pokazala je određene nedostatke. Uočeni nedostaci odnose se na predaju zahtjeva, odgodni učinak, vrste presuda i objavu sudskeih odluka, i valjalo bi ih ispraviti.

Smatramo da bi u odredbama koje propisuju postupak predaje zahtjeva trebalo promijeniti postojeće zakonsko rješenje prema kojem se zahtjev ne smatra podnesenim u roku ako je u roku predan nenađežnom sudu.

Sudu bi valjalo omogućiti da u situacijama kada to ocijeni potrebnim, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, rješenjem obustavi izvršenje

pojedinačnog akta, koji se temelji na osporenom općem aktu.

Osim toga trebalo bi izmijeniti postojeće zakonsko rješenje prema kojem sud može samo ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe, i dati suđu ovlast da donosi presude na poništenje, utvrđenje i postupanje.

Mogućnost da sud opći akt ili njegove pojedine odredbe poništi trebalo bi propisati u slučaju kad se radi o tako teškoj povredi zakona kojom se vrijeđaju ljudska prava i temeljne slobode zaštićene Ustavom, odnosno kad se općim aktom pojedinci, skupine ili udruge neosnovano stavljuju u povoljniji ili nepovoljniji položaj.

Donošenje presude kojom sud utvrđuje da je opći akt u nesuglasju sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, te nalaganje određenog postupanja javnopravnom tijelu, omogućilo bi otklanjanje nepravilnosti u slučajevima kada se radi o takvim nepravilnostima koje je moguće ispraviti. Primjerice, u slučaju kada općim aktom nije detaljno razrađeno pravo koje je ustanovljeno zakonom.

Smatramo da bi trebalo unijeti odredbu temeljem koje bi sud mogao objaviti u Narodnim novinama značajnija rješenja i presude kojima je zahtjev odbijen, ako su u njima zauzeta bitna pravna shvaćanja.

Također, kako je riječ o općim aktima koji se objavljaju na dostupan način u skladu sa zakonom, osim objave u Narodnim novinama trebalo bi propisati i obvezu objave sudske odluke na isti način na koji je objavljen ocijenjeni opći akt.

- [1] Sva pravna stajališta zauzeta u ovom radu isključivo su stajališta autora, a ne stajališta Visokog upravnog suda Republike Hrvatske
- [2] Zakon o upravnim sporovima (Narodne novine broj 20/2010) donesen je nakon gotovo dvadeset godina od osamostaljenja Republike Hrvatske. Nakon godine dana primjene donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakon o upravnim sporovima (Narodne novine broj 142/2012) koji je uveo promjene u subjektivnom upravnom sporu
- [3] Jasna Omejec, Slavica Banić "Diferencijacija propisa i općih akata u budućoj praksi Ustavnog i Upravnog suda RH u povodu Zakona o upravnim sporovima", Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 2/2012
- [4] Ustav Republike Hrvatske – pročišćeni tekst, Narodne novine, broj 85/2010
- [5] Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-II-5157/2005 i dr., od 5. ožujka 2012. (Narodne novine, broj 41/2012)
- [6] Narodne novine, broj 19/2013-proč. tekst
- [7] Jasna Omejec, Slavica Banić "Diferencijacija propisa i općih akata u budućoj praksi Ustavnog i Upravnog suda RH u povodu Zakona o upravnim sporovima", Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 2/2012
- [8] Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, broj 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07, 73/08 i 25/12)
- [9] Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine, broj 137/10. i 76/12.)
- [10] Zakon o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09.)

Kolokacije u jeziku prava

Damage je šteta, a damages naknada štete i neka vas nitko ne pokuša uvjeriti u nešto drugo.

Priredila

Ivana Bendow
prof.

Može li oštećenik tražiti da mu se dosudi imovinska ili neimovinska šteta? Dosuđuje li sudac štetu? Ispravite me ako grijesim: šteta može biti samo počinjena, izazvana ili nanesena, a zahtjeva se, odnosno dosuđuje, naknada štete. Pa ipak, u recentnoj presudi Europskog suda za ljudska prava, Horvatić protiv Hrvatske, piše da je podnositelj zahtjeva zatražio imovinsku štetu, doslovno: „*The applicant claimed pecuniary damage in the amount of 547,500 Croatian kunas on account of loss of income while serving his prison sentence.*“

I u jednoj ranijoj presudi istoga Suda, Kozlica protiv Hrvatske, govori se o zatraženoj šteti, ovaj puta neimovinskoj: „*As to the non-pe-cuniary damage sought, ...*“

Ponovimo, stoga: *damage* je u engleskom jeziku šteta, a *damages* naknada štete i neka vas nitko ne pokuša uvjeriti u nešto drugo. Nitko, pa ni tako visoka instanca kao što je Europski sud za ljudska prava. Da je *damages* naknada štete jasno je iz definicije na Wikipediji: „*In law, damages are an award, typically of money, to be paid to a person as compensation for loss or injury.*“ Za one koji na Wikipediju odmahuju rukom kao nepouzdani izvor, navodim definiciju iz Black's Law Dictionary: *damages – money claimed by, or ordered to be paid to a person as compensation for loss or injury.* Ili, ako su vam miliji britanski izvori, evo definicije iz Oxford Dictionary of Law: *damages – a sum of money awarded by a court as compensation for a tort or a breach of contract.* Priznajem, nije lako izbjegći pogrešku kad razlika između dva pojma ovisi samo o jednom slovu odnosno glasu, kao u slučaju *damage / damages*. Za utjehu, u ovom konkretnom slučaju, u pomoć nam priskače jedna sretna okolnost. Naime, šteta se u engleskome

češće naziva *loss or injury* nego *damage*, pa ćemo zamku izbjegći ako u svoj jezični rukav pospremimo ovakve ekvivalente: šteta – *loss or injury*, štete – *losses or injuries*, naknada štete – *damages*.

Kada sam već uzela na zub Europski sud za ljudska prava, točnije jezik njegovih presuda (ono o čemu jedino mogu kompetentno suditi), recimo i to da jezični lektori Suda ponekad ne odole sirenskom zovu pokojeg lažnog prijatelja, pa tako dopuštaju onima koji pišu presude da materijalne dokaze pogrešno nazivaju *material evidence* umjesto *physical evidence* ili *real evidence*. O tome koliko su lažni prijatelji (*false friends*) među jezicima nametljivi pisala sam u prošlom broju Odvjetnika i tom prilikom istaknula da engleski pridjev *material* u pravnoj terminologiji znači odlučan, važan, bitan (npr. *material facts*, *material witness*, itd.). Filmofili imaju sigurno pred očima scenu iz sudnice u kojoj tijekom ispitivanja svjedoka američki odvjetnik skače kao oparen i obraća se sucu: „*Objection, your Honor!*“, na što his ili her honor pita: „*On what grounds?*“, a odvjetnik uzvraća kratko: *immaterial* – nevažno, nebitno. Da, da, znam da su u francuskom jeziku, jednom od dva službena jezika ESLJP-a, materijalni dokazi, kao i u nas, *preuve matérielle* i da u tome leži zamka. Ah, taj engleski – uvijek mora biti nešto posebno!

Rječnički dio ovog priloga posvetit ćemo pravnoj šteti i nekim s njom povezanim pojmovima i kolokacijama. Primijetit ćemo u tom dijelu neke za nas neočekivane formulacije, kao, na primjer, odgovornost za štetu – *liability in damages (in damages? a ne for damage?)*. No, prije nego prijeđemo na taj redoviti dio poduke, dopustite mi mali izlet u kazneno pravo, kako bismo mogli odgovoriti na žurne zahtje-

O autorici

Ivana Bendow podučava pravnički engleski jezik i sastavlja hrvatsko-engleski kolokacijski rječnik prava. Autorica je dvaju dvojezičnih frazeoloških rječnika u nakladi Školske knjige.

ve tekuće hrvatske zbilje – a ona se uglavnom kreće u sferi kaznenog prava. Dakle, termin za izvlačenje novca je *siphoning funds*; pokajnik je *accomplice witness* ili *state's evidence*, ili (u Britaniji) *Queen's evidence*; prati novac je *to launder under money*, a imenica je *money laundering*; udruživanje radi počinjenja kaznenog djela je

conspiracy to commit a crime; crni fond je *slush fund*; biti umiješan u neku aferu je *to be implicated in a scandal*; opasnost od utjecaja na svjedoček je *risk of witness tampering*, a završiti u Remetincu se na engleskome kaže *to be remanded in custody*.

šteta loss or injury, harm or injury, damage	
imovinska šteta pecuniary loss	
stvarna šteta <i>damnum emergens</i> actual loss	
izmakla korist <i>lucrum cessans</i> consequential loss, indirect loss, loss of earnings	
neimovinska šteta non-pecuniary loss	
čista ekonomska šteta pure economic loss	
šteta na osobi, tjelesna ozljeda i/ili povreda	
prava osobnosti personal injury	
šteta na stvarima, oštećenje stvari damage to property	
totalna šteta total loss	
djelomična šteta partial loss	
opseg štete, opseg pretrpljene štete the extent of the damage, the extent of the sustained loss	
procijeniti stvarni opseg štete to assess the full extent of the loss	
pretrpjeli štetu to sustain a loss or injury, to suffer a loss or injury	
prouzročiti štetu, izazvati štetu to cause a loss or injury, to cause damage, to give rise to a loss or injury	
doprinos oštećenika vlastitoj šteti, podijeljena odgovornost contributory negligence	
bitni doprinos oštećenika a material contribution by the injured party, a material contribution on the part of the aggrieved party	
štetni događaj a harmful event, a damaging event, the event that gave rise to the damage	
štetni događaj se dogodi a harmful event occurs, a damaging event takes place	
štetnik the tortfeasor	
oštećenik the injured party, the aggrieved party	
odgovornost za štetu, prouzročenje štete responsibility for the damage, causing damage, causing a loss or injury	

pravna odgovornost za štetu liability in damages
odgovornost države za štetu state liability in damages
popravljanje izvanugovorne i ugovorne štete remedies in tort and contract
zahtijevati popravljanje štete u obliku novčane naknade ili sudske mjere to seek a remedy in the form of damages or injunction
naknada štete damages
naknada imovinske štete special damages
naknada stvarne štete direct damages
naknada štete za izmaklu korist indirect damages, consequential damages
naknada neimovinske štete general damages
Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje pravične novčane naknade neimovinske štete, Orijentacijski kriteriji Vrhovnog suda RH the Supreme Court guiding standards for quantifying general damages
parnica radi naknade štete a lawsuit for damages
tužiti radi naknade štete to sue for damages
dosuditi naknadu štete, tužitelju je dosuđena je naknada štete to award damages, the claimant was awarded damages
dosuda naknade štete the award of damages
tužitelj ima pravo na naknadu štete the claimant is entitled to damages
ostvariti naknadu štete to recover damages, to be awarded damages
ostvarivanje naknade štete the recovery of damages, being awarded damages
visina naknade štete the quantum of damages, the amount of damages
odrediti visinu naknade štete to quantify the damages, to determine the amount of damages

Dana 23. listopada 2013. godine pred dopredsjednikom Hrvatske odvjetničke komore odvjetničku prisegu dali su:

MARTINA ALAGIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u VUKOVARU.

PETRA BILIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

MATEA BURAZIN LONČAR
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u IMOTSKOM.

IVICA ČUTURIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

IVAN ĆOSIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u IMOTSKOM.

SANDRA HANČIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

TRPIMIR KUĆINA
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 9. rujna
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZADRU.

FILIP LISAC
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u RIJECI.

VESNA MATOŠIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u SPLITU.

IVANA MILOŠ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

VEDRAN PLASAJ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

IVAN RAŽNJEVIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 14.
listopada 2013.
godine godine sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

LEJLA RITOŠA HORVAT
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u NOVIGRADU.

IVONA RUS
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u RIJECI.

IVA STARČEVIĆ BROZIČEVIĆ
Odobren upis
na sjednici
Izvršnog odbora
14. listopada
2013. godine sa
sjedištem ureda
u RIJECI.

JELENA ŠAKIROVSKA
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

MARTINA ŠIMUNOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ŽELJANA ŠKARE
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u SPLITU.

IVAN ŠTAMBUK
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

MARIJA ŠVEGLER
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 9. rujna 2013. godine sa sjedištem ureda u DUBROVNIKU.

NEVEN ŠVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u POREČU.

IVAN-KREŠIMIR TOMIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ŽELJKA VIDOVIC
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 9. rujna 2013. godine sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ZVJEZDANA ZDJELAR LALOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 14. listopada 2013. godine sa sjedištem ureda u PULI.

Dopredsjednik HOK-a
Mladen Klasić s novim članovima HOK-a

Boris Švel

(14. rujna 1971. - 20. rujna 2013)

Tužni zbore, poštovana obitelji, dragi prijatelji, poštovane kolegice i kolege!

Danas smo se ovdje okupili kako bismo se oprostili od našeg kolege i prijatelja Borisa Švela, nakon što nas je sve zatekla vijest o njegovoj neočekivanoj, nepravednoj te iznenadnoj smrti, koja je ostavila neizmjernu tugu u našim srcima i neizrecivu prazninu u našim životima.

Zapala me je teška dužnost ali i čast oprostiti se od našeg Borisa Švela - Daga u ime Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Zagreb.

Iznenadna, nepravedna i prerana smrt uzela je našeg Borisa, našeg Dagija, kolegu i prijatelja, osobu velikog duha i srca, koji je zauvijek dotaknuo i promijenio mnoge živote.

Boris Švel je rođen dana 14. rujna 1971. godine u Zagrebu, gdje je završio svoje osnovno i srednjoškolsko obrazovanje. Maturirao je 1990. godine, a na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 2001. godine.

Nakon završetka studija prava, od 15. siječnja 2002. godine bio je upisan u Imenik odvjetničkih vježbenika Hrvatske odvjetničke komore, na vježbi u Odvjetničkom društvu Bogdanović, Dolički i partneri u Zagrebu. U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore Boris je upisan 18. srpnja 2005. godine te je kao odvjetnik zaposlen u Odvjetničkom društvu Bogdanović, Dolički i partneri u Zagrebu gdje je radio do 31. ožujka 2008. godine. Ponukan novim izazovima, kreće u samostalne odvjetničke vode otvarajući samostalni odvjetnički ured s danom 1. travnja 2008. godine, na adresi u Zagrebu, Froudeova 9, a već 12. lipnja iste godine, Boris kao jedan od osnivača, osniva Odvjetničko društvo Vešligaj i Švel sa sjedištem na istoj adresi u Zagrebu. Citirano odvjetničko društvo ubrzo mijenja svoj naziv u Odvjetničko društvo Škrobot i partneri, u kojem je Boris bio jedan od ravnopravnih partnera, i u kojem je bio zaposlen do 31. ožujka 2011. godine. Nakon toga datuma nastavlja svoju samostalnu odvjetničku djelatnost obavljati na adresi u Zagrebu, Marulićev trg 13, sve do svoje prerane i iznenadne smrti.

Boris je u odvjetništvu proveo više od 11 godina, kao ugledan i vrstan odvjetnik i pravni stručnjak, boreći se ustrajno i beskompromisno za prava i interes svog stranaka te šireći i štiteći ugled odvjetništva u cjelini. Boris je obavljao odvjetnički poziv strastveno, humano i profesionalno te posve u skladu s pravilima struke i Kodeksom odvjetničke etike. Također, Boris je bio odan i omiljen kolega, uvijek spremjan nesebično pomoći kolegi u nevolji, plemenit i duhovit i samozatajan kakav je bio, ne tražeći ništa zauzvrat.

Boris je uz sve to bio i pravi renesansni čovjek. Tijekom studija bio je vanjski suradnik uglednog vojnog glasila Ministarstva obrane Republike Hrvatske "Hrvatski vojnik", a koji je Boris Švel svojim mnogobrojnim stručnim tekstovima iz vojno-pomorske povijesti, ali i svekolike povijesti, učinio nezaobilaznim regionalnim stručnim vojnim časopisom. Boris je također u zadnjih desetak godina postao jedna od nezaobilaznih pojava na hrvatskoj znanstveno-fantastičnoj sceni. Bio je i veliki ljubitelj, promicatelj i poznavatelj znanstvene fantastike te je kao ugledni član društva SFera bio autor nagrađenih znanstveno-fantastičnih priča tako i urednik zbirki SF tematike, ali i glavni i odgovorni urednik SFerinog fanzina "Parsek".

Dragi naš Borise, dragi naš Dagi, toliko hladno zvuče ove riječi, a tako je puno u njih utkano. Otišao si posve iznenada, nepotrebno, nepravedno. Mi, svi čije si živote dotaknuo i zauvijek promijenio, s nevjericom, neizrecivom tugom i osjećajem nevjerojatne praznine primili smo tužnu i bolnu vijest o tvojem odlasku. Bio si u usponu svoje struke i na vrhuncu svog života i onda su nam te grubo oteli. A mi, ovdje okupljeni, ujedinjeni u tuzi za tobom, tkali smo s tobom desetljećima fino tkanje prijateljstva, drugarstva, svekolike čovječnosti i duševnosti, što je mnogo više od struke, mnogo više od života samog.

Samo zatajno i predano stvarao si nove i svoje svjetove nadilazeći Svemir i njegovu hladnoću, svakim danom čineći ga malo toplijim. A u slutnji, u čežnji su daljine, te daljine; a u srcu, u dahu planine, te goleme planine, kao što pjesnik reče. A ti sada u beskraju vječnome nalaziš svoj mir. Dragi Borise, dragi naš Dagi, kolega i prijatelju, teško je naći riječi utjehe. Možda samo reći: zborom i doviđenja. Opraštamo se s tobom s riječima:

*Na svom koncu
mjesto u prah
prijeđi sav u zvijezde!*

U ime Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Zagreb izražavam sućut cijeloj obitelji. Počivao u miru!

(Govor Krešimira Duića, odvjetnika u Zagrebu, na ispraćaju odvjetnika Borisa Švela u Sv. Ivanu Zelini, dana 25. rujna 2013. godine)

Frano Odak (1940. - 2013)

Poštovana obitelji Odak, dragi prijatelji, kolegice i kolege, Hrvatska odvjetnička komora i Odvjetnički zbor Splitsko-dalmatinske županije dana 30. rujna 2013. godine izgubili su svog uglednog člana, odvjetnika Franu Odaka.

Danas smo se ovdje okupili da odamo posljednju počast našem dragom kolegi i prijatelju. Frano Odak rođen je 11. listopada 1940. godine u Prološcu Donjem. Nakon završene Srednje upravne škole u Splitu, upisuje Višu upravnu školu u Zagrebu. Po završetku školovanja, zapošljava se u općinskoj upravi Imotski, na radnom mjestu tržišnog inspektora, i tu radi od 1968. do 1969. godine, kada se preseljava u Donju Stubicu, radeći na istom radnom mjestu sve do 1972. godine. Tada se ponovno vraća u Imotski, na radno mjesto finansijskog referenta.

Godine 1973. godine upisuje Pravni fakultet u Splitu, gdje diplomira 1977. godine. Raspoređen je na radno mjesto samostalnog upravnog referenta u Odsjeku za imovinsko-pravne poslove, gdje je bio i šef službe do 1984. godine. Te je godine bio izabran i za tajnika upravno-pravnih poslova. Nakon položenog pravosudnog ispita, danom 1. kolovoza 1990. godine upisuje se u Imenik odvjetnika, sa sjedištem ureda u Dugom Selu, da bi 1. veljače 1991. godine preselio ured u Imotski. Kao i na prijašnjim funkcijama koje je obnašao, tako i u odvjetništvu, njegov odnos s kolegama i strankama bio je istovremeno i profesionalan i ljudski. Krasila ga je kolegialnost i predanost poslu. Ono malo slobodnog vremena posvećivao je prvenstveno svojoj obitelji, supruzi i djeci. Njegov iznenadni odlazak veliki je gubitak za obitelj, prijatelje, kolege i sve one koji su ga poznali i cijenili. Uime Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije izražavam iskrenu sućut obitelji.

Neka mu je laka zemlja, počivao u miru.

(Govor Mate Burazina, odvjetnika u Imotskom, na ispraćaju odvjetnika Frane Odaka na groblju Proložac Donji, dana 2. listopada 2013. godine)

ZAPISNIK

**s Godišnje skupštine Hrvatske odvjetničke komore
održane 15. lipnja 2013. godine, s početkom u 9:30 sati
u prostorijama HOK-a, Koturaška 53/II., Zagreb**

**(zasjedanjem Skupštine predsjedava g. Robert Travaš,
predsjednik Hrvatske odvjetničke komore.)**

Robert Travaš:

Kolegice i kolege, dame i gospodo, uvaženi gosti! Dobro došli u Hrvatski odvjetnički dom!

Prije početka rada Skupštine, dozvolite da odamo počast Domovini.

Otvaram redovitu godišnju Skupštinu Hrvatske odvjetničke komore. Utvrđujem da Skupštinu Hrvatske odvjetničke komore, u smislu članka 59. Statuta, čine predstavnici svih odvjetničkih zborova, izabrani na godišnjim skupštinama zborova, predsjednik Komore, bivši predsjednici Komore koji nisu u mirovini, predsjednici svih odvjetničkih zborova, predsjednik Višeg disciplinskog suda Komore, predsjednik Disciplinskog suda Komore, Disciplinski tužitelj Komore i predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika pri Komori.

Broj predstavnika odvjetničkih zborova određuje se na način da svaki zbor odabire po jednog predstavnika u Skupštinu na svakih započetih 50 članova. Skupština se može održati i donositi pravovaljane odluke ako joj je nazočna većina svih članova.

Skupština donosi odluke većinom glasova nazočnih članova.

Prema citiranim člancima, Skupštinu ove godine čini 118 predstavnika, i to 25 po položaju i 93 predstavnika izabrana od odvjetničkih zborova.

Konstatiram da je trenutačno na godišnjoj Skupštini nazočno 87 predstavnika, te prema tome postoji kvorum iz članka 60. Statuta Hrvatske odvjetničke komore. Skupština može pravovaljano raditi i donositi pravovaljane odluke.

Dozvolite mi da pozdravim naše drage goste i ostale nazočne:

pozdravljam Antuna Palarica, suca Ustavnog suda koji je ovde umjesto predsjednice Ustavnog suda gospode Jasne Omejec;

pozdravljam tradicionalno nazočnog gospodina Branka Hrvatina, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske;

pozdravljam gospodu Mirelu Mijoč, predsjednicu Općinskog suda u Zagrebu;

pozdravljam gospodina Vidoja Buluma koji je nazočan uime gradonačelnika gospodina Milana Bandića; pozdravljam Luciju Popov, predsjednicu Hrvatske javnobilježničke komore;

pozdravljam gospodu Suzanu Kolesar u ime Dragutina Ranogajca predsjednika Obrtničke komore;

posebno pozdravljam laureata i ovogodišnjeg dobitnika naše najveće nagrade, Plakete "dr. Ivo Politeo", kolegu odvjetnika Marka Linića iz Rijeke i njegovu obitelj;

pozdravljam sve ostale nazočne dobitnike Plakete "dr. Ivo Politeo", predsjednike Komore koji su u mirovini, bivše predsjednike Komore koji su nazočni, predsjednike Disciplinskog suda, Višeg disciplinskog suda i svih ostalih tijela Komore, predsjednike odvjetničkih zborova i na kraju sve vas kolegice i kolege.

Prije početka, moram vam prenijeti jedan pozdrav: naša draga Biserka Barac je nakon 36 godina rada otišla u više nego zaslženu mirovinu i sve vas lijepo pozdravlja s otoka Visa, gdje se odmara.

Ispričavam se ako nekoga nisam posebno pozdravio, ali budite uvjereni da ste nam svi dragi gosti i uvijek ste dobrodošli u ovaj naš Hrvatski odvjetnički dom.

Nakon pozdravne riječi, imamo uvijek jednu tužnu dužnost, a to je da se sjetimo kolega koji su od prošle pa do ove Skupštine preminuli i više nisu među nama:

Pročitat ću njihova imena, a zatim ću zamoliti da minutom šutnje kolegama odamo počast.

Željko Rajačić iz Zagreba, Slobodan Mikulić iz Splita, Julije Domac iz Osijeka, Tatjana Burjašenko Grubiša iz Zagreba, Zdravko Bartovčak iz Zagreba, dr. Milorad Andrićević iz Zagreba, Marko Madunić iz Splita, Josip Babić iz Splita, Ljubica Budimir iz Omišlja, Boris Stanić iz Malog Lošinja, Domagoj Jonić iz Imotskog, Nevenka Curić iz Varaždina, Gordana Lukač Koritnik iz Zagreba, Lujo Medvidović iz Osijeka, Miroslav Miše iz Trogira, Danilo

Škrbin iz Siska, Ilija Ivanić iz Zagreba, Drago Cvitanović iz Splita, Mitko Naumovski iz Zagreba, Darko Sivec iz Zaprešića, Miroslav Božić iz Karlovca, Novica Đerek iz Imotskog, Vladimir Arko iz Dugog Sela, Ivan Jelavić iz Crikvenice, Predrag Jošanović iz Pule, Mihailo Marušić iz Osijeka, Vjekoslav Kozjak iz Virovitice, Vladimir Mrša iz Zadra, Gordana Pope iz Osijeka, Stojan Desnica iz Zagreba, Matko Pavić iz Zadra, Ramon Mullerat iz Barcelone – nositelj Plakete "dr. Ivo Politeo" i dugogodišnji prijatelj Hrvatske odvjetničke komore i hrvatskog odvjetništva.

Molim vas da minutom šutnje odamo počast kolegama!
Slava im!

Na početku rada potrebno je izabrati radno predsjedništvo, zapisničara i dva ovjerovitelja zapisnika.

Prema članku 3. Poslovnika o radu Skupštine, kad se ne radi o izbornoj skupštini, radom radnog predsjedništva ravna predsjednik Komore.

Upravni odbor, kao sazivatelj ove Skupštine, na sinoćnjoj je sjednici predložio da uz mene kao predsjednika, u radnom predsjedništvu budu: kolega Mladen Klasić iz Križevaca, kolegica Nada Badurina iz Rijeke, kolega Marin Mrklić iz Splita i kolega Mladen Sučević iz Zagreba. Ima li netko neki drugi prijedlog ili primjedbe na ovaj prijedlog? (nitko se ne javlja)

Ako nema, molim vas da glasovanjem izglasamo sastav radnog predsjedništva. Molim, tko je za? (Svi.) Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li suzdržanih? (Nema.)

Zahvaljujem i konstatiram da je radno predsjedništvo izabранo jednoglasno.

Molim članove radnog predsjedništva da zauzmu svoja mjesta ovdje za stolom.

Obzirom na današnji opsežan dnevni red i rasprave koje bi se mogle voditi oko pojedinih točaka dnevnog reda, kao što je Statut i dr., predlažem da glasovanjem ograničimo izlaganje na pet minuta po izlagatelju.

Stavljam taj prijedlog na glasanje. Molim, tko je za? (Većina.) Ima li netko protiv? (Tri.) Ima li suzdržanih? (Jedan.)

Zahvaljujem i konstatiram da smo vrijeme izlaganja za vrijeme trajanje Skupštine ograničili na pet minuta po izlagatelju.

Za valjano odvijanje ove Skupštine potrebno je odabrati zapisničara. Upravni odbor je na sinoćnjoj sjednici utvrdio i predlaže da zapisničarka bude Snježana Došen, odvjetnica u Zagrebu.

Ima li netko neki drugi prijedlog ili primjedbe na prijedlog Upravnog odbora? (Nitko se ne javlja.)

Molim, tko je za zapisničara današnje Skupštine? (Svi.)

Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li suzdržanih? (Nema.) Hvala lijepa, konstatiram da je kolegica Snježana Došen jednoglasno izabrana za zapisničarku.

Za ovjerovitelje zapisnika, Upravni odbor predlaže kolegicu Milenu Bjeljac, odvjetnicu u Zagrebu i kolegicu Milu Mikecin Mišetić, odvjetnicu u Zagrebu.

Ima li netko neki drugačiji prijedlog ili primjedbu? (Nitko se ne javlja.)

Molim vas da glasovanjem odredimo ovjerovitelje zapisnika. Molim, tko je za? (Svi.) Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li suzdržanih? (Nema.)

Konstatiram da smo izabrali i ovjerovitelje zapisnika.

Prijedlog dnevnog reda za današnju Skupštinu dobili ste zajedno sa svim materijalima uz poziv.

Upravni odbor Odvjetničkog zbora Zagreb, na sjednici održanoj 4. lipnja 2013. godine donio je Odluku da se predloži Skupštini da se s dnevnog reda skinu točke:

19. Prijedlog Statuta,
20. Rasprava o prijedlogu Statuta,
21. Donošenje odluke o prijedlogu Statuta Hrvatske odvjetničke komore.

Utvrđujem da je prijedlog Upravnog odbora Odvjetničkog zbora Zagreb stigao unutar roka od 10 dana, sukladno odredbi članka 6. stavak 2. Poslovnika o radu Skupštine, jer je odaslan elektroničkom poštom Komori i predstavnicima 4. lipnja. Iako u Poslovniku piše da treba doći u dovoljnem broju primjeraka za sve delegate na Skupštini, mislim da nema razloga da zbog toga taj prijedlog ne bismo trebali uzeti u razmatranje.

Osobno mislim da nema razloga da se te točke skinu s dnevnog reda ove Skupštine, jer je Radna grupa izradila novi Statut koji je svima dostavljen na vrijeme. Svi su imali mogućnost staviti primjedbe. Kompletna Konferencija, koja je ove godine održana u Sv. Martinu na Muri, bila je posvećena isključivo Statutu. Svatko je mogao svoje primjedbe dostaviti. I danas se mogu staviti primjedbe putem amandmana, pa mislim da nema razloga da na ovoj Skupštini ne raspravljamo o Statutu. No, o tome ćete vi glasovati.

Molim, tko je za prijedlog Odvjetničkog zbora Zagreb da se danas ne raspravlja o te tri točke dnevnog reda: Prijedlog Statuta, Rasprava o prijedlogu Statuta i Donošenje odluke o prijedlogu Statuta? (Petnaest.)

Molim, tko je protiv? (Većina.)

Ima li suzdržanih? (Nema.)

Dakle, 87 minus 15, dakle, sedamdeset i dva glasa protiv. Konstatiram da je odbijen prijedlog Upravnog odbora Odvjetničkog zbora Zagreb i da će se danas raspravljati

o točkama 19., 20. i 21., kako je predloženo u dnevnom redu Skupštine.

Također predlažemo da se s dnevnog reda skinu točke 25., 26. i 27. – Izmjene i dopune Pravilnika o specijalizaciji odvjetnika. Razlog je sljedeći: ako danas donešemo novi Statut, očito je da ćemo o njemu raspravljati i glasovati; onda ingerencija Upravnog odbora postaje određivanje Pravilnika o specijalizaciji odvjetnika. Stoga nema potrebe da danas ovdje gubimo vrijeme. Ako se slučajno novi Statut ne izglosa, u ovom se trenutku još uvijek može raditi po postojećim odredbama, a trenutačno u suradnji s fakultetima razmatramo specijalizacije, kako bismo mogli doraditi taj Pravilnik. Prema tome, mislim da danas nema smisla raspravljati o Pravilniku o specijalizaciji odvjetnika. Ali stavljam to na glasanje.

Molim, tko je za to da se točke 25., 26. i 27. skinu s dnevnog reda Skupštine? (Svi.)

Ima li netko protiv? (Nema.)

Ima li suzdržanih? (Nema.)

Zahvaljujem i konstatiram da su točke 25., 26. i 27. skinute s dnevnog reda današnje Skupštine.

Molim, ima li još netko u skladu sa Statutom i Poslovnikom neki prijedlog dopune dnevnog reda? Napominjem, ako taj prijedlog nije došao u zadnjih deset dana pisanim putem, taj prijedlog može biti iznesen danas, ali u pisanim obliku i mora ga predložiti najmanje 30 članova danas nazočnih delegata na Skupštini. Imat će prijedlog za dopunu dnevnog reda? (Nitko se ne javlja.) Zahvaljujem i utvrđujem da je sukladno članku 6. Poslovnika predloženi dnevni red prihvaćen.

Dnevni red:

1. utvrđivanje dnevnog reda Skupštine
2. ovjera Zapisnika Izborne godišnje skupštine Hrvatske odvjetničke komore održane 7. srpnja 2012. godine (objavljen u glasilu i časopisu "Odvjetnik" br. 3-4/2013)
3. pozdravna riječ gostiju
4. svečano uručenje Plakete "dr. Ivo Politeo" s poveljom Marku Liniću, odvjetniku u Rijeci
5. uvodna riječ predsjednika Hrvatske odvjetničke komore
6. utvrđivanje članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika koje su izabrali odvjetnički zborovi
7. izvješće glavnog tajnika
8. izvješće blagajnika
9. izvješće predsjednika Višeg disciplinskog suda
10. izvješće predsjednika Disciplinskog suda
11. izvješće Disciplinskog tužitelja
12. izvješće o radu Odvjetničke akademije
13. izvješće o radu Centra za mirenje

14. završni račun HOK-a za 2012. godinu
15. plan prihoda i rashoda HOK-a za 2013. godinu
16. izvješće Nadzornog odbora za pregled finansijskog poslovanja
17. rasprava o točkama 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16.
18. donošenje odluka o točkama 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16.
19. prijedlog Statuta HOK-a
20. rasprava o točki 19.
21. donošenje odluke o točki 19.
22. izmjene i dopune Pravilnika o uzajamnoj posmrtnoj pripomoći članova HOK-a
23. rasprava o točki 22.
24. donošenje odluke o točki 22.
25. dopunski izbor člana vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske u povodu priziva protiv odluka tijela HOK-a
26. razrješenje članova disciplinskih tijela HOK-a
27. javno glasanje za razrješenje članova disciplinskih tijela HOK-a
28. lista kandidata koju je utvrdio Upravni odbor HOK-a za dopunske izbore članova disciplinskih tijela HOK-a
29. javno glasanje za dopunske izbore članova disciplinskih tijela HOK-a i proglašavanje rezultata izbora
30. razno.

Skupština može raditi po predloženom dnevnom redu.

Prelazimo na točku 2. dnevnog reda:

OVJERA ZAPISNIKA IZBORNE GODIŠNJE SKUPŠTINE HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE, ODRŽANE 7. SRPNJA 2012.

Taj je zapisnik u cijelosti objavljen u glasilu/časopisu "Odvjetnik" broj 3-4/2013.

Ima li netko primjedbi na zapisnik? Traži li netko neki ispravak zapisnika? (Nitko se ne javlja.)

Ako nema, konstatiram da je Skupština ovjerila zapisnik s prošlogodišnje Skupštine.

Prelazimo na točku 3. dnevnog reda:

POZDRAVNA RIJEČ GOSTIJU.

Molim goste koji imaju potrebu pozdraviti ovaj skup da izvole uzeti riječ.

Kolegica Lucija Popov, predsjednica Hrvatske javnoblježničke komore. Izvolite!

Lucija Popov:

Poštovani gospodine predsjedniče, cijenjeni gosti, poštovane kolegice i kolege, članovi Skupštine, osobita mi je čast i zadovoljstvo što sam mogla odazvati se vašem

pozivu, te vas u svoje ime i u ime svih javnih bilježnika u Republici Hrvatskoj, kao predsjednica srdačno pozdravljam.

Hrvatsko javno bilježništvo postalo je punoljetno. Dapače, sljedeće godine obilježit ćemo 20. godišnjicu postojanja. I kroz to razdoblje, koje je u odnosu na tradiciju odvjetništva doista kratko, uspješno smo se etablirali u naš pravosudni sustav kao njegov neraskidivi dio, bez kojeg pravni promet u Republici Hrvatskoj više ne bi mogao biti ni zamišljen.

Kroz sve te godine strpljivo i savjesno izgrađivali smo službu, preuzimali kompetencije koje su nam bile povjerene, obavljajući svoj posao prvenstveno na dobrobit naše struke i građana. I dopustite mi skromno mišljenje da smo u tome uspjeli i postali prepoznatljivi.

Svakako želim istaknuti i zahvaliti što smo u tome uvijek imali kolegijalnu i konstruktivnu suradnju s Hrvatskom odvjetničkom komorom i kolegama odvjetnicima, bez nepotrebnog suprotstavljanja, izgrađujući zajedničke interese, i unapređujući zajednički pravni i zakonodavni okvir našeg djelovanja. Mi nismo konkurenti, mi smo kolege i suradnici, koji jedni drugima možemo i moramo otvarati prostor djelovanja i dijaloga u razrješavanju eventualnih problema.

Ulagak u Europsku uniju bit će za sve nas veliki izazov. Imat ćemo puno zajedničkih ciljeva i posebne edukacije koju bismo mogli zajednički provoditi. Mi smo prijateljske i srodne komore koje imaju pravo i obvezu promicati i unapređivati pravnu struku, i stoga smatramo neobično važnim u tom smjeru i nadalje nastaviti našu zajedničku suradnju, kako između naših komora, tako između naših akademija.

Nadam se da sam bila kratka. S obzirom na to da iz osobnog iskustva znam da vas čeka radni dio s opširnim dnevnim redom, ne bih vam oduzimala dragocjeno vrijeme. Na kraju, želim vam ispunjenje svih vaših ciljeva i uspješan rad ove Skupštine.

U ime Hrvatske javnobilježničke komore još jedanput vas srdačno pozdravljam i zahvaljujem na pažnji.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegici Popov na lijepim riječima i uzvraćamo željama za daljnje jačanje i ovako dobrih odnosa s Javnobilježničkom komorom.

Kolega Hrvatin, izvolite!

Branko Hrvatin:

Gospodine predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, neću reći ništa novo kada kažem da sam doista privilegiran i počašćen biti danas na iznimno važnom događaju va-

šeg važnog tijela i što sam u mogućnosti prenijeti vam pozdrave i doista kolegijalnu želju za uspješnim radom od svih sudaca u Republici Hrvatskoj. Naravno, s naglaskom na Vrhovni sud Republike Hrvatske, a naravno i moje osobne želje.

Neovisno i stručno odvjetništvo uvijek je bilo i bit će, kako danas europskim jezikom kažemo – jedan od tri stupa na kojima počiva pravosuđe. Naš narod sa stupom povezuje neke druge asocijacije. Mi smo nekad govorili o kamenu temeljcu, o temeljima. Međutim, ulaskom u Europu, sudstvo, odvjetništvo i državno odvjetništvo postaju tri temeljna stupa na kojima počiva i na kojima će uvijek počivati naše pravosuđe.

Zbog toga, ono što sam uvijek naglašavao i kod toga ostajem, to je suradnja i međusobna provjera, kao što Ustav kaže, za vlasti, tako i za nas tri sudionika koji činimo ovo pravosuđe. Nužna suradnja je uvijek postojala i ona uvijek može biti bolja. Stručnost vidim i pozdravljam vašu Akademiju koja se nastavlja na našu Pravosudnu akademiju i vjerujem da će ta suradnja urođiti onim što želimo: stručnim sudstvom i stručnim odvjetništvom.

Od svojih prvih dana, otkad sam ušao u sudstvo, svjedočkom sam vaše težnje ka Europi. Vi ste tada bili nositelji toga dijela, a mi smo malo zaostajali i držali smo se nekako više kućnog praga. Na pragu smo ulasku u Europsku uniju. Vi ste dosanjali svoj san. Mi smo se tom snu, nadam se, na vrijeme pridružili. Ali što nam je sada činiti? Raditi više, bolje i biti na usluzi građanima, svaki u svojoj domeni.

I zato želim uspjeh ovom vašem skupu. On je iznimno važan i želimo vam uspješan rad. Hvala vam lijepa.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Hrvatinu i želim čestitati na novoj nominaciji za predsjednika Vrhovnog suda. To smo jučer čuli na televiziji. Nije više tajna.

Prelazimo na točku 3. dnevnog reda:

DODJELA PLAKETE "DR. IVO POLITEO" S POVE-LJOM.

Dolazimo do svečanog dijela naše Skupštine, kad nam je posebno zadovoljstvo uručiti više nego zaslужenu načinu kolegi koji je po ocjeni svih nas odvjetnika u Hrvatskoj laureat. Ove je godine to naš kolega Marko Linić iz Rijeke.

Molim glavnu tajnicu Komore, kolegicu Ingrid Mohorovičić-Gjanković, da nam nešto kaže o kolegi Liniću.

Ingrid Mohorovičić-Gjanković:

Poštovane kolegice i kolege, čast mi je predstaviti vam

ovogodišnjeg laureata Plakete "dr. Ivo Politeo" s poveljom, gospodina kolegu Marku Liniću, odvjetniku u Rijeci.

Upravni odbor Hrvatske odvjetničke komore na sjednici održanoj 14. ožujka 2013. godine odlučio je na prijedlog Izvršnog odbora Hrvatske odvjetničke komore i Riječkog odvjetničkog zbora dodijeliti Plaketu "dr. Ivo Politeo" s poveljom Marku Liniću, odvjetniku u Rijeci, za naročite zasluge na unapređenju odvjetništva, u borbi za dosljednu primjenu zakona, u stručnom i savjesnom zastupanju stranaka, u afirmaciji odvjetništva kao samostalne i nezavisne službe, u razvijanju kolegjalnosti između odvjetnika, u odgoju i stručnom uzdizanju odvjetničkog podmlatka, te uopće u podizanju ugleda odvjetništva u zemlji i inozemstvu.

Obrazloženje

Marko Linić rođen je 3. veljače 1937. godine u Delnicama. Osnovnu školu završio je u Rijeci kao i II. gimnaziju na kojoj je 1955. godine položio veliku maturu.

Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 11. srpnja 1961. godine, a pravosudni ispit položio je 30. siječnja 1968. godine. Nakon reguliranja vojne obvezе, od veljače 1963. godine radi u privredi kao pravni referent, a istovremeno volontira na Kotarskom sudu u Rijeci. Od 1. svibnja 1968. godine upisan je u Imenik Advokatske komore Hrvatske s vježbom u odvjetničkom uredu poznatog riječkog odvjetnika dr. Aramisa Kauzla-rića, dobitnika Plakete "dr. Ivo Politeo" 1984. godine.

Rješenjem tadašnje Advokatske komore Socijalističke Republike Hrvatske, s danom 1. lipnja 1969. godine upisuje se u Imenik Advokatske komore Hrvatske sa sjedištem ureda u Rijeci, te od tada neprekidno obavlja odvjetničku djelatnost.

Dugogodišnjim bavljenjem odvjetništvom poznat je u odvjetničkim i pravosudnim krugovima kao vrhunski stručnjak, naročito u oblasti stvarnog prava. Mlađe je kolege često savjetovao u svezi sa složenim pitanjima, uglavnom iz područja građanskog prava, te im svojim stručnim savjetima i iskustvom pomagao u počecima obavljanja naše zahtjevne profesije, uvijek upozoravajući na dužnost časnog obavljanja odvjetničke profesije.

Kroz dugi niz godina odvjetnik Linić svakako je sudionik stvaranja sudske prakse Republike Hrvatske. Podnesenim ustavnim tužbama, pokrenutim u sporovima u kojima je zastupao, ishodio je drugačije značajno mišljenje Ustavnog suda. Npr. po pitanju odgovornosti Republike Hrvatske za obvezu naknade štete bivše države, po pitanju stvarne nadležnosti sudova i visine vrijednosti spora, za odlučivanje o reviziji i slično.

U pregledima sudske prakse na raznim internetskim stranicama pronaći ćemo korisne primjere sudske od-

luka, u čijem zagлавju stoji: zastupano po M. L., odvjetniku iz R.

Više od 30 godina zastupao je poznato osiguravajuće društvo u regresnim sporovima iz cestovnog i pomorskog prijevoza, a desetak godina građevinsku tvrtku u sporovima s međunarodnim elementom. Među odvjetnicima je poznat kao zahtjevan protivnik, stručan i uporan koji će iskoristiti sve zakonom dopuštene radnje, kako bi ostvario uspjeh za svoju stranku. Rukovodi se etičkim načelima da odvjetnik mora posao obavljati stručno, profesionalno, hrabro, štititi dignitet klijenta i ugled odvjetničkog poziva. U obavljanju odvjetničkog poziva često nastupa temperamentno, ali uvijek otvoreno i korektno, kako prema svojem klijentu, tako i prema sucima i kolegama odvjetnicima.

Tijekom svoje dugogodišnje uspješne karijere poznat je mnogim građanima Rijeke i okolice, kojima je pomagao svojim znanjem i iskustvom da ostvare svoja zakonita, katkad i ne tako jednostavno dostupna prava. Iako je u svojoj dugoj karijeri imao slučajeva koji bi bili interesantni medijima i široj javnosti, odvjetnik Linić je osoba koja ne istupa u medijima i koja ne daje izjave o svojim slučajevima i strankama te vlastitim primjerom pokazuje da se može biti uspješan, cijenjen i ugledan odvjetnik i uz strogo poštovanje Kodeksa odvjetničke etike.

Od upisa 1969. godine pa do danas, Marko Linić aktivno sudjeluje u radu Riječkog odvjetničkog zbora. Odmah po upisu u Imenik odvjetnika, kada je u Rijeci djelovalo nešto više od 25 odvjetnika, postaje članom Upravnog odbora i to ostaje neprekidno više od 35 godina, odnosno do 2006. godine. Više od deset godina obavljao je dužnost tajnika Zbora. U nekoliko mandata bio je predstavnik Zbora u Skupštini Hrvatske odvjetničke komore. Sudionik je većeg broja Konferencija odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore. I danas, kad Riječki odvjetnički zbor broji više od 400 odvjetnika, redovito dolazi i aktivno sudjeluje na sastancima Zbora, na predavanjima i ostalim organiziranim okupljanjima. Vrlo često je kao jedan od predstavnika Riječkog odvjetničkog zbora sudjelovao na raznim sastancima s predsjednicima sudova i predstvincima drugih pravosudnih tijela, koji su održavani kako bi se ukazalo i riješile poteškoće i isposlovali bolji uvjeti za rad svih odvjetnika.

Jedan je od inicijatora gradnje i uređenja prostora Riječkog odvjetničkog zbora, prvog prostora Zbora izgrađenog izvan Zagreba. Kao član posebno osnovane Radne skupine za izgradnju i uređenje društvenih prostorija zbora, s iznimnim trudom sudjelovao je u svim fazama, od pronalaska odgovarajućeg prostora, kupnje, adaptacije, uređenja prostora, osiguranju sredstava, izbora i nad-

zora izvođača, sve do organizacije svečanog otvorenja u prosincu 1999. godine.

Od uvođenja obveze polaganja ispita iz poznavanja Kodeksa odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknada za rad odvjetnika, kao cijenjen i iskusan odvjetnik redoviti je član Komisije koja ispituje kandidate za upis u Imenik odvjetnika s područja djelovanja Riječkog odvjetničkog zbora.

Uspješno bavljenje odvjetništvom ne ostavlja mnogo slobodnog vremena. No, Marko Linić uspijeva i danas pronaći vremena za skijanje kojim se bavi od mladosti, za tenis koji igra više od 50 godina, za planinarenje i putovanja cijelim svijetom. Pasionirani je filatelist od dječjih dana, a u mladosti se bavio enigmatikom, te je uvršten u tadašnji Leksikon zagonetača Jugoslavije. Jedan je od inicijatora i osnivača Kluba Sušačana, osnovanog 1992. godine kao nestранačka Udruga građana sa željom da se očuva identitet Sušaka, njegova građanska i kulturna pri-padnost srednjoj Europi i Mediteranu.

Odvjetnik Marko Linić potječe iz poznate obitelji intelektualaca hrvatskoga Sušaka. Njegov djed, dr. Rudolf Linić, odvjetnik je od 1903. godine, a otac, dr. Ante Linić, odvjetnik je od početaka dvadesetih godina prošlog stoljeća, pa sve do smrti 1962. godine. Bavljenje odvjetništvom u obitelji Linić, nastavlja Marko mlađi koji obavlja odvjetničku vježbu kod svog oca od početka 1993., a 1999. godine upisan je u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore sa sjedištem u Rijeci.

Upravni odbor Hrvatske odvjetničke komore smatra da su se kod Marka Linića stekli svi uvjeti iz članka 1. Odлуke o uvođenju Plakete "dr. Ivo Politeo" s poveljom, jer je svojim dugogodišnjim radom u odvjetništvu, kojeg smatra ne samo svojom profesijom nego i načinom razmišljanja i stilom života, u potpunosti ispunio uvjete koje je utemeljio dr. Ivo Politeo i zbog kojih se to priznanje dodjeljuje zaslужnim odvjetnicima, članovima Hrvatske odvjetničke komore.

Robert Travaš:

Kolega Liniću, izvolite!

Marko Linić:

Poštovani gospodine predsjedniče, predsjedništvo, poštovane kolegice i kolege, dame i gospodo, velika mi je čast i zadovoljstvo biti ovdje i govoriti u povodu dodijelenog mi najvećeg priznanja u hrvatskom odvjetništvu – Plakete "dr. Ivo Politeo" s poveljom.

Neću govoriti o svom radu, o sebi i o djelovanju u odvjetništvu, jer je svega toga toliko lijepog malo prije rečeno o meni da bi svaki dodatak s moje strane bio suvišan.

Zato ću se osvrnuti na nešto što danas nije rečeno, a bilo bi mi žao da se ne zna, ili da zbog proteka vremena bude zaboravljeno.

Ja sam u odvjetništvu 45 godina. Međutim, odvjetništvo je u mojoj obitelji je prisutno više od 20 godina. Rečeno je da je moj djed Rude Rudolf Linić završio studij i stekao doktorat na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu još 1892. godine. Nakon završetka studija radio je u advokatskoj kancelariji (tada se to tako zvalo), poznatog advokata, političara i riječkog patricija dr. Erazma Barčića. To je bilo središte hrvatskog javnog društvenog, kulturnog i političkog života u tadašnjoj Rijeci. Djed je bio istaknuti pravaš. Surađivao je s Harambašićem, Kumičićem, s Tuškanom. Bio je u izravnim kontaktima s dr. Antonom Starčevićem – ocem Domovine, a u Istri s Laginjom, Spinčićem, Trinaestićem i drugim velikanima.

Kao istaknutom pravašu, tadašnji protuhrvatski režim Khuena Hedervarya, godinama je onemogućavao djedu da otvori vlastitu advokatsku kancelariju. "Stalum agendi" djed je dobio tek prvih godina prošlog stoljeća, ali mu je bilo onemogućeno da advokatsku kancelariju otvori na rodnom Trsatu, na Sušaku ili u Rijeci, pa je kancelariju otvorio u Delnicama. Djed se desetak godina intenzivno dopisivao s Franom Supilom i pozivao ga dođe u Rijeku. Za djeda se slobodno može reći da je najzaslužniji što je Fran Supilo došao u Rijeku i tu osnovao "Novi list". Postali su intimni dobri prijatelji i suradnici. Djed je jedan od osnivača hrvatske čitaonice i hrvatskog društva na Trsatu, a Linićeva ulica na Trsatu je imenovana po njemu. Advokatsku kancelariju djeda preuzeo je njegov otac Ante koji je završio studije i stekao doktorat na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1921. godine. U obiteljskom domu mojih roditelja često su se okupljali istaknuti intelektualci, advokati i političari. Dovoljno je spomenuti dr. Ivana Šubašića, hrvatskog bana, i Đuru Ružića, dugogodišnjeg gradonačelnika Sušaka. Obojica su bili prisni prijatelji mojih roditelja i moji kumovi na krštenju. Otac je čitav svoj radni vijek bio odvjetnik-advokat. Obiteljsku tradiciju nastavio sam ja, a nastavlja je i moj sin Marko koji je već dvadesetak godina u odvjetništvu, a moram reći da je pravosudni ispit položio s ocjenom odličan, o čemu postoji i pisana potvrda.

Bilo bi mi draga da tu tradiciju nastavi i moj unuk koji je također danas prisutan ovdje i tako postane u generacijskom nizu peti odvjetnik u obitelji. Jer samostalno i nezavisno odvjetništvo je kao profesija jedno od najplemenitijih i najljepših zanimanja. Ja tako mislim i osjećam. Radostan sam i ponosan što mi je dodijeljena Plaketa "dr. Ivo Politeo" s poveljom, jer to je najveće priznanje i najveća nagrada u hrvatskom odvjetništvu. Posebno sam

ponosan da mi je ta nagrada dodijeljena od strane kolega odvjetnika. Dakle, osoba koje su najkompetentnije za ocjenu mog rada i djelovanja u odvjetništvu. Zato bih se i ovom prilikom posebno zahvalio kolegicama i kolegama koji su predložili, i kolegicama i kolegama koji su odlučili da mi se dodijeli ovo veliko priznanje. Hvala im!

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Liniću na lijepim riječima i još jedanput iskreno čestitam!

Određujem stanku od 10 minuta, a zatim nastavljamo radni dio Skupštine.

...

Možemo li nastaviti radom? Ako još netko nije ušao u dvoranu, učinit će to za nekoliko minuta. U međuvremenu konstatiram da su na Skupštini ukupno 94 delegata, od čega je 21 po položaju.

Prelazimo na točku 4. dnevnog reda:

UVODNA RIJEĆ PREDSJEDNIKA KOMORE.

Nažalost, morat ćete izdržati jedan malo duži govor. Ne iz želje da vas maltretiram, nego iz želje da bar jedanput godišnje budete direktno informirani o tome što se radilo u proteklih godinu dana, i u Upravnom odboru, i u Komori, i što planiramo, što nam se događalo oko Komore. Radi toga je taj govor malo duži, pa se nadam da ćete ga izdržati. Trudit ću se biti brz, koliko god je to moguće.

Razdoblje od prošle Skupštine i prve konstitutivne sjednice Upravnog odbora, 7. srpnja 2012., bilo je doista burno i prepuno aktivnosti Komore. Ovom prigodom posebno zahvaljujem svim kolegicama i kolegama na trudu, svima onima koji su aktivno sudjelovali u bilo kojoj aktivnosti Komore.

Od prvog dana svojeg mandata zadali smo si visoke kriterije koje su postavili naši prethodnici, odlučni da napravimo dalji iskorak, kako bismo postali još organizirani i utjecajniji. U Hrvatskoj trenutačno ima više od 4300 odvjetnika. I kada bi svaki naš član izdvojio dva sata mjesečno za obradu nekog zajedničkog problema ili obradu neke zanimljive pravne teme, pa se javio Komori s prijedlogom rješenja, ili napisao stručni članak za list "Odvjetnik", to bi puno značilo za našu Komoru i bio bi to doprinos rješavanju zajedničkih problema. Stvarnost je nažalost drugačija i za rješavanje svojih problema imamo situaciju da pedesetak odvjetnika, kada zbrojimo sve ljude u zborovima, nesebično troši energiju i svoje vrijeme obavljajući posao uime – trenutačno danas 4344

odvjetnika u Republici Hrvatskoj. Treba istaknuti da svi mi odvjetnici koji sudjelujemo u radu Komore imamo i svoje uredne od kojih živimo i o kojima ovisimo, a ipak dosta sati posvećujemo Komori, bilo u samoj Komori ili na drugim mjestima, obavljajući poslove za Komoru i u njezino ime, a time i za sve odvjetnike i u njihovo ime. Teško je u ovako kratkom vremenu nabrojiti sve aktivnosti Komore. Nemoguće je navesti sve poteškoće s kojima smo se svakodnevno susretali, ali, kao što sam rekao, pokušat ću sažeti što smo napravili, što smo započeli, te iznijeti neke osnovne ideje o tome što ćemo raditi u budućnosti, a sve u ovim današnjim uvjetima, kako bismo sačuvali tradiciju i radili na jačanju ugleda i utjecaja Komore u društvu. Da bi naš utjecaj u društvu bio jači, prvenstveno je nužno da naše članstvo, naše kolege, svi mi, vjerujemo u Komoru i pridonosimo radu Komore. I tako čuvamo neovisno odvjetništvo. Bez te pretpostavke, Komora ne može imati snagu koja joj je potrebna. U proteklom se razdoblju radilo istovremeno na nekoliko kolosijeka:

Unutarnja reorganizacija same Komore, koja je nužna zbog velikog i sve većeg broja odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, kao i zbog sve više svakodnevnih problema koji se postavljaju i pojavljuju u odnosu na odvjetništvo. Suradnja sa sudovima – prvenstveno s Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, te rad sa sudovima niže razine, a sve u cilju održavanja samostalnosti i neovisnosti odvjetništva i olakšanja svakodnevnog rada pojedinog odvjetnika, te nužnog ujednačavanja sudske prakse.

Normativna djelatnost i unapređenje odvjetništva, kako kroz rad na našim aktima, tako i kroz sudjelovanje u radnim grupama za izradu raznih zakona.

Suradnja s tijelima vlasti, prvenstveno Ministarstvom pravosuđa kao našim resornim ministarstvom. I rad s Ministarstvom financija u posljednje vrijeme, zbog naših egzistencijalnih problema.

Međunarodna suradnja koja je za vrijeme mog prethodnika, kolege Andreisa, dovedena na doista zavidnu razinu.

Suradnja s Udrugom odvjetničkih vježbenika. Ovom prigodom želim istaknuti da su naši mladi kolege vježbenici prepoznali važnost zajedništva i ulogu Komore kao svoje krovne institucije. Kako je Udruga vježbenika ove godine imala Izbornu skupštinu, a odvjetnički zborovi nemaju izborne skupštine do kraja mandata 2015. godine, osim ako ne bude izvanrednih, to koristim prigodu čestitati našem novom, starom izabranom predsjedniku Udruge vježbenika, kolegi Mari Konjuhu. Vjerujem da će upravo iskustvo koje je stekao tijekom prošle godine, pridonijeti još boljim rezultatima Udruge vježbenika, štiteći

integritet i zajedništvo Komore. Uostalom, to očekujemo s pravom od naših mlađih kolega, jer Komora u ovim teškim vremenima doista vodi brigu o vježbenicima i svim njihovim povlasticama koje u ranijem razdoblju vježbenici nisu imali. Tako npr. Komora u cijelosti finančira pripreme za polaganje pravosudnih ispita, te troškove putovanja i smještaja vježbenika koji svoju vježbu obavljaju izvan Zagreba. Na to se godišnje troše ogromna sredstva, u iznosu od oko jedan milijun i 400 tisuća kuna. Molim mlađe kolege da imaju na umu trenutačno teško finansijsko stanje u društvu, pa tako i u odvjetništvu, te da s tim usklade svoje zahtjeve i prijedloge.

Nešto o unutarnjoj reorganizaciji Komore. Iz svih razloga koje sam naveo, započeli smo unutarnju reorganizaciju Komore u smislu modernizacije, s ciljem što boljeg, bržeg i kvalitetnijeg informiranja članstva o svemu što Komora radi. Zborovi su preuzeli ulogu da podatke i informacije koje dobivaju od Komore, dostavljaju članstvu elektroničkom poštom ili pretincima. Cilj je da naše kolegice i kolege imaju saznanja barem za dio aktivnosti koje se u Komori odvijaju, jer jedino tako možemo ujednačiti stavove i zajednički nastupati prema trećima. Jedino tako se može olakšati rad svakog pojedinca.

Ovom prilikom neću posebno govoriti o detaljima unutarnje reorganizacije. Ali da bi se moglo obaviti sve što je potrebno za toliki broj članova, a s vježbenicima prelazimo brojku od 6000 ljudi, nužna je modernizacija i jačanje informatičkog sustava Komore. Zatim, dolazi uređenje arhive, što nam je zakonska obveza. A radi se o jako velikoj arhivskoj gradi koju treba katalogizirati, i, da tako kažem, ubaciti u informatički sustav, kao i fizički pohraniti. Kako je to naša zakonska obveza, tu nemamo izbora. To moramo jednostavno učiniti i platiti.

Suočavamo se i s potrebom daljeg ulaganja u tehničke stvari, nužne za funkcioniranje Komore, kao što su grijanje i klimatizacija, sigurnosni sustavi i drugo.

Komora, da bi ostala neovisna i samostalna, i tako mogla štititi i zastupati interes odvjetništva, mora imati snagu koja nužno proizlazi i iz novčane neovisnosti. Našli smo se u situaciji u kojoj je bilo izvjesno da se članarine trebaju povisiti. Međutim, uvažavajući stanje recesije, Upravni odbor Komore je prije povećanja članarine odlučio pokušati u okviru sadašnjih sredstava reorganizacijom i uštedama, gdje je god to moguće, nastaviti sve aktivnosti Komore. Za sada nam je to uspjelo. Ali pitanje je do kada ćemo moći funkcionirati na taj način, a tada će se postaviti pitanje povećanja članarine, ili smanjenja aktivnosti Komore. Trećeg puta nema. Trebat će odlučiti kakvu Komoru želimo i želimo li da aktivnosti Komore, od administriranja za više od 6000 ljudi, do organiziranja

predavanja za pravosudne ispite, seminara, Dana odvjetnika, Konferencije odvjetnika, međunarodne suradnje, rada u radnim grupama za izradu zakona, suradnje s medijima kako bi se popravila loša slika o našoj službi, financiranja djece naših preminulih kolega i davanja posmrtnе pripomoći njihovim obiteljima, internetskih stranica, našeg lista "Odvjetnik", Odvjetničke akademije, Centra za mirenje HOK, postupka za priznanje specijalnosti odvjetnika, davanja kredita mlađim odvjetnicima, pa sve do sportskih natjecanja i igara – ostanu kakve jesu i razvijaju se i jačaju, ili to ne želimo. Sve se to financira jedino članarinom svih nas. A da bismo bili i ostali samostalni i neovisni, nužno su potrebna sredstva koja to omogućuju.

Uštede su vidljive iz izvješća. Upravni odbor stalno vodi brigu o tome a ima i radnu grupu koja brine o stanju financija i visini članarine, odnosno o potrebi povišenja članarine koja se nije mijenjala od 1996. godine. Dakle, punih 17 godina.

Radit ćemo i dalje na stalnoj komunikaciji s članstvom, uz bitnu ulogu zborova koji su preuzeli funkciju produžene ruke Komore. Već sada se može primijetiti da na našim internetskim stranicama postoje aktualne informacije kojima pozivamo i informiramo članstvo o događanjima i aktivnostima Upravnog odbora, Izvršnog odbora, predsjednika Komore, Odvjetničke akademije, Centra za mirenje, i o svim drugim aktivnostima Komore, kako bi članstvo steklo uvid u ono što radimo. Naravno, bilo bi potrebno da članstvo ponekad klikne i na našu internetsku stranicu.

To je samo početak i prijelazno razdoblje. Jer prvom prigodom, čim nam to sredstva dopuste, internetske stranice ćemo modernizirati i unaprijediti na način da ojačamo i uspostavimo direktnu komunikaciju između članstva i Komore.

Naš list "Odvjetnik" također je stara tema. Također stalno vapi za pravim temama i raspravama, kojih sigurno ima u našoj praksi. Ali pisanje traži vrijeme, pa ponovo molim da svi zajedno našem listu damo dodatno obilježje – pravnih rasprava, razmjena mišljenja i reagiranja.

Sve te promjene i prilagođavanja novim vremenima i uvjetima uvodimo vodeći računa o svakoj kuni. Ali ne pod cijenu digniteta koji je našoj Komori svojstven i neophodan.

Nešto o suradnji s pravosudnim tijelima, normativnoj djelatnosti i unapređenju odvjetništva.

Tarifa – neupitno vječna tema. U svakom slučaju, nama jedna od najbitnijih tema oko koje se tijekom povijesti odvjetništva stalno vode teške bitke. Samostalnost u određivanju Tarife dobivena je za vrijeme bivše Jugosla-

vije, da bi Zakon o odvjetništvu iz 2008. godine propisao da ministar pravosuđa daje suglasnost na našu Tarifu. I da se u tom procesu treba savjetovati s Gospodarsko-socijalnim vijećem, unatoč tome što odvjetnici nemaju nikakav monopol u pristupu sudu ili pružanju pravnih usluga. Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o odvjetništvu podnesen je još te iste 2008. godine. Međutim, do danas Ustavni sud o tome nije donio nikakvu odluku.

Nakon ovog malog podsjetnika želio bih reći da je Upravni odbor donio izmjene Tarife dana 27. listopada 2012., a na koje je sukladno članku 18. Zakona o odvjetništvu ministar pravosuđa dao suglasnost nakon te procedure koju sam opisao. Navedenom izmjenom Tarife uvedena je bitna promjena u tarifni broj 48., kojim je jasno utvrđeno dospjeće potraživanja odvjetničke nagrade za obavljanje odvjetničke usluge. Upravo temeljem te promjene dobili smo mišljenje Ministarstva pravosuđa koje je od izuzetne važnosti, a koje je upućeno Poreznoj upravi od strane Ministarstva pravosuđa. A u tom se mišljenju ponovo navodi da prema tarifnom broju 48. naplata odvjetničke usluge dospjeva okončanjem ovršnog postupka ili pravomoćnim okončanjem postupka, ako se ne provodi ovrha, odnosno otkazom punomoći, opozivom punomoći ili raskidom ugovora o zastupanju. Odvjetnik tijekom obavljanja odvjetničke usluge ima pravo na naplatu predujma za obavljanje pojedinih radnji, ispostavlja račun za taj predujam, i obračunava PDV na iznos predujma za koji je izdan račun. Isto se odnosi i na mogućnost ugovaranja nagrade po uspjehu u sporu prema tarifnom broju 39. naše Tarife, gdje se u ugovoru definira kada dospjeva naše potraživanje.

Navedene izmjene Tarife otvorile su i pitanje početka tijeka roka zastare potraživanja naše nagrade, koji je prema dosadašnjoj praksi Vrhovnog suda tekao od svake obavljene radnje u postupku. Taj je stav Vrhovnog suda potrebno promijeniti i uskladiti s Tarifnim brojem 48., te smo o tome razgovarali s kolegom Brankom Hrvatinom i naišli na razumijevanje o potrebi za usklađenjem prakse Vrhovnog suda s navedenim novim odredbama Tarife.

O svemu tome i o još nekim temama, još od siječnja ove godine razgovaramo s ministrima Miljanićem i Linićem, dakle, tražimo od Ministarstva financija da u poreznom nadzoru uvaže i priznaju specifičnosti naših usluga, i u odredbi Tarife glede vremena i dospjeća naše nagrade, a time i obveze obračuna i plaćanja PDV-a. Tražimo i da sačine takav naputak za provođenje poreznog nadzora nad odvjetnicima. U tom je smislu bio razgovor s gospodom ministrima još u siječnju, ali to od strane porezne uprave nije do kraja provedeno, pa ćemo i dalje na tome inzistirati.

U dogovoru i uz potporu Ministarstva pravosuđa, predložili smo Ministarstvu financija da se dospjeli porezni dug kolega koji zastupaju po službenoj dužnosti ili po Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći ili temeljem rješenja Centara za socijalnu skrb, može temeljem Pravilnika Ministarstva financija prebijati s dospjelim dugom sudova prema našim kolegama. Jer kao što je poznato, plaćanja naknada za ta zastupanja kasne više mjeseci, pa i dulje od toga. Može se govoriti i o godini. Prema informaciji koju smo dobili na prekjucerašnjem sastanku kod ministra Miljanića, taj bi se prijedlog trebao ubrzano realizirati na način da se dopuni Pravilnik, a takav bi se prijeboj odobravao i provodio na zahtjev poreznog obveznika, odnosno u ovom slučaju naših kolega koji bi ispunjavali uvjete, odnosno imali dospjela nenaplaćena potraživanja od sudova, odnosno Ministarstva.

U proteklom je razdoblju aktivnost zakonodavca bila izuzetna. Mislim da tu možemo govoriti i o prošlim godinama. Zakonodavac je donio izmjene mnogih zakona na koje je Komora davala svoja mišljenja, pa je tako dano mišljenje na:

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima

Zakon o nasljeđivanju

Prekršajni zakon

Kazneni zakon

Zakon o kaznenom postupku

Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje

Zakon o probaciji

Zakon o pomilovanju

Zakon o sudovima za mladež

Stečajni zakon

Zakon o zemljišnim knjigama

Zakon o izmjenama i dopunama ZPP-a

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, gdje posebno moram istaknuti da Komora nikada nije dobila službeni Prijedlog nacrta zakona, niti se imala prigodu službeno očitovati. Ali članovi naše Radne grupe za naknadu štete (Komora ima radne grupe po područjima prava), uočila je da se u Ministarstvu radi takav zakon. Kolege su došli do prijedloga toga Zakona, očitovali su se i u biti su spriječili donošenje tog zakona koji je bio na štetu stranaka, a pogodovalo se jednom osiguravajućem društvu. To je primjer kako Komora može s radnim grupama postići nešto što je dobro i za stranke i za odvjetnike.

Kao poseban problem ističem problem dostavljanja prijedloga nekog zakona ili izmjene zakona, kada nam se daje rok od samo nekoliko dana. To je stara priča, jer i bivši predsjednici su imali iste probleme. A to je rok u

kojem je nemoguće dati kvalitetne primjedbe i prijedloge. Kao primjer navest će ZPP, čiju važnost ne treba posebno isticati. Dobili smo Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku i rok od tri dana za davanje mišljenja. Zahvaljujući velikom naporu naših kolega, mi smo poštivali taj rok. I dalji smo mišljenje s ozbiljnim primjedbama. Naravno da te primjedbe nisu uvažene. Sada imamo ZPP koji je donesen. Radimo po njemu. Ne zna se tko je nesretniji, suci, mi ili stranke, a dobili smo informaciju da će sljedeće godine doći do novih izmjena ZPP-a. Dakle, to će biti deveta promjena u posljednjih 12 godina, od kojih neke promjene zadiru u bit stranačkih procesnih prava koja se smanjuju isključivo u cilju bržeg rješavanja i smanjenja broja predmeta. To nikako ne smije biti jedini i najvažniji cilj reformi zakona. Jedini i najvažniji cilj mora biti brzo i efikasno ostvarenje zakonskih prava naših građana, ali ne na način da se postupak ubrzava jednostavnim kresanjem procesnih prava. Suci su i do sada imali instrumente za ostvarenje procesne discipline stranaka, ali ih možda nisu dovoljno koristili. Zbog velikog broja predmeta ponekad je nemoguća njihova kvalitetna priprema i upoznavanje s predmetom za kvalitetno i brzo suđenje. Izgovor da su krivi odvjetnici, jer odugovlače postupke zbog naplate procesnih radnji, ne prihvaćamo, jer smo već davno ograničeni našom Tarifom. A kao što sam već naveo, suci imaju i imali su instrumente radi ostvarenja procesne discipline stranaka. Teško nam je prihvati stalnu argumentaciju da se izmjeđe i dopune zakona moraju tako provesti i donijeti radi usklađenja s Europskom unijom. Dojam je da se pod tim izgovorom provode neke političke odluke radi izmjena zakona koje nemaju veze s navedenom potrebom usklađenja.

I u okviru navedene teme ZPP-a, koja je u proteklom razdoblju bila predmet sastanaka i razgovora u Ministarstvu pravosuđa, opet se ispreplela tema naše Tarife. Iznesen je naš prijedlog da bi odvjetnici trebali imati ekskluzivno pravo zastupanja u revizijskim predmetima od početka postupka, što bi bilo višestruko korisno strankama, sudovima i odvjetnicima. Ministarstvo pravosuđa u tom slučaju legitimno bi moglo tražiti da Tarifu u postupcima obveznog zastupanja po odvjetniku određujemo zajedno. Naše je mišljenje da Ministarstvo pravosuđa može sudjelovati u kreiranju odredbi Tarife samo tamo gdje bi odvjetnici imali ekskluzivu. A da o svemu ostalom u Tarifi mora odlučivati isključivo i samostalno Upravni odbor Hrvatske odvjetničke komore. To će biti naš cilj, kao što je bio i mojim prethodnicima, da to pokušamo vratiti u okrilje Komore u budućnosti. A tamo gdje je ekskluziva, naravno tamo bi bilo logike da Ministarstvo sudjeluje

u određivanju cijena naših usluga. Ali tamo gdje ekskluzive nema, a nema je gotovo nigdje osim kod obrana po službenoj dužnosti, da Ministarstvo donosi Pravilnik. To je apsolutno neprihvatljivo i zbog toga je i prijedlog za pokretanje ustavne tužbe od 2008. godine na Ustavnom sudu.

Sadašnja situacija, u kojoj nam za svaku i najmanju izmjenu ili usklađenje Tarife treba suglasnost ministra pravosuđa, za nas je neprihvatljiva. Jer odvjetnici nemaju ekskluzivu zastupanja, nego se nalaze na tržištu pružanja pravnih usluga, gdje djeluju i drugi subjekti koji slobodno pružaju pravne usluge pravnih savjetovanja, pa i zastupanja pred sudovima u svim postupcima. Kod zastupanja mislim na korporativne pravnike. Tome još treba dodati potpuno neshvatljivu obvezu da prije te suglasnosti ministra pravosuđa moramo dobiti mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća u kojem su sindikati *a priori* protiv bilo kakve izmjene i dopune Tarife, pa zadnji puta su bili protiv, čak i onda kada je pokazivala našu socijalnu osjetljivost, kao što je npr. cijena prvostupanjskog postupka u radnim sporovima. I tu su glasali protiv. Kada smo ih pitali argumentaciju, obrazloženje je bilo: vi ste odvjetnici i mi moramo glasati protiv.

Zakon o fiskalizaciji – bolna tema prošle i ove godine. Hrvatska odvjetnička komora već se tijekom ljetnih praznika 2012. godine počela ozbiljno baviti pitanjem problema uvođenja fiskalnih blagajni za naplatu usluga u gotovini, te su na tu temu održavani redoviti sastanci, gotovo na mjesечноj razini, uključujući i sastanke s ministrom Orsatom Miljanićem, kao i zajednički sastanak s ministrom Linićem u siječnju ove godine. Odvjetnici – znamo svi – pružaju usluge sukladno članku 27. Ustava, zakona, Statuta, a odluke Vrhovnog i Ustavnog suda definiraju nas kao neovisnu i samostalnu službu koja nije gospodarska djelatnost, nego jedan od vidova djelovanja pravosuđa. Iz tih razloga, oštro smo se borili protiv uvođenja fiskalnih blagajni na način kako su u početku trebale biti za nas uvedene. Rezultat je dopis ministra Linića iz studenog 2012. koji ste svi dobili na vaše adrese elektroničke pošte, a nalazi se i na internetskim stranicama, a kojim je dano mišljenje-uputa, koje elemente naši fiskalni računi za gotovinu trebaju imati. Dakle, postignuto je to da je poštivana odvjetnička profesija i dužnost čuvanja odvjetničke tajne. I ovom prilikom ponavljam da naši istupi nisu bili iz razloga izbjegavanja poreznih obveza, jer smo mi kao svi građani Republike Hrvatske porezni obveznici, i kao takvi podložni smo kontroli Porezne uprave. Ali se uvijek prilikom uvođenja bilo kakvih sličnih obveza prema odvjetnicima treba voditi računa o specifičnostima naše odvjetničke službe, koje su odre-

đene Ustavom, Zakonom o odvjetništvu i drugim propisima. Posebno tu mislim na odvjetničku tajnu koja je ugrožena i u drugim propisima, kao npr. Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma, gdje smo natjerani na denunciranje vlastitih stranaka, ili u nadzorima banaka od strane HNB-a, ili u drugim primjerima. Odvjetnička tajna osnova je obavljanja naše službe i garantija zaštite prava naših klijenata. Bez odvjetničke tajne odvjetništvo ne može postojati i nema smisla.

Zakon o zemljишnim knjigama. Ovom prilikom neću posebno govoriti o radnim skupinama u kojima smo sudjelovali i odvjetnicima koji su se borili za naše stavove. Kao obično, u Ministarstvu nisu prihvaćeni, nego će istaknuti našu inicijativu, pa neka se počne vrtjeti – ta je inicijativa započela još u vrijeme mog prethodnika, kolege Andreisa, a riječ je o inicijativi da ugovori o kupoprodaji nekretnina moraju biti sastavljeni po odvjetniku, da bi se mogli provoditi u zemljишnim knjigama. Smatramo da bi se na taj način povećala pravna sigurnost, a i porezna disciplina.

Hrvatska odvjetnička komora se oštro protivi da se sastav privatnih isprava proširi na javne bilježnike, jer to nije njihov posao, iako to oni sada rade. Ali mi se protivimo tome da to uđe u izmjenu njihovog Zakona, jer je to u suprotnosti sa Zakonom o javnom bilježništvu koji je točno odredio koje isprave u formi javnobilježničkih isprava sastavljaju javni bilježnici. Privatne isprave nisu javne isprave i zbog toga to nije posao javnih bilježnika, koji mogu samo ovjeravati privatne isprave, ali ne i sastavljati te isprave. Kada bi ugovore o kupoprodaji nekretnina sastavljni odvjetnici, a ovjeravali javni bilježnici, s tim da i mi i javni bilježnici možemo te ugovore predavati u gruntovcu radi provedbe, sama naša obveza da na svaki ugovor stavimo odvjetnički pečat, a mnogi će se sjećati da je to nekada tako bilo, značila bi pravnu sigurnost strankama u smislu stručnog sastava ugovora, ali i sigurnosti za eventualnu pogrešku. Jer mi smo i obvezno osigurani za eventualne pogreške. Ubirao bi se veći porez, jer bi sam pečat bio znak da je ugovor sastavljen i naplaćen od strane odvjetnika, a u slučaju takve ekskluzive dakako da bismo u suradnji s Ministarstvom pravosuđa bili spremni umanjiti cijene sastava tih ugovora. Dakle, višestruka društvena korist. Ali politika još nema sluha za taj prijedlog. Odgovor je u Saboru, pa čak i od našeg kolege Pede Grbina – koji je inače odvjetnik – da je njima trenutačno prihvatljivije da Štef uđe u knjižaru i kupi otisnuti primjerak kupoprodajnog ugovora, popuni ga i predal ga u gruntovcu.

Obvezni tečajevi za polaganje pravosudnih ispita. Na naš zahtjev Ministarstvo pravosuđa dalo nam je suglasnost

da u svrhu stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnih ispita, osim našim odvjetničkim vježbenicima, taj program edukacije možemo pružati i drugim pravnicima u cilju polaganja pravosudnog ispita. Naravno, Upravni odbor Komore je nakon dobivanja takve suglasnosti odredio cijenu takvog tečaja za pravnike, odnosno kolege koji nisu odvjetnički vježbenici. Odvjetnički vježbenici i dalje taj tečaj imaju potpuno besplatno. Ali smo za druge kolege uveli obvezu plaćanja te naknade, i barem na taj način pokušali osigurati dodatni izvor prihoda za pokriće tih troškova.

Besplatna pravna pomoć bila je tema ovogodišnjeg okruglog stola, održanog za vrijeme naših Dana odvjetnika, pa neću ponavljati sve što je tamo rečeno. Posebno smo ponosni – toga će se kolega Andreis sjetiti – na Sporazum s pravobraniteljicom za djecu, na temelju kojeg Komora odnosno odvjetnici osiguravaju besplatnu pravnu pomoć djeci u postupcima utvrđivanja očinstva za uzdržavanje. Besplatnu pravnu pomoć pružamo braniteljima i obiteljima žrtava Domovinskog rata, te socijalno ugroženim osobama. Što se tiče besplatne pravne pomoći, temeljem Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći iz dosadašnjih iskustava i pokazatelja proizlazi da su odvjetnici sekundarnu pravnu pomoć pružili u više od 85 posto zaprimljenih predmeta, a kada se toj brojci pridoda i besplatna pravna pomoć koju odvjetnici pružaju prema rješenjima Komore, možemo zaključiti da je doprinos hrvatskih odvjetnika u pružanju besplatne pravne pomoći iznimno velik, ali ga društvo ne cijeni i ne vrednuje dovoljno. Iznosi koje su svojim besplatnim radom izdvojili odvjetnici za besplatnu pravnu pomoć višestruko su veći od iznosa koje država osigurava za besplatnu pravnu pomoć. Npr. Republika Hrvatska je za besplatnu pravnu pomoć građanima u 2012. godini izdvojila samo 169 tisuća eura, ili oko jedan milijun i 270 tisuća kuna. Ako se uzme u obzir da odvjetnici u predmetima u kojima besplatno zastupaju obavljaju u prosjeku četiri radnje, dolazi se do iznosa od oko pola milijuna eura, koji su odvjetnici svojim besplatnim radom izdvojili, što je puno više od iznosa koji je u 2012. godini izdvojila država za tu namjenu. Osim nas, te podatke nitko u javnosti ne spominje, iako smo medijima dali te podatke još na Danima odvjetnika.

Komora je sudjelovala i u drugim različitim programima, kao u antikorupcijskom programu Ministarstva pravosuđa, davali smo mišljenja na nacrte prijedloga Uredbe o vrijednosti iznosa utvrđivanja naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći, sudjelovali smo u Akcijskom planu u Strategiji suzbijanja korupcije i u Strategiji reforme pravosuđa od 2013. do 2018., u Nacio-

nalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava od 2013. do 2016. i drugom.

Nadripisarstvo je pojava koja vjerojatno postoji od vremena od kada i odvjetništvo postoji kao regulirana služba. Kao profesionalna organizacija koja predstavlja odvjetništvo, Komora se bori protiv nadripisarstva svakodnevno na način da svaku prijavu za koju sazna obradi i podnese kaznenu prijavu nadležnom Državnom odvjetništvu. Zašto to sada spominjem, iako taj problem odavno postoji? Zato što su napravljeni neki pomaci. Državno odvjetništvo u zadnje vrijeme postupa prema tim prijavama i ohrabruje nas da je prepoznata društvena opasnost i šteta pružanja pravne pomoći od neovlaštenih i nestručnih osoba. A od nedavno imamo i dvije pravomoćne presude za kazneno djelo nadripisarstva. Jedna je bila u Karlovcu, a jedna u Bjelovaru.

Hrvatska gospodarska komora. Održali smo sastanak s predstvincima predsjedništva Stalnog arbitražnog suda pri HGK-u, s ciljem daljnje suradnje. Međutim, u toj se suradnji postavlja pitanje naplate odvjetničke nagrade, odnosno troška u arbitražnom postupku, koji bi se trošak prema našem mišljenju morao odrediti sukladno Tarifi. Osim toga, Pravilnik o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori ne predviđa mogućnost naplate troška postupka od strane koja je izgubila spor. A s druge strane, predviđa mogućnost naknade troškova visine naknade sudaca, vještaka i drugih stručnih osoba, čije je stručno znanje u tom postupku potrebno. I ovdje smo tražili supsidijarnu primjenu ZPP-a, a time i naše Tarife. Trenutačno o tome razgovaramo, ali još nemamo stavove Hrvatske gospodarske komore, osim prigovora da imaju problem zbog propisa o zaštiti potrošača. Inzistirat ćemo na našim zahtjevima, jer je suradnja dvosmjerna ulica, pa to očekujemo i od Stalnog arbitražnog sudišta i Suda časti HGK-a.

Problem obveznog osiguranja odvjetnika za štetu iz odvjetničke djelatnosti pričinjene trećima. O tom se pitanju počelo razgovarati već tijekom rujna 2012. Jer Komora smatra da odvjetnici temeljem sadašnjih općih uvjeta osiguranja nisu osigurani od jedinog štetnog događaja koji im ozbiljno i realno prijeti, a to je propuštanje roka. Nakon zadnjeg sastanka s jednim osiguravateljem koji je održan u travnju 2013. godine, dobili smo i prvu ponudu koja bi dopunskim osiguranjem rizika obuhvaćala pokrivanje i tog, nama jedino ozbiljnog rizika. Osnivali smo radnu grupu koja će utvrditi uvjete osiguranja s navedenim osiguravateljem, koji je jedino do sada pokazao volju osigurati i taj slučaj propuštanja roka za podnošenje pravnog lijeka ili podnošenje tužbe, a u kojem slučaju utvrđenje nastale štete i naknada štete stranci je vrlo iz-

vjesna. Kad dobijemo takvu ponudu, o tome ćemo obavijestiti naše članove. A za vjerovati je da će i drugi osiguravatelji na taj način izmijeniti uvjete osiguranja. Ako ne dođe do osiguranja i tog rizika, onda nam preostaje jedino arbitriranje Ministarstva pravosuđa, koje bi onda odredilo opće uvjete osiguranja odvjetnika.

Međunarodna aktivnost. Moram izraziti posebnu zahvalnost našim prethodnicima, kolegi Andreisu, koji su uspostavili stalnu suradnju naše Komore s Međunarodnom unijom odvjetnika (UIA), Vijećem odvjetničkih komora Europe (CCBE), Međunarodnom odvjetničkom komorom (IBA) i drugima, te s pojedinim komorama diljem Europe, ali i svijeta. Međunarodni ugled naše Komore je velik, te stoga zauzimamo značajno mjesto u međunarodnim odvjetničkim odnosima. Za istaknuti je da je naš predstavnik pri CCBE-u, kolega Ranko Pelicarić, imenovan potpredsjednikom PECO odbora koji se bavi unapređenjem odvjetničke profesije u zemljama Europske unije, naročito u zemljama srednje i istočne Europe. To je svakako veliko priznanje našoj Komori, posebice kad se uzme u obzir da naša Komora još uvijek nije punopravna članica CCBE-a, ali će to biti za desetak dana – ulaskom Hrvatske u Europsku uniju.

Zahvaljujući takvom ugledu HOK-a, pružena nam je pomoć u vezi s problemom uvođenja fiskalnih blagajni. I CCBE i Međunarodna unija odvjetnika dopisima svojih predsjednika poslanima predsjedniku Vlade, ministru pravosuđa, ministru financija i predsjedniku Sabora, upozorili su na nužnost čuvanja odvjetničke tajne, odnosno povjerljivog odnosa između odvjetnika i stranke, pa je Komora uspjela postići sporazum s ministrom financija o sadržaju fiskalnog računa za gotovinu u koji odvjetnici ne moraju unijeti ime stranke, kao niti specifikaciju usluga, čime je u cijelosti sačuvana odvjetnička tajna.

U povodu ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, CCBE će u rujnu održati svoj sastanak u Zagrebu. Neke druge komore žele suradnju s Hrvatskom odvjetničkom komorom i žele održati sastanke u Zagrebu, pa je tako Komora baristera Engleske i Walesa već najavila da bi 2014. godine željela održati svoju godišnju Konferenciju u Zagrebu.

Hrvatska odvjetnička komora tradicionalno sudjeluje u Bečkim razgovorima, a za napomenuti je da je od davnih šezdesetih godina prošlog stoljeća sudjelovala u osnivanju Bečkih odvjetničkih razgovora.

Konferencija Pariške odvjetničke komore i tradicionalno otvaranje Pravne godine u Londonu, također su manifestacije na kojima Komora sudjeluje od samog početka i na koje smo redovito pozivani. S Pariškom komorom, baš kao i komorama Milana, Rima i Hong Konga i drugi-

ma, imamo potpisane ugovore o suradnji. Ti se događaju u Parizu i Londonu smatraju jednim od najznačajnijih manifestacija odvjetništva u svijetu. Nazočnost sudaca najviših sudova tih zemalja, kao i najviših predstavnika zakonodavne i izvršnih vlasti je tradicionalna i ukazuje na ugled odvjetništva u tim zemljama. Odvjetnike možda u većini slučajeva vlast ne voli, ali ih u tim zemljama bar poštuje.

Održane su godišnje konferencije Međunarodne unije odvjetnika i Međunarodne odvjetničke komore. Na Konferenciji Međunarodne unije odvjetnika u Dresdenu, kolega Leo Andreis, bivši predsjednik naše Komore, izabran je za nacionalnog potpredsjednika Međunarodne unije odvjetnika.

Za očekivati je, dakako, da će se s punopravnim članstvom Hrvatske u Uniji naša međunarodna suradnja još više učvrstiti i intenzivirati, jer će to uvjetovati nove okolnosti. Osobito smo ponosni da je prije mjesec dana dopredsjednik Komore, gospodin Mladen Klasić, dobio najviše priznanje Izraelske odvjetničke komore. A mi smo bili naporima kolega Klasića i Andreisa treća komora u svijetu s kojom je Izraelska odvjetnička komora potpisala ugovor o suradnji. Prije toga bile su to samo SAD i Njemačka.

Dani hrvatskih odvjetnika obilježeni su na dostoјanstven i svečan način, čemu je svakako pridonijelo aktivno sudjelovanje predsjednika Republike, gospodina Ivo Josipovića, kao i tradicionalna nazočnost kolege Branka Hrvatina. A svojom nazočnošću počastili su nas i predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti gospodin Zvonko Kusić, ministar pravosuđa Orsat Miljanić i mnogi drugi hrvatski dužnosnici – prijatelji odvjetništva, te brojni inozemni gosti, uključujući predsjednika Međunarodne unije odvjetnika Jean-Marie Burguburua i prvog dopredsjednika CCBE-a Alda Bulgarellija.

Radni dio Dana odvjetnika održan je u suradnji s prijateljskim komorama Slovenije i Austrije. O tome više u izvješću glavne tajnice, kolegice Ingrid Mohorovičić-Gjanković, koja će vas izvijestiti o našoj Konferenciji u Sv. Martinu na Muri koja je bila posvećena našim unutarnjim problemima i organizaciji, a posebno Statutu, a naravno i kolegijalnom druženju.

Na kraju, moram spomenuti još jedan problem. Osim velikog i nekontroliranog upisa novih članova u HOK, često iz razloga, jer nakon redovitog obrazovanja ili zatvaranja radnih mjesta kolege nemaju drugog izbora nego naći utočište i okušati sreću u odvjetništvu, pojavljuje se i problem kvalitete naših usluga. Pojavljuju se osobe koje su stekle obrazovanje u inozemstvu na nekim privatnim pravnim fakultetima, a naša im Državna

agencija nekritički priznaje stupanj obrazovanja koji im omogućuje podnošenje zahtjeva za zapošljavanje i upis u Imenik odvjetnika. U svrhu zaštite odvjetništva i kvalitete naših usluga, u suradnji s Pravnim fakultetom u Zagrebu izradili smo Pravilnik o uvjetima i postupku za upis u Imenik odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, ali nam ponekad Vrhovni sud, a često i Ustavni sud, ne žele priznati pravo da sami određujemo uvjete dostojnosti neke osobe da bude odvjetnik, ili potrebno obrazovanje da bi se moglo biti odvjetnikom. Ta će pitanja svakako trebati urediti izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu, što namjeravamo pokrenuti u idućem razdoblju do kraja našeg mandata.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, naša Komora mora osnovati registar stranih odvjetnika iz zemalja Europske unije, koji će prema Zakonu o odvjetništvu moći podnijeti zahtjeve za upis, a ako zadovoljavaju uvjetima, biti i upisani u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore.

Pozdravljamo ulazak Hrvatske u Europsku uniju i Komora će naravno raditi u skladu sa Zakonom o odvjetništvu. Ali želim posebno naglasiti da će Hrvatska odvjetnička komora prvenstveno brinuti o interesima hrvatskih odvjetnika.

Pokušao sam koliko god je moguće skratiti ovaj presjek događaja i našeg rada u prvoj godini našeg mandata. Očekuje nas još puno rada, novih izazova. Nadamo se i trudit ćemo se zastupati odvjetništvo i interes odvjetnika prema našem najboljem znanju i mogućnostima. Nadam se da ste preživjeli, hvala vam lijepa!

Prelazimo na točku 6. dnevnog reda:

UTVRĐIVANJE ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA I NJIHOVIH ZAMJENIKA KOJE SU IZABRALI ODVJETNIČKI ZBOROVU.

Radi se o Odvjetničkom zboru Istre i o Riječkom odvjetničkom zboru.

Dana 1. prosinca 2012. godine, na Izbornoj godišnjoj Skupštini Odvjetničkog zbora Istre, uz nazočnost 95 odvjetnika i odvjetničkih vježbenika izabrana je predstavnica Zbora u Upravni odbor HOK-a Mirna Bokun Vlašić, odvjetnica u Puli, te je temeljem članka 61. stavak 1. točka 10. Statuta Skupština treba utvrditi kao članicu Upravnog odbora HOK-a u mandatu od 2012. do 2015. godine. Molim da Skupština svojim glasovanjem to i učini. Tko je za? (Svi.)

Ima li netko protiv? (Nema.)

Ima li suzdržanih? (Nema.)

Zahvaljujem i konstatiram da je izbor potvrđen jednoglasno.

Riječki je odvjetnički zbor dana 6. lipnja 2013. godine na svojoj godišnjoj Skupštini za zamjenike predstavnika Zbora u Upravnom odboru HOK-a izabrao Darka Milića, odvjetnika u Rijeci, Arsena Stipinovića, odvjetnika u Rijeci, Goran Gataru, odvjetnika u Rijeci, te ih također temeljem članka 61. stavak 1. točka 10. Statuta Skupština treba utvrditi kao zamjenike članova upravnog odbora HOK-a u mandatu od 2012. do 2015. godina. Molim vas da glasovanjem to i učinimo.

Molim, tko je za? (Svi.)

Ima li netko protiv? (Nema.)

Ima li suzdržanih? (Nema.)

Zahvaljujem, te mislim da smo time apsolvirali točku 6. dnevnog reda.

Prelazimo na točku 7. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE GLAVNOG TAJNIKA O RADU KOMORE.

Riječ ima kolegica Ingrid Mohorovičić-Gjanković.

Napominjem da smo usvajanjem dnevnog reda usvojili i način glasovanja, kako je to navedeno u dnevnom redu. Znači, podnijet ćemo izvješće, imamo raspravu po tim točkama, a nakon toga donošenje odluke o svim tim točkama zajednički, kako piše u dnevnom redu.

Zahvaljujem, izvolite!

Ingrid Mohorovičić-Gjanković:

Uz poziv za Skupštinu dobili ste i moje pisano izvješće. Nemam tomu što dodati, a ako netko ima pitanja, tu sam.

Robert Travaš:

Ima li netko pitanja vezana za izvješće našeg Glavnog tajnika?

(Nitko se ne javlja.)

Izgleda da je izvješće tako dobro. Zahvaljujem!

Prelazimo na točku 8. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE BLAGAJNIKA KOMORE.

Riječ ima kolega Hanžeković.

Marijan Hanžeković:

Dame i gospodo, dobili ste u pismenom obliku izvješće blagajnika, a ja bih odmah dodao uvodno i pod točkom 14. Završni račun HOK-a za 2012. godinu i pod točkom 15. Plan prihoda i rashoda za 2013.

Nemam tome ništa za dodati. Ako ima pitanja, tu sam.

Robert Travaš:

Ima li pitanja za kolegu Hanžekovića? (Nitko se ne javlja.)

Prelazimo na točku 9. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE PREDSJEDNIKA O RADU VIŠEG DISCIPLINSKOG SUDA.

Riječ ima kolegica Ljiljana Jdrvaj Peterlin.

Ljiljana Jdrvaj Peterlin:

Kolegice i kolege, primili ste pisano izvješće kojem nemam što dodati. Danas ste primili i dopunu izvješća. Molim, ako ima pitanja, stojim vam na raspolaganju.

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Ima li pitanja za kolegicu Peterlin? (Nitko se ne javlja.)

Prelazimo na točku 10. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE O RADU DISCIPLINSKOG SUDA KOMORE.

Riječ ima predsjednik Ante Župić.

Ante Župić:

Poštovane kolegice i kolege, pisano izvješće o radu Disciplinskog suda ste primili. U međuvremenu, u ovih dvadesetak dana donesene su još tri presude. Izrečene su disciplinske mjere ukora u dva slučaja i jedna disciplinska mjera uvjetnog gubitka prava na obavljanje odvjetništva. Tako da sublimirano, u ovom trenutku pred Disciplinskim sudom je 158 predmeta, a neki je tempo da se mjesечно rješava pet do šest predmeta. Mislim da je to zadovoljavajući tempo koji smo postigli. Zaostataka nikakvih nema. Svi su predmeti raspoređeni.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Župiću. Ima li pitanja za kolegu Župića? (Nitko se ne javlja.)

Prelazimo na točku 12. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE O RADU ODVJETNIČKE AKADEMIJE HOK-a.

Ispričavam se, preskočio sam Disciplinskog tužitelja, pa ćemo se vratiti. Izvolite, kolega Sučeviću.

Mladen Sučević:

Kolegice i kolege, izvješće o radu Odvjetničke akademije također ste dobili u pisanom obliku. U međuvremenu je održano još nekoliko predavanja, tako da su ukupno do sada održana 63 predavanja i ukupan broj polaznika je 6100.

Ima li nekih pitanja?

Robert Travaš:

Ima li pitanja za kolegu Sučevića? (Nitko se ne javlja.)

Ispričavam se, sada se vraćamo na točku 11. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE O RADU DISCIPLINSKOG TUŽITELJA KOMORE.

Riječ ima kolega Jakobović.

Alen Jakobović:

Poštovane kolegice i kolege, dobili ste pisano izvješće. Ja bih ga samo dopunio za razdoblje od 24. svibnja 2013. godine do danas. U međuvremenu smo zaprimili 20 novih disciplinskih prijava. Četrnaest smo riješili, i to na sljedeći način: dvanaest disciplinskih prijava smo odbacili, a podigli smo dvije optužnice.

Molim, ima li nekih pitanja? Ako nema, zahvaljujem!

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Prelazimo na točku 13. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA MIRENJE PRI KOMORI

Riječ ima kolega Tuškan.

Branimir Tuškan:

Kolegice i kolege, imao bih samo jednu malu dopunu mojeg izvješća od 7. srpnja 2012. do 23. svibnja 2013. godine. Izostavljen je i najveći događaj koji se dogodio kod nas. Naime, Hrvatska odvjetnička komora bila je suorganizator 17. Svjetskog foruma medijacijskih centara u Zagrebu, koji je bio izuzetno uspješan, i na kojem su sudjelovala četiri panelista, odvjetnika iz Hrvatske – miritelja, čiji su svi članci objavljeni u listu "Odvjetnik", u našoj posebnoj rubrici Centra za mirenje.

Također bih u dopuni izvješću naveo informaciju da je u međuvremenu, od podnošenja ovog izvješća, 23. svibnja 2013. godine bio održan i 18. Forum svjetskih centara za medijaciju. Bio je održan u Pragu, a na njemu su bila nazočna tri odvjetnika – miritelja iz Hrvatske. Ono što je izuzetno značajno za našu Komoru, rad Centra za mirenje Hrvatske odvjetničke komore izuzetno je primjećen u okviru Međunarodne unije odvjetnika, te je predstavljena mogućnost uključenja našeg Centra za mirenje u projekt Eurochambers. Dakle, to je projekt Europske unije o sudjelovanju centara, odnosno gospodarskih komora i centara za mirenje u projektu pod nazivom "Go to Mediation". Taj je projekt vrijedan 797 tisuća eura i provode ga gospodarske komore i centri za mirenje u osam europskih država: Belgiji, Cipru, Francuskoj, Italiji, Latviji, Njemačkoj, Španjolskoj i Hrvatskoj. Ustvari, pozva-

na je Hrvatska odvjetnička komora da se preko Centra za mirenje pridruži tom projektu, a predmet projekta bit će održavanje stručnih seminara u svim pridruženim zemljama članicama. Dakle, i našeg Centra za mirenje. To je dalje priznanje Centru za mirenje, pa tako i Hrvatskoj odvjetničkoj komori. Hvala lijepa!

Robert Travaš:

Ima li pitanja za kolegu Tuškanu? (Nitko se ne javlja.)

Točke 14. i 15. smo apsolvirali pod točkom izvješća blagajnika, jer se tada kolega osvrnuo i na Završni račun i Račun prihoda i rashoda.

Ako ima pitanja, kolega Hanžeković će odgovoriti. (Nitko se ne javlja.)

Prelazimo na točku 16. dnevnog reda:

IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA O FINANCIJSKOM POSLOVANJU KOMORE.

Molim kolegu Vladu Domcu za obrazloženje.

Vladimir Domac:

Kolegice i kolege, kratki izvještaj Nadzornog odbora o godišnjem finansijskom izvješću.

Nadzorni odbor u sastavu Vlado Sevšek, Zdravko Sesar i ja razmotrio je finansijsko godišnje poslovanje Hrvatske odvjetničke komore. Izvještaj je prikazan realno, objektivno i pokazuje u svim finansijskim pitanjima finansijski položaj Hrvatske odvjetničke komore na dan 31. prosinca 2012. godine.

Sve je sačinjeno u smislu važećih zakonskih propisa, Pravilnika o knjigovodstvu i Računskom planu neprofitnih organizacija.

Što se tiče neplaćanja – najbolnije naše točke – članarine odvjetnika, vidjeli ste u izvješćima. Potraživanja Komore su milijun i 705 tisuća, što je manje nego u 2011. godini. Međutim, to je još uvijek vrlo velik iznos, pa molim kolege da prošire tu vijest, te da članovi plaćaju tu obvezu redovito.

Što se tiče članarine s naslova odvjetničkih vježbenika, potraživanja su 79.000,00 kn, što je u redu. I s naslova disciplinskih kazni potraživanja su 466.000,00 kn, što je u znatnom porastu u odnosu na 2011. godinu. Hvala.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Domcu. Imo li pitanja vezanih za izvješće Nadzornog odbora? (Nitko se ne javlja.)

Prelazimo na točku 17. dnevnog reda:

RASPRAVA O TOČKAMA OD 6. DO 16. DNEVNOG REDA.

Dakle, rasprava o svemu ovome što smo prošli od izvješća Glavnog tajnika Komore do izvješća Nadzornog odbora.

Izvolite, otvaram raspravu o bilo kojoj od ovih točaka.
(Nitko se ne javlja.) Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 18. dnevnog reda:

DONOŠENJE ODLUKA PO TOČKAMA 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. I 16. DNEVNOG REDA.

Molim, tko je za usvajanje izvješća kako su podnesena Skupštini? (Svi.)

Ima li netko protiv? (Nema.)

Ima li suzdržanih? (Nema.)

Zahvaljujem, izvješća su prihvaćena jednoglasno.

Konstatiram da prema zadnjem dolasku i odlasku naših delegata trenutno imamo 95 predstavnika, 74 iz zborova i 21 po položaju.

Prelazimo na točku 19. dnevnog reda:

PRIJEDLOG STATUTA HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE.

Prijedlog ste svi dobili. Radna grupa ga je sačinila, zborovi su o njemu raspravljali. Bio je tema Konferencije i amandmani su predloženi i dio su materijala ove Skupštine.

Amandmane će iznijeti kolega Klasić, amandmane svakog pojedinog predlagatelja. Svaki predlagatelj koji želi dodatno obrazložiti svoje stavove i zahtjeve za amandmane, slobodno će to učiniti, naravno uz ograničenje vremena od pet minuta. Mislim da je to sasvim dovoljno da se obrazloži nečiji stav.

Prije nego što počnemo raditi po toj točki dnevnog reda, kao predsjednik, a i zbog svega što se u zadnje vrijeme oko Statuta događalo, ne mogu ne kazati svoje mišljenje. Radi se očito o amandmanu i prijedlogu koji je povrjetio naše mlade kolege u tijelima Zagrebačkog zbora i Upravnog odbora, a to su predloženi uvjeti od pet godina odvjetničkog staža za Upravni odbor Zbora, deset godina za Upravni odbor Komore i petnaest za predsjednika Komore.

Mišljenja sam da je to primjereno i da to jamči iskustvo i mogućnost odvajanja značajnog vremena za aktivno sudjelovanje u radu tijela Komore, čime se jamči kvaliteta zastupanja interesa odvjetništva. Ne mogu se oteti dojmu da su amandmani Odvjetničkog zbora Zagreb vođeni isključivo osobnim ambicijama naših mladih kolega glede članstva u tijelima Komore. Komora nije politička organizacija, niti će se u njoj stvari događati, a niti se trebaju događati, lobiranjima, okupljanjima, nad-

glasavanjima, telefonskim pozivima itd. Na godišnjoj Skupštini Odvjetničkog zbora Zagreb od 2100 članova, ove godine je bilo nazočno 12 članova i ja nesretni trinesti. Daljnji komentar nije potreban. Nakon te Skupštine imao sam razgovor s jednim članom Upravnog odbora Zagrebačkog zbora i Upravnog odbora Komore, kojeg neću imenovati, ali će se on prepoznati. Kazao mi je da predložim smanjenje potrebnih godina iskustva za članstvo u Upravnom odboru Komore na sedam godina, jer da će on na kraju mandata u Upravnom odboru 2015. godine, kada bi taj Statut gleda toga stvarno stupio na snagu, imati sedam godina staža. Na moj odgovor da se radi o prijedlogu Radne grupe kazano mi je da on zna da ja to mogu izmijeniti. Ako ja to neću, dodao je, postoji glasačka mašinerija da se može organizirati i nadglasati. Ako ste vi ta mašinerija, onda vas pozivam da po svojoj savjesti odlučite kako će se i koje ljude s ugledom i iskuštvom birati u tijela Komore, a time nas i predstavljati, a što je još najvažnije odlučivati o budućnosti hrvatskog odvjetništva. Dok sam ja izabran na ovu funkciju, ne pristajem na nikakvo sitno trgovačko, pomalo ucjenjivačko, pa rekao bih i bahato ponašanje, vođeno osobnim ambicijama. Jer to ne smije biti ispred interesa Komore, hrvatskog odvjetništva, i tradicije hrvatskog odvjetništva. Ne pristajem na organiziranje, ne pristajem na glasačke mašinerije, nego na glavu i razum svakoga od vas, dragi kolege, u najboljem interesu odvjetništva.

Još nešto. Kao cehovsko udruženje slobodni smo propisati uvjete i uređenje funkcioniranja udruženja, pa tako i biranja u tijela Komore. Iz dopunskih konzultacija s vrhunskim stručnjacima Ustavnog prava, dobili smo potvrdu toga stava, da je tu dozvoljena potpuna sloboda odlučivanja na ovoj Skupštini. Kakva se odluka donese na ovoj Skupštini, tako će biti. Nitko nije uskraćen, niti mu se oduzimaju bilo kakva prava.

Primjera radi. Predsjednik Komore je do sada uvijek bio iz Zagreba. Je li to zato što nitko iz drugih zborova ili građeva ne može ili nije sposoban, ili nije dovoljno dobar da bude predsjednik Komore? Jasno da nije. To je tehnički nemoguće. Predsjednik Komore volontira. U Komori je bar tri puta tjedno po četiri sata, uz dodatne angažmane izvan Komore, od onih protokolarnih, do onih gdje obvezno mora biti. Nemoguće je, nažalost, jer smo svi mi volonteri, imamo svoje urede i živimo od toga, tehnički je nemoguće da predsjednik bude izvan Zagreba. Onda su svi kolege i tu zakinuti. Prema tome, tako se ne može gledati stvari.

Da se razumijemo, visoko cijenim i poštujem mlade kolege. Uvijek su dobro došli aktivirati se u radu Komore. Imamo brojna radna tijela, a mogu djelovati i na druge načine.

Nakon stjecanja potrebnog iskustva i uvida u odvjetništvo, mogu biti članovi upravnih odbora i jednog dana voditi ovu našu Komoru. Mislim da ste svi prošli put od početka odvjetništva, pa ste u prvih pet godina stvarali karijeru, ugled, imovinsku sigurnost, obitelj. I ne znam koliko vam je vremena ostalo da posvetite dobrovoljnem i volonterskom radu u Komori. Zato sam dubokog uvjerenja da je prijedlog Radne skupine dobar, i da je isključivi motiv tog prijedloga, kad je riječ o vremenu koje je potrebno – kvaliteta zastupanja interesa hrvatskog odvjetništva. Ništa drugo i nikakvo zakidanje prava nije bilo nikome na pameti. Vi ćete danas donijeti odluku o tome. Zahvaljujem. Možemo prijeći na amandmane na Statut Hrvatske odvjetničke komore. Izvolite kolega Klasiću. Možete reći tehniku, pa ćemo glasovati po svakom amandmanu.

Mladen Klasić:

Poštovane kolegice i kolege, dakle, na konačni prijedlog Statuta koji vam je dostavljen uz materijal za sjednicu Skupštine, na 16 članaka tog prijedloga su četiri predlagatelja podnjeli amandmane. Pročitat ću o kojim se predlagateljima radi, redoslijedom kojim su ti amandmani zaprimani u Hrvatskoj odvjetničkoj komori. I onda ću jednako tako čitati te amandmane, redoslijedom kako su zaprimani. I zatim će se o njima provesti izjašnjavanje. Iako je uvaženi predsjednik rekao tehniku, ako netko smatra potrebnim, nakon što ja pročitam o čemu i o kojim je predlagateljima riječ, nešto dodati ili dati neku ilustraciju svojeg amandmana, onda je najbolje da to učini. Jer ja neću čitati obrazloženja amandmana, nego samo njihov sadržaj.

Dakle, na ukupno 16 članaka, amandmane su dali: kolega odvjetnik Dubravko Marjanović, prijedlog od petnaestak amandmana Zagrebačkog zbora, odnosno njihovog Upravnog odbora, zaprimljen je amandman Riječkog odvjetničkog zbora i amandmani na dva članka kolege odvjetnika Josipa Hećimovića.

Predsjedniče, molim sada ako netko misli dodatno obrazlagati amandmane, neka ih obrazloži. Ako to nije slučaj, ja ću ih onda pročitati.

Robert Travaš:

Ja mislim, kolega, da vi pročitate ono što se amandmanom traži, pa nakon toga ako predlagatelj želi to dodatno obrazložiti, neka izvoli, ima pet minuta.

Mladen Klasić:

Dakle, ovako. Kolega odvjetnik Dubravko Marjanović predložio je amandman na članak 118., točka 14., na način da se umjesto teksta: "ako ne obavlja materijalne

obveze koje proistječu iz članstva u Komori duže od tri mjeseca", uvrsti odredba koja bi glasila: "ako ne podmiruje članarinu duže od tri mjeseca".

Drugi amandman kolege Marjanovića je na članak 11. Predlaže da se iza članka 11., doda članak 11a., koji bi imao sljedeći sadržaj: "Odvjetniku prestaje pravo bavljenja odvjetničkom djelatnosti ako ne plati članarinu u visini šest mjesecnih članarina u razdoblju od 12 mjeseci, nakon čega se isti briše iz Imenika Hrvatske odvjetničke komore bez vođenja posebnog postupka, odlukom Izvršnog odbora Hrvatske odvjetničke komore.

Protiv odluke Izvršnog odbora, odvjetnik ima pravo priziva Upravnom odboru u roku od osam dana od primitka odluke. Priziv odvjetnika ne odgadja izvršenje odluke Izvršnog odbora. Odvjetnik se može ponovo upisati u Imenik odvjetnika po kratkom postupku bez prisege, ako plati dug po članarini dospio do podnošenja priziva, uvećan za upisninu".

Smatra li kolega Marjanović potrebnim još nešto nadopuniti? (Ne.)

Možemo prijeći na izjašnjavanje po amandmanima, jedan po jedan.

Prvi je amandman na članak 118., odnosno 96. u prijedlogu koji ste dobili uz poziv... (žamor)

Dakle, članak 96. kojeg ste dobili u materijalu, točka 14.

Robert Travaš:

Ja predlažem, kako pročitate pojedini prijedlog amandmana, ako nema potrebe dodatnog obrazloženja, da odmah o njemu glasujemo.

Kolega Marjanoviću, izvolite. Vi ste predlagatelj. Molim dođite ovdje, nećete se čuti od tamo.

Dubravko Marjanović:

Poštovanje svima! Naime, ova odredba koja govori: "ako ne obavlja materijalne obveze". Odredba pod točkom 14., ja sam mislio smanjiti odgovornost članova Hrvatske odvjetničke komore, samo ako ne podmiruje troškove članarine. Po odredbi ispada, ako mi ne plaćamo osiguranje, da isto podliježemo stegovnoj odgovornosti.

Robert Travaš:

Podliježete, naravno!

Ima li još netko dodatno obrazloženje? (Ne.)

Možemo li glasovati o prvom amandmanu. Molim te, koji je to članak.

Idemo na glasanje o prvom amandmanu kolege Marjanovića.

Mladen Klasić:

Dakle, pitanje koje glasi za izjašnjavanje: prihvaćaju li kolege da u članku 96. točka 14. Statuta, umjesto teksta "ako ne obavlja materijalne obveze koje proistječu iz članstva u Komori duže od tri mjeseca", stoji odredba : "ako ne podmiruje članarinu duže od tri mjeseca".

Robert Travaš:

Molim, tko je za prijedlog kolege Marjanovića? (Četrnaest.) Molim, tko je protiv? (Većina.)

Nije prošlo. Od 95 predstavnika, potrebno je 48 glasova da bi prijedlog prošao.

Mladen Klasić:

Drugi prijedlog kolege Marjanovića: iza članka 11. dodati članak 11a. Sadržaj sam pročitao, pa nema potrebe da ga čitam ponovo.

Robert Travaš:

Molim, tko je za drugi prijedlog kolege Marjanovića?

Mladen Klasić:

Nije problem, pročitao sam ga. Vjerojatno ste ga čuli. Još ćemo jednom pročitati.

Molim vas za sekundu, ako je svrha da čujemo.

Dakle, kolega Marjanović predlaže da se iza članka 11. doda članak 11a., koji bi trebao glasiti: "Odvjetniku prestaje pravo bavljenja odvjetničkom djelatnosti ako ne plati članarinu u visini šest mjesecnih članarina u razdoblju od 12 mjeseci, nakon čega se isti briše iz Imenika Hrvatske odvjetničke komore bez vođenja posebnog postupka, odlukom Izvršnog odbora Hrvatske odvjetničke komore. Protiv odluke Izvršnog odbora, odvjetnik ima pravo priziva Upravnom odboru u roku od osam dana od primitka odluke. Priziv odvjetnika ne odgađa izvršenje odluke Izvršnog odbora. Odvjetnik se može ponovo upisati u Imenik po kratkom postupku, bez prisege, ako plati dug po članarini dospio do podnošenja priziva, uvećan za upisninu".

Robert Travaš:

Molim, tko je za ovaj prijedlog kolege Marjanovića? (Deset.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Prelazimo na amandmane koje je uputio Upravni odbor Odvjetničkog zbora Zagreb.

Prvi amandman je na članak 5., stavak 3., koji glasi: "U tijela Komore mogu biti birani odvjetnici koji najmanje

pet godina kontinuirano obavljaju odvjetničku službu u Republici Hrvatskoj, osim ako to nije drugačije određeno odredbama ovog Statuta".

Prijedlog amandmana je da se taj stavak 3., članka 5. promijeni i da glasi: "Svaki odvjetnik ima pravo birati i biti biran u tijela Komore".

Robert Travaš:

Želi li još netko posebno obrazložiti? Predlagatelj – izvolate, kolega Kobaš.

Ivan Kobaš:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovane kolegice i kolege, ja ovakav prijedlog ograničavanja više od 50 posto članova Hrvatske odvjetničke komore – odvjetnika da mogu biti birani, smatram lošim. I suprotno uvjerenju predsjednika Komore, to nije moja osobna ambicija. Ja sam napunio pet godina, ali se svejedno tome protivim jer se na takav način stvara razdor među odvjetnicima u Komori. Dakle, dijele se na dva tabora. A u postojecem stanju, kada su odvjetnici u Hrvatskoj svedeni pred takav izazov, kada se konstantno ograničava i u pogledu zastupanja, u pogledu autonomnog donošenja Tarife, smatramo da jačina Komore može biti jedino ako ona izvire iznutra, ako smo jedinstveni. Ako se ovako budemo dijelili na one koji imaju pet godina, one koji imaju tri godine, mislim da nećemo dobro završiti.

Osim toga, također suprotno stavu predsjednika Komore, ja mislim da takva odredba jest protuustavna. S tim bih povukao analogiju – bila je jedna odredba jedno vrijeme, gdje se ograničavalo odvjetnicima koji nisu imali osam godina staža da brane okrivljenike za kaznena djela za koje je bila zapriječena kazna dugotrajnog zatvora. Znamo kako je takva odredba završila. Jer gledajte, povlačiti paralelu sa sucima koji moraju imati određen broj godina za suce županijskih sudova, ili Vrhovnog suda u ovoj situaciji nije primjereno. I to iz razloga što su zakonom propisani uvjeti za upis u Imenik odvjetnika. Kad se ti uvjeti ispunе, svaki je odvjetnik stekao jednakaka prava i dužnosti. On jednako mora plaćati članarinu kao i svi drugi, mora imati jednak aktivno i pasivno biračko pravo. Njemu se ne može na takav način ograničavati bilo kakva njegova prava, jer je on stekao zakonom propisane uvjete. Dakle, upisan je u Imenik odvjetnika.

Mi nemamo stupnjevano – odvjetnik prve klase, odvjetnik druge klase. Svi smo jednaki. I ako ćemo se sami među sobom dijeliti na jednake i jednakije, mislim da nećemo daleko dogurati.

Osim toga, sam način na koji se predložio ovakav Statut, smatram također neprimjerenum, odnosno komunika-

ciju s Odvjetničkim zborom Zagreb. Odvjetnički zbor Zagreb predstavlja 50 posto odvjetnika u Hrvatskoj. I komunikacija kakva je išla na naše prijedloge – ja poštujem svačije pravo, svatko ima pravo na svoje mišljenje i svatko može misliti da treba određeno iskustvo. Meni je glupo braniti stav da se ja sa svojih 36 godina, na pragu krize srednjih godina, moram nekome opravdavati da sam zreo da budem član Upravnog odbora Komore, dok imamo ministre koji su mlađi od mene. Ali to pravo na mišljenje, kao što ja poštujem svakome, mislim da bi trebalo poštovati i naše mišljenje. Vi možda niste upoznati, ali na prijedloge Odvjetničkog zbora Zagreb je išao odgovor u smislu – vi trebate stvarati obitelj, stvarati djecu, svoje uredi. Ako to nije očit pokazatelj diskriminacije po dobi, onda ja ne znam što je. I bojam se, kada takav dopis dođe na Ustavni sud, bojam se da će biti jedan veliki šamar Komori, čiji smo svi članovi. A mislim da jednostavno nema razloga za to. U postojećem sastavu Upravnog odbora, koliko ima odvjetnika koji ne ispunjavaju ovaj uvjet, šest ili sedam? To je niti šestina, niti sedmina. Dakle, ako se netko boji mlađih odvjetnika, mislim da je takav strah neopravdan. Najočitiji je primjer Odvjetnički zbor Zagreb u kojem nitko osim predsjednika nema deset godina staža. Ja mislim da je Odvjetnički zbor Zagreb u dosadašnjem radu pokazao da je bio na visini zadatka. Da je obavio sve što je trebao, da nije doveo u nikakvu lošu poziciju odvjetništvo ni ugled odvjetništva na bilo koji način. Na početku sam čak i osobno bio prozvan da nisam dolazio na sjednice Upravnog odbora Komore. To je točno. Bio sam samo dva puta, ali meni je žao da je bilo propušteno reći da sam svaki svoj izostanak opravdao. Dakle, da nije to bilo da nisam htio doći.

Dakle, ja zaključno – iako realno ne sumnjam uopće u ishod glasovanja, obzirom da vidim kakav je odnos sna-ga, molim vas da još jednom razmislite, da vidite kakve će posljedice biti poslije na to.

Robert Travaš:

Je li vi to kolega najavljujete ustavnu tužbu ili što?
Riječ ima kolega Andreis.

Leo Andreis:

Kolegice i kolege, sve vas pozdravljam. Bit ću vrlo kratak. Podimo od jednog *conditio sine qua non*. Odvjetništvo je jedna iznimno ozbiljna i zahtjevna služba. I u toj se službi napreduje vremenom i radom. Vremenom i radom. I to je jedini kriterij koji treba poštivati. A samo jedan mali primjer, kako bi se rasprave o nedemokratskom ili neutemeljenom, neustavnom prijedlogu radilo. Uzmite situaciju u Francuskoj. Nadam se da nitko

neće posumnjati u demokraciju i razvijenost pravnog sistema čitave zemlje, pa tako i odvjetništva. Tamo dvadesetak odvjetnika iz čitave Francuske ima pravo pristupiti Vrhovnom sudu. Hvala!

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Kolega Toliću.

Drago Tolić:

Samo bih htio kazati jednu rečenicu mladom kolegi, a to je da su već odredbama ZKP-a u tom pravcu učinjene neke izmjene. I ne znam je li netko prigovorio Saboru ili pokrenuo ustavnu tužbu protiv te odredbe. Da, za neka djela kaznena, odvjetnik mora imati minimalno osam godina radnog staža. Dakle, već je u ZKP-u u tom pravcu nešto navedeno. Mislim da ovo ne bi bila nikakva novina, koja bi odstupala od Ustava ili Zakona. Hvala!

Robert Travaš:

Moram reći da takva rješenja imaju Njemačka, Švicarska, Kanada, Francuska... da ne nabrajam dalje.
Riječ ima kolegica Višnja Drenški Lasan.

Višnja Drenški Lasan:

Dobar dan svima. Ja ću vrlo kratko. Tema je izuzetno osjetljiva. Rekla bih da nije dostatno na prvu loptu donijeti, svaki od nas za sebe, jedan zaključak i jedan sud o ovoj temi na prečac. Zaista, pravo da budemo birani je pravo koje izvire iz naših ustavnih opredjeljenja i mislim da ne možemo o ovome razgovarati, a da ne krenemo od onoga što je naš Ustav rekao. Dakle, pravo na biranje je jedno pravo koje može, jer je derogabilno, biti podvrgnuto načelu kontrole razmernosti. Što kaže Ustav o tome, ja samo kratko želim sugerirati ono što ja o tome mislim. Dakle, svako takvo pravo može biti ograničeno zakonom. U ovom slučaju, mi smo cehovska organizacija i taj Statut se može smatrati zakonom u tom smislu. Dakle, mi možemo našim Statutom uvesti takvo jedno ograničenje. Međutim, to ograničenje mora imati legitimni cilj, mora biti nužno u demokratskom društvu. Isto tako, to ograničenje mora biti razmerno naravi potrebe zbog koje se ono uvodi. To su kriteriji kojima se rukovodi Ustavni sud kada razmatra pitanje da li se neko ograničenje prava koje istovremeno i ustavno pravo, a ulazi u segment ljudskih prava, zapravo vrijeda ili ne vrijeda. Sada, ako gledamo prvi dio koji govori o legitimnom cilju, mislim da naša Komora zaista ima legitimni cilj, koji je nužan u demokratskom društvu, da jedno takvo ograničenje uvede. Je li ono što je Upravni odbor napisao da je cilj dobro i obrazloženo mlađim kolegama, ja

bih ovaj čas rekla da djelomično jest, a djelomično nije. Naime, vi ćete vidjeti u ovom tekstu koji je Hrvatska odvjetnička komora uputila svim članovima, da se govori da je taj zapravo legitimni cilj nužnost da u tijela Komore budu birane osobe koje imaju iskustvo i znanje. I ja bih rekla da su to zaista dva legitimna cilja koje demokratsko društvo priznaje. Međutim, kao treći razlog navedeno je da te osobe imaju dovoljno vremena za izvršenje obveza koje su neminovno posljedica onoga što tijela Komore trebaju raditi. A mi ne možemo reći da mladi ljudi nemaju dovoljno vremena. Ne možemo ulaziti u njihove obiteljske prilike. Netko od njih ima obitelj, netko nema obitelj. I ulazimo u jednu opasnu sferu privatnosti. Ne bih se igrala s tim argumentom i ne bih tim argumentom opravdavala onaj legitimni cilj za kojeg osobno smatram da postoji. A to je učinkovitost rada jedne organizacije kojoj svi zajedno pripadamo. Ali ne zato da bi ti ljudi imali benefit, nego zato da bi ta organizacija opravdala onu ulogu u društvu koja joj je Ustavom Republike Hrvatske i dana.

Sada kada govorimo o razmjernosti, i to je taj zadnji kriterij – kada bi pred Ustavnim sudom bila razmatrana takva jedna odluka, odnosno kada bi naš Statut bio podvrgnut kontroli ustavnosti – morala biti razmatrana. Jesu li ta ograničenja od pet, deset i petnaest godina razmjerna svrsi koju želimo postići? Naravno, ja o tome imam svoje osobno mišljenje. Svatko od vas će reći: pet godina, tri godine, deset godina. Dozvoljavam da o tome svi možemo glasati i razgovarati, da se razumijemo. Jesu li predložene godine te koje zadovoljavaju ovaj legitimni cilj? Dakle, jesu li one stvarno dostačne da opravdaju to, da netko tko ima pet godina ima to znanje, ima i to iskustvo ili ne. Ali to je ono što sam ja htjela reći kao moj doprinos ovoj raspravi.

Robert Travaš:

Zahvalujem! Kolega Potočnjak, izvolite.

Matija Potočnjak:

Poštovane kolegice i kolege, dame i gospodo, radno predsjedništvo, predsjedniče Komore, htio bih vas najprije sve pozdraviti i reći da mi je izuzetna čast biti danas na Skupštini. Ujedno pozdravljam pohvale koje je predsjednik Travaš uputio Odvjetničkom zboru Zagreb u izlaganju, kao uostalom svim odvjetničkim zborovima, gdje je vidljivo da postoji krasna i divna suradnja, gdje su zborovi preuzeli dio ovlaštenja i gdje uspješno surađujemo.

Ujedno smatram da ovo što je kolegica malo prije izlagala djelomično proizlazi i iz odluke Upravnog odbora

Zbora Zagreb, koji je zapravo ukazao na određenu nerazmjernost, na odredene neustavnosti, na određene podjele koje se ovime uvode. Isto tako, smatram da nije u redu i da se moram ograditi od pojedinih prozivanja koja su ovdje upućena. Naime, imputira se Odvjetničkom zboru Zagreb da je netko vama upućivao određene komentare, prijetnje, ja smatram da trebam reći, da vi morate ukazati na to tko bi to točno bio, odnosno morate imenovati osobu o kojoj se radi. Hvala!

Robert Travaš:

Hvala lijepa! Ono što moram reći, ja ću odlučiti, kolega, a ne vi.

Javlja li se još netko za riječ? Kolega Budimir. Možda vam on može reći tko je to bio.

Dario Budimir:

Poštovane kolegice i kolege, neću se očitovati na ovu prozivku, jer je apsolutno netočna. Ali ću reći jednu stvar. Nastavno svim dosadašnjim izlaganjima, ja bih samo, vezano za ovaj prvi prag od pet godina, istaknuo da je u Hrvatskoj odvjetničkoj komori u zadnjih pet godina upisano 1565 odvjetnika, koji čine 36,2 posto odvjetničkog korpusa u Republici Hrvatskoj. Svim tim odvjetnicima, nisam siguran, možda čak i nekim pravosudnim velikanima kao što je Ivica Crnić, bit će onemogućeno sudjelovanje u tijelima Komore, a u Upravnom odboru zasigurno.

Dakle, kada vodimo računa o ustavnosti ovakvih odredbi, mislim da bi samo na jednu stvar trebalo obratiti pozornost, a to je razmjernost. Je li razmjerno da više od 30 posto odvjetnika ne može sudjelovati u bilo kojem tijelu Hrvatske odvjetničke komore? Puno hvala, gospodo!

Robert Travaš:

Kolega Sučeviću, izvolite!

Mladen Sučević:

Ispričavam se, nisam htio sudjelovati u raspravi. Samo bih imao repliku na ovo što je kolega Budimir rekao. Kolega, ne trebate biti zabrinuti za sudbinu kolege Crnića. Ima više od pet godina.

Maro Konjuh:

Poštovani predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, najmlađi sam član ove Skupštine. Time mi je možda i najveća čast govoriti ispred svih vas. Kao najmlađi član tu sam kao predsjednik Udruge vježbenika i ovom prilikom predstavljam neposredno 1666 članova. Ja nisam za ovaku retoriku. Nisam za to da se o ovakvoj bitnoj

temi na ovakav način govori. Ja bih da ovo vratimo na argumente. Posebno pozdravljam govor kolegice Višnje Drenški Lasan koji je prvi pravi i argumentirani govor o jednoj iznimno bitnoj i osjetljivoj temi za budućnost odvjetništva.

Argumente o znanju i iskustvu povezivati s godinama i za-stupanjima u kaznenom postupku, ili bilo kojim drugim postupcima, apsolutno je neprimjereno. I niti na koji način se ne smije povezivati znanje i iskustvo u zastupanjima, sa znanjem i iskustvima biti članom Upravnog odbora. To su dvije odvojene stvari. Za znanje i iskustvo biti članom Upravnog odbora puno je nužnije znati način funkcioni-ranja ovog doma, propise koji reguliraju ovu djelatnost. A po tom pitanju, mogu slobodno reći da kao dopredsjed-nik Udruge u jednom mandatu, predsjednik u prošlom i sadašnjem, znam o propisima u Komori i kako se donose odluke više od polovine članova Upravnog odbora. Zato što sam se osobno potudio saznati kako stvari funkcioniraju. Mogu jamčiti za svoje znanje po tom pitanju. Isku-stva nemam. Iskustvo dragi kolege stječem radom s vama. Na tome sam vam iznimno zahvalan da ovako mlađi mogu ovdje uopće govoriti i surađivati s vama. Zato držim iznimno bitnim da nekoliko članova Upravnog odbora budu mlađi kolege, kako bi napravili taj most između znanja i iskustva. Neki to nazivaju ambicijama, neki nadobudno-sti. Ja se time ne rukovodim. Mene su kao predsjednika vježbenika više puta moji kolege pitali koji je moj interes. Ja sam im rekao da čast koju imam, predstavljajući i za-stupajući sve njih, biti članom Upravnog odbora, meni je dovoljan honorar za sve ono što radim. Tih 170 radnih sati sam otprilike procijenio da ja potrošim kao odvjetnič-ki vježbenik, na uštrb svog ureda. Ali može se, ako se želi. Zato sam bio za to da se o ovakvoj temi povede rasprava, da se govorи o njoj.

Robert Travaš:

Kolega, ja vam jedini imam pravo upasti u riječ. I sada ću vam upasti u riječ. Bila je Konferencija odvjetnika i bili ste tamo. Mogli ste raspravljati o toj temi na način na koji sada raspravljate cijeli dan.

Maro Konjuh:

Hvala na opaski. Bio sam na Konferenciji. Jedan sam od svih pet ljudi koji su držali govore po pet minuta. Konfe-rencija je trajala pola sata u raspravi. Držim je neuspje-lom, ako ćemo govoriti o Konferenciji.

Neću vam, cijenjeni predsjedniče, više upadati u riječ, ja se ispričavam. Samo sam htio dati svoje viđenje situacije kao najmladi član Upravnog odbora. Još vam jedanput zahvaljujem.

Robert Travaš:

Zahvaljujem, kolega Konjuh. Izvolite, kolega!

Branimir Perić:

Poštovane kolegice i kolege, član sam Upravnog odbora Odvjetničkog zbora Zagreb. Slažem se s kolegama koji su prethodno rekli da ove podjele ne vode dobrom. Smatram također da su suprotne Ustavu Republike Hrvatske i da idu ka podjelama između mlađih i starijih odvjet-nika. A to nije najbolje rješenje. Smatram da mi, uime Odvjetničkog zbora Zagreb mogu to kazati, da mi nismo tvrdili i govorili da ćemo dovesti, da ćemo nešto nad-glasati, kao što je kolega Potočnjak rekao. Mi smo bili izabrani legitimno od naših kolega. I preko nas mlađih je uspostavljena dosta dobra suradnja s Odvjetničkim zborom Zagreb. A o kvaliteti njegova rada mogu posvje-dočiti i predsjednik i svi drugi. I činjenica da Odvjetnički zbor Zagreb sa svojim mlađim članovima, kad se već na taj način razgovara, ima svakih mjesec dana sjednicu na kojoj se argumentirano i valjano raspravlja o svim tema-ma važnim za odvjetništvo i za sve članove, bilo mlađe ili starije. I stoga smatram da nema potrebe da se uvode ove odredbe o godinama staža, jer ovdje nije naglasak samo na tome jeste li mlađi ili niste, nego je naglasak na tome da se radi o kontinuiranom obavljanju odvjetništva od pet godina. Spomenuli smo kolegu Crnića, pa bismo mogli na taj način i kolegu Hrvatina koji je tradicionalno pozvan tu i sudjeluje. Kad bi danas-sutra otišao u odvjet-ništvo, bio bi spriječen sudjelovati u npr. Upravnom odboru. Toliko, hvala!

Robert Travaš:

Naravno, kolega, on je sudac.

Kolega Pelicarić ima riječ, a zatim kolega Tuškan.

Ranko Pelicarić:

Kolegice i kolege, prije svega ne mislim da je do sada rasprava bila neargumentirana. Prihvaćam da sam čuo uglavnom argumente, a vrlo malo objede. Prema tome, ne vidim zbog čega su se dva-tri diskutanta prije mene našla povrijedenima, jer ne shvaćam ništa od ovoga kao objede.

Što se tiče samog sadržaja, želio bih reći da sam na strani onih koji priznaju iskustvo, koji ga smatraju i nužnim. I ja bih, ako to treba reći, prvi bio za to da i predsjednik Vrhovnog suda, ako bi sutra došao u advokaturu, nije taj koji može voditi odvjetnike na skupovima na kojima su oni praktički svakodnevno. Time ne smatram da sam ga uopće uvrijedio. Isto tako smatram da nitko ne bi sutra mogao biti predsjednik suda bez nekog ozbiljnijeg sta-

ža. Dakle, prije svega staž. I staž u odvjetništvu, da se uoči koji su sve problemi, da se nastrada jedan, dva, četiri puta, i pred sudovima i pred poreznim uredima, i u zastupanju komorskih stavova. I to mislim da je jedini razlog za ove cenzuse. I u tom smislu ih pozdravljam.

Ono što sam još htio reći. Ne radi se o cenzusima u zborovima. I meni je jako draga da je sada nekoliko mladih kolega reklo da je jako aktivno u zboru. Pretpostavljam da je to tako i u ostalim zborovima, a ne samo u Zagrebačkom zboru. Konačno, nedavno sam bio u Sisku i vidim da je i u Sisačkom zboru također mnogo mladih kolega. Ja to pozdravljam i čini mi se da je upravo to način da oni nakon pet, deset i petnaest godina rada u zboru dođu raditi u Komoru. Hvala lijepa!

Robert Travaš:

Kolega Tuškan, a onda bismo mogli prijeći na glasovanje.

Branimir Tuškan:

Evo vidite da je Centar za mirenje važno uključiti. Očigledno treba medijacija. I to medijacija između starih i mladih.

I meni ustvari uopće nije jasno kako to da nije ušao prijedlog našeg Centra za mirenje, da Centar za medijacije bude tijelo Komore. Očigledno mi smo tijelo Komore. Mi se moramo uključiti da bi ovaj spor između mladih i starih riješili.

Šalu na stranu, ja doista smatram da smo ušli u raspravu koja niti je zdrava, niti je lijepa, niti je pohvalna. Nekada je bio sukob između Sjevera i Juga, pa smo ga uspjeli riješiti, a sada je očigledan nepotreban sukob nastao između mladih i starih. Ja sam 1997. godine bio predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika i moram reći da od te 1997. godine do danas aktivno radim u svim tijelima Komore i izvan tijela Komore. Ja ni danas nisam član Skupštine. Ja sam samo gost na ovoj Skupštini. I ja sam gost cijeli svoj radni vijek na ovoj Skupštini. Međutim, to me nikada nije sprječilo da aktivno sudjelujem u radu Komore i izuzetno sam ponosan na to. Znate, u posljednjih pet ili šest godina, sudjelujući u radu Međunarodne unije odvjetnika, video sam bezbroj mladih ljudi izuzetno talentiranih za rukovođenje za obavljanje odvjetništva. Ja sam im zavidio na znanjima koja imaju. Danas, kao predsjednik Centra za mirenje, ja sam ponosan da mogu reći da je od 70 odvjetnika izmiritelja barem 50 mladih odvjetnika, svi su oni sva svoja mala sredstva uložili u edukaciju. Izuzetno barataju jezicima, izuzetno barataju znanjima. I meni se čini da je ovo što je rekla kolegica Drenški Lasan izuzetno značajno za eventualne sporove, ne pred našim Ustavnim sudom nego u Strasbourg.

Doista, postoje dva načela Međunarodne konvencije o ljudskim pravima. To je načelo legitimnosti i načelo razmjernosti. Ja kao pripadnik MSG-a, a to su mudre sijede glave, smatram doista da je ovaj census godina vrlo značajan i da bi on trebao biti. Međutim, meni taj census legitimnosti nikako ne odgovara s cenzusom razmjernosti na koju Europski sud za ljudska prava izuzetno pazi. Što je princip razmjernosti?

Je li taj naš princip legitimnosti, koji je po mom osobnom mišljenju legitim u skladu s principom razmjernosti? Ja doista mislim da ćemo ograničavajući – to je moje osobno mišljenje – dobni limit za članove Upravnog odbora, upravo naše članstvo i Upravni odbor lišiti pomoći mladih kolega. Cijeli svijet se bazira na mладимa. Ja to mogu reći! U zadnjih četiri ili pet konferencija, radnih tijela koje smo imali u Komori, uglavnom su bili mladi kolege. Oni i te kako zaslužuju po meni da uđu. I ja smatram da census za člana Upravnog odbora ne bi trebao postojati, upravo zbog tog principa legitimnosti. I nudim usluge medijatora između mladih i starih još jednom. Hvala!

Robert Travaš:

Ako nema više rasprave, stavio bih na glasovanje prvi amandman, kako je predložen.

Mladen Klasić:

Da ponovimo prvi amandman koji je dan na članak 5., stavak 3. Predlaže se da se taj stavak mijenja i da glasi: "Svaki odvjetnik ima pravo birati i biti biran u tijela Komore".

Robert Travaš:

Molim, tko je za prijedlog Odvjetničkog zabora Zagreb? (Osamnaest za.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Idemo na sljedeći amandman.

Mladen Klasić:

Drugi amandman je prijedlog da se briše članak 17., stavak 4., koji glasi: "Za člana ili zamjenika člana pojedinačnog odvjetničkog zabora u Upravni odbor može biti biran samo odvjetnik koji najmanje deset godina kontinuirano obavlja odvjetničku službu".

Robert Travaš:

Mislim da je rasprava ista. Prema tome, predlažem da prijeđemo na glasovanje.

Izvolite, kolega Kobaš! U vezi s prijedlogom ovog sadašnjeg amandmana?

Ivan Kobaš:

Dakle, ovim prijedlogom se predlaže da se uvede obvezni odvjetnički staž od deset godina za člana Upravnog odbora. Za člana Upravnog odbora zbora je pet godina. Dakle, postoji ograničenje.

Isto tako, ja bih samo ponovio ono što sam rekao, ali sada sam zaboravio prezime kolege koji je krivo shvatio. Odredbom ZKP-a o kojoj sam ja govorio bilo je uvedena nužnost osam godina odvjetničkog staža za obranu za kaznena djela za koje je zapriječen dugotrajni zatvor. Danas te odredbe više nema zahvaljujući odluci Ustavnog suda. A ona odredba koja postoji odnosi se na obranu po službenoj dužnosti...

Robert Travaš:

Kolega, ja vas molim da nam ne tumačite ZKP, nego da se držite točke dnevnog reda.

Imate li još nešto reći u vezi sa svojim prijedlogom ili ne?

Ivan Kobaš:

To se radi o obrani po službenoj dužnosti što se plaća iz Državnog proračuna.

Robert Travaš:

Josipe, izvolite. Kolega Hećimoviću.

Josip Hećimović:

Poštovane kolegice i kolege, moje je ime Josip Hećimović, član sam Odvjetničkog zbora Zagreb i Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore.

Pozdravljam sve. Neću dugo. Slažem se s 99 posto ljudi, konkretno i predsjednikom, pogotovo u njegovom izvješću, kolegom Andreisom, a i ostalima koji su govorili, kolegicom Drenški Lasan.

Ono što je bitno jest – ja mogu reći da sam bio predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika i od onda pa do danas kontinuirano sam imao priliku i čast da sudjelujem u ovim tijelima i zahvaljujem na toj prilici. Mogu reći da bez iskustva i bez znanja ništa ovo ne bi imalo smisla. Ja smatram da bih i danas – ja konkretno govorim za sebe – mogao obavljati svaku dužnost u ovoj Komori. Ono što mogu, za to sam se i prijavio, itd. Ono što smatram jako bitnim ovdje je baš to da ne bude te razlike između starih i mlađih u obliku nekakvog rata. Ono što je nama nužno je suradnja. Ta suradnja se može ostvariti. Treba ju staviti u neke normalne granice. A svako iskustvo i znanje je poželjno. Mislim da svatko tko to negira ne može navesti nikakav jasan argument za to.

Drugo je konkretno pitanje kod Upravnog odbora i tog desetogodišnjeg cenzusa. Čini mi se da je po nekim, ne

sasvim točnim statistikama koje se ne mogu danas reći, jer bi izbori bili za dvije godine, 60 i nešto posto ljudi koji su upisani u Hrvatsku odvjetničku komoru ne mogu se prijaviti za Upravni odbor. Je li to dobna granica i je li to postotak razmjernosti o kojem pričamo? Je li to u redu, na članovima Skupštine je da odluče. Ja bih volio da je tu ipak bila malo duža rasprava oko toga i žao mi je da je tako malo amandmana došlo od članstva. Meni je žao što je članstvo tako pasivno. Što se tiče toga, toliko od mene.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Hećimoviću. Ako više nema rasprave, možemo prijeći na glasovanje po amandmanu. Dakle, molim vas, još jedanput pročitajte amandman!

Mladen Klasić:

Prijedlog amandmana o kojem se treba izjasniti je da se briše članak 17.; stavak 4.

Robert Travaš:

Molim, tko je za prijedlog Odvjetničkog zbora Zagreb? (Nerazumljiva intervencija iz dvorane.)

Pročitajte, pročitajte! Kolega Klasiću, molim vas još jedanput!

Mladen Klasić:

Dakle, članak 17., stavak 4., koji u materijalu koji imate kod sebe glasi: "Za člana ili zamjenika člana pojedinog odvjetničkog zbora u Upravni odbor može biti biran samo odvjetnik koji najmanje deset godina kontinuirano obavlja odvjetničku službu".

Svi imate te prijedloge. Ne vidim razloga da još jedanput čitam.

Gledajte, kolegice i kolege, ja čitam ono što je Zbor dao. I o tome se izjašnjavamo.

Robert Travaš:

Prijedlog Zagrebačkog zbora je da se taj tekst briše. Ja ću još jedanput pročitati, ako imate strpljenja slušati.

Amandman 2. predlaže da se briše članak 17., stavak 4., koji glasi: "Za člana ili zamjenika člana pojedinog odvjetničkog zbora u Upravni odbor može biti biran samo odvjetnik koji najmanje deset godina kontinuirano obavlja odvjetničku službu".

Robert Travaš:

Dobro. Stavljam na glasovanje prijedlog Odvjetničkog zbora Zagreb.

Molim, tko je za predloženi amandman? (Šesnaest.) Koliko?

Konstatiram da prijedlog nije prošao.
Prelazimo na sljedeći amandman.

Mladen Klasić:

Amandman broj 3 odnosi se na članak 25., stavak 1., pa se predlaže brisati članak 25., stavak 1., koji glasi: "Za predsjednika Komore može biti biran odvjetnik koji najmanje 15 godina kontinuirano obavlja odvjetničku službu".

Robert Travaš:

Molim, tko je za prijedlog amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb? (Četrnaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Kolega, idemo dalje.

Mladen Klasić:

Amandman broj 4. Predlaže se da se članak 62., stavak 3., mijenja tako da glasi: "Odvjetnik je dužan ugovor o pružanju pravne pomoći u paušalnom iznosu dostaviti Izvršnom odboru Komore radi dobivanja suglasnosti".

Robert Travaš:

Ima li predlagatelj po tom amandmanu nešto dodatno reći? (Nema.)

Prelazimo na glasovanje. Molim, tko je za prihvatanje amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb? (Jedanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Amandman broj 5 dat je na članak 65., stavak 5., koji glasi: "Odvjetnik, čiji se ured ili pisarnica u kojoj radi nalazi na području na kojem je pored hrvatskog u službenoj uporabi i koji drugi jezik, može na svom pečatu uz označku 'odvjetnik' imati i prijevod te riječi na drugi jezik".

Prijedlog je da se taj članak mijenja, tako da glasi: "Odvjetnik može na svom pečatu pored naziva 'odvjetnik' imati i prijevod te riječi na drugi jezik koji je u službenoj uporabi u Europskoj uniji".

Robert Travaš:

Ima li predlagatelj potrebu dodatno obrazložiti?

Izvolite, kolega Kobaš!

Ivan Kobaš:

Nemojte se ljutiti što treći puta izlazim. Budući da nisam dolazio na sjednice Upravnog odbora, moram nadoknadići.

Dakle, ovdje se radi o prijedlogu, s obzirom na to da je prijedlogom Statuta određeno da će strani odvjetnici koji

se budu upisali u Republici Hrvatskoj moći koristiti, osim hrvatskog jezika prijevod svojeg odvjetničkog ureda, podružnice i na jezik odakle dolaze. Ako ostane takva odredba, onda će hrvatski odvjetnici u odnosu na strane odvjetnike biti diskriminirani. Dakle, mi ćemo moći koristiti samo na hrvatskom jeziku, stranci ne. Smatram da ćemo sami sebe na takav način ograničiti, da ćemo biti možda na neki način prema određenim poslovnim subjektima iz inozemstva manje konkurentni u odnosu na njih.

Robert Travaš:

Mislim da je kolega Horvat to istražio, pa neka dade odgovor. Ili Sučević.

Mladen Sučević:

Sve je u redu. Samo treba pročitati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu. Strani odvjetnici će se pojaviti kao, na primjer, "Rechtsanwalt" i neće moći ovo što je kolega sada rekao, niti ćemo mi biti u nekom neravnopravnom položaju. Strani odvjetnik, ako će djelovati na području Republike Hrvatske, moći će koristiti svoj naziv iz zemlje iz koje dolazi. Nema apsolutno nikakve neravnopravnosti da bi mi hrvatski odvjetnici bili diskriminirani u odnosu na strance. A normalno je da će strani odvjetnik – kao što se mi uvjek zalažemo – ako će se pojavljivati u pravnom prometu, imati ured s nazivom i na hrvatskom jeziku. Nema apsolutno nikakve diskriminacije.

Robert Travaš:

U Izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu točno piše što može strani, a što može domaći.

Stavljamo prijedlog na glasovanje. Molim, tko je za prijedlog Odvjetničkog zbora Zagreb? (Dvanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Molim dalje, kolega Klasiću.

Mladen Klasić:

Amandman broj 6 odnosi se na sadržaj članka 66., stavak 1. Tekst prijedloga glasi: "Ploča s nazivom odvjetničkog ureda može biti istaknuta samo pokraj ulaza u zgradu u koju je on smješten, te pokraj ulaza u stan ili poslovnu prostoriju u zgradu u kojoj se ured nalazi. Ako ovim Statutom nije drugačije određeno, ploča smije sadržavati označku odvjetnica ili odvjetnik, te ime i prezime odvjetnika, odnosno skraćeno tvrtku, odvjetničkog društva ili označku da je riječ o zajedničkom odvjetničkom uredu ili specijalizaciji".

Prijedlog je da se taj stavak 1. mijenja, tako da glasi: "Ploča s nazivom odvjetničkog ureda može biti istaknuta samo

pokraj ulaza u zgradu u koju je on smješten, te pokraj ulaza u stan i poslovnu prostoriju u zgradu u kojoj se ured nalazi. Ako ovim Statutom nije drugačije određeno ploča smije sadržavati oznaku odvjetnika ili odvjetnik, te ime i prezime odvjetnika odnosno skraćenu tvrtku odvjetničkog društva ili oznaku da je riječ o zajedničkom odvjetničkom uredu ili specijalizaciji, te imati i prijevod tih riječi na drugi jezik koji je u službenoj uporabi u Europskoj uniji".

Robert Travaš:

Molim, ima li predlagatelj potrebe ovo dodatno obrazložiti? (Nema.)

Molim, tko je za amandman Odvjetničkog zbora Zagreb? (Dvanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Kolega, imamo li još amandmana?

Mladen Klasić:

Sljedeći, sedmi amandman, je na sadržaj članka 69.: "Prava i dužnosti članka 60. do 67. ovog Statuta na odgovarajući se način primjenjuju i na strane podružnice, osim dijela tih odredbi kojim se regulira i dopušta upotreba oznake odvjetnik. Na primjer, u odredbi o sadržaju pečata, u dvojezičnoj upotrebi riječi odvjetnik i o sadržaju ploče s nazivom odvjetničkog ureda, koji se ne primjenjuju na strane podružnice".

Prijedlog je da se taj sadržaj mijenja, tako da novi amandman, njegov sadržaj, glasi: "Prava i dužnosti članka 60. do članka 67. ovog Statuta na odgovarajući se način primjenjuju i na strane podružnice".

Robert Travaš:

Ima li predlagatelj dodatnih pojašnjenja? (Nema.)

Molim, tko je za prijedlog amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb? (Dvanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Sljedeći amandman je podnijet na sadržaj članka 70. Prema navodu amandmana, članak 70. glasi: "Odvjetnik je dužan omogućiti vježbeniku koji je kod njega na vježbi da se osposobi za obavljanje odvjetničkih poslova, pa ga stoga mora osposobljavati u svim poslovima pravne pomoći".

Prijedlog koji daje amandman je da se taj članak promjeni i da glasi: "Odvjetnik je dužan omogućiti vježbeniku koji je kod njega na vježbi da se osposobi za obavljanje odvjetničkih poslova, pa ga stoga mora osposobljavati u svim poslovima pravne pomoći, sukladno svojim mogućnostima".

Robert Travaš:

Ima li potrebe dodatnog obrazloženja?
Kolega Kobaš, izvolite!

Ivan Kobaš:

Dakle, mi smo ovo predložili iz jednog jedinog razloga, s obzirom na to da većina kolega ne radi sve poslove. Pretpostavljam, netko ne radi kazneno, netko ne radi parnicu, pa bi to trebalo bolje precizirati. Dakle, ne možemo ospozobiti vježbenike na kaznenima, ako ne radimo kaznene predmete, pa mislimo da bi bilo svrshodno unijeti ovo u Statut.

Robert Travaš:

Zahvaljujem. Želi li još netko riječ? (Nitko se ne javlja.)
Ako ne, dajem prijedlog amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb na glasovanje. Molim, tko je za? (Jedanaest.)
Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Ima još četiri, pet amandmana koji se odnose na članak 96.

Ja predlažem da pročitam sve amandmane, jer se radi o jednom članku, pa da ne idemo stavak po stavak. Bit će tako konzistentnije.

Dakle, prvi amandman koji se odnosi na članak 96. predlaže da se u stavku 1. briše točka 4. koja glasi: "Ako protivno zakonu i ovlastima koje ima u zastupanju stranke posreduje kod određenih tijela i pravnih osoba koje obavljaju javnu službu ili ako istupa nedostojno".

Zatim se predlaže promijeniti sadržaj točke 5., članka 96., stavka 1.

Točka 5. glasi: "Ako nesavjesno obavlja odvjetničke poslove ili nestručno zastupa stranku". Prijedlog je da se to promijeni i da glasi: "Ako nesavjesno obavlja odvjetničke poslove".

U članku 96., stavku 1., točku 8., koja glasi: "Ako protivno propisima traži i prima nagradu od stranke koju je bio dužan zastupati besplatno, ili ako traži nagradu veću nego što je propisano Tarifom". Prijedlog je da se ta točka briše, i da se promijeni na način da glasi: "Ako protivno propisima traži i prima nagradu od stranke koju je dužan zastupati besplatno".

Zatim, na točku 9. članka 96., stavku 1., koja glasi: "Ako nesavjesno vodi materijalno poslovanje stranke, a napose ako stranci bez opravdanog razloga ne položi obračun, ili joj ne isplati novac, čim ga za njezin račun primi".

Predlaže se da se promijeni točka 9., i da glasi: "Ako stranci bez opravdana razloga ne položi obračun ili joj

ne isplati novac u razumnom roku od kada za njezin račun primi novac".

Zatim je prijedlog sljedećeg amandmana da se točka 12. briše. Točka 12. glasi: "Ako postupa suprotno odredbama Pravilnika o odvjetničkim web stranicama".

Prijedlog je dakle da se briše.

Evo, to su prijedlozi koji se odnose na promjenu članka 96.

Robert Travaš:

Ima li potrebe predlagatelj dodatno obrazložiti? (Nema.) Molim vas da glasujemo. Molim, tko je za prijedlog amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb? (Jedanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Sljedeći amandman podnesen je na članak 97. koji glasi: "Težom povredom ugleda odvjetništva smatra se ponasanje i rad odvjetnika u privatnom životu, ako se tim ponasanjem i radom narušava ugled odvjetništva".

Prijedlog je da se ta odredba briše.

Robert Travaš:

Želi li predlagatelj to obrazložiti? (Ne.)

Prelazimo na glasovanje. Molim, tko je za prijedlog amandmana Odvjetničkog zbora Zagreb? (Deset.)

Zahvalujem. Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Amandman broj 15 odnosi se na članak 122., stavak 2., alineja prva, koji glasi: "U presudi iz stavka 1. ovog članka Vijeće disciplinskog suda donosi odluku o obustavi prava na obavljanje odvjetništva i uračunavanju od Izvršnog odbora izrečene mjere obustave prava na obavljanje odvjetništva".

Prijedlog je da se ta odredba mijenja, tako da glasi: "U presudi iz stavka 1. ovog članka, Vijeće Disciplinskog suda može donijeti odluku o obustavi prava na obavljanje odvjetništva i uračunavanju..."

Robert Travaš:

To je ispravljeno, to je bila greška u pisanju.

Moje je pitanje, ustraju li predlagatelji amandmana... Ali moramo konstatirati da li predlagatelji ustraju...

Povlači se ovaj prijedlog amandmana. Molim, hoće li netko u ime Odvjetničkog zbora Zagreb to izjaviti? Vi, kolega Budimiru? Dobro, možemo konstatirati. Hvala!

Mladen Klasić:

Treći podnositelj amandmana je Riječki odvjetnički zbor, koji je predložio da se u članku 79. Statuta, iza stav-

ka 3. doda novi stavak koji bi bio stavak 4., a koji bi glasio: "Privremeni zamjenik odvjetničkog ureda, sukladno odredbi članka 54. Zakona o odvjetništvu, ima ovlasti zamjenjivati odvjetnika u postupcima u kojima taj odvjetnik zastupa stranke, ali ne i poduzimati radnje koje se tiču poslovne djelatnosti odvjetničkog ureda u kojem obavlja dužnost privremenog zamjenika".

Robert Travaš:

Zahvalujem! Kolege iz Odvjetničkog zabora, želite li dodatno obrazložiti? Izvolite, kolega Toth.

Zlatimir Toth:

Ovaj je amandman prvotno bio moj osobni, tako da ga je Zbor prihvatio i kao takvog ovamo poslao. Bio sam i sudionik Konferencije odvjetnika, gdje sam to već rekao. Međutim, zbog operativnih razloga to nije snimljeno, pa smo mi kasnije to na svom Zboru ponovo potencirali. Dakle, nemam nikakvu osobnu korist, niti vas želim animirati da glasujete protiv ili za, nego po svojoj savjesti. Riječ je o tome da sam ja imao jedan peh, gdje sam zbog dužeg bolovanja morao imati privremenog zamjenika kojeg je imenovala Komora. I dok sam se nalazio na liječenju, pripravnica koja je bila u uredu, zbog određenih razloga koje sada nije bitno isticati, dobila je otkaz. I nakon toga je pokrenut radni spor u kojem sam ja loše prošao.

Sve zbog toga što ovlasti privremenog zamjenika – i sada to smatram – nisu bile dovoljno transparentno rečene. Ne da nije smio, nego da bi trebalo potencirati u buduće da on ne može odlučivati o statusnim pitanjima odvjetničkog ureda u kojem je postavljen za privremenog zamjenika.

Nakon ove moje inicijative došlo je do uređenja tog članka na način da je rečeno da više privremeni zamjenik ne obavlja posao samo u ime i za korist odvjetničkog ureda, nego naprotiv da obavlja za svoje ime, i u svoju korist. Ima i naplatnu mogućnost svojih usluga. Međutim, ja još uvijek držim da to nije dovoljno transparentno, da se ne bi opekli drugi odvjetnici kojima se sasvim objektivno može dogoditi ovo što se meni dogodilo, a koji bi sasvim neskrivljeno došli do ove situacije, a koje bi možda ovaj članak i ova interpolacija Statuta bila poželjna i zbog toga samo pojašnjavam o čemu se radi.

Hvala lijepa!

Robert Travaš:

Zahvalujem! Želi li još netko nešto dodati? (Nitko se ne javlja.)

Molim, tko je za prijedlog amandmana Odvjetničkog zabora Rijeka? (Osamnaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Imamo posljednja dva amandmana koje je dao uvaženi kolega Josip Hećimović.

On predlaže u članku 9., stavak 2., napraviti promjenu na način da taj stavak 2. glasi: "Upravni odbor saziva na svoj poticaj ili na zahtjev desetine članova, ili tri zbara Komore izvanrednu sjednicu Skupštine".

Robert Travaš:

Želi li predlagatelj dodatno obrazložiti? (Ne.)

Molim tko je za prijedlog amandmana kolege Hećimovića? (Dvanaest.)

Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Mladen Klasić:

Još je jedan amandman istog predlagatelja u odnosu na članak 62. On predlaže da se članak 62. promijeni na način da isti glasi: "Stavak 1.: U obavljanju odvjetništva, odvjetnik se može sporazumjeti sa strankom da joj pruža usluge pravne pomoći uz naknadu u paušalnom iznosu u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika i u skladu s Kodeksom odvjetničke etike". Stavak 2.: "Ugovor o pružanju pravne pomoći iz prethodnog stavka sklapa se u pisanom obliku".

Stavak 3.: "Ugovor iz stavka 1. ovog članka, uz primjenu pravila o anonimizaciji, odvjetnik je dužan dostaviti Izvršnom odboru Komore na razmatranje".

Josip Hećimović:

Kratko. Ovo je mali prijedlog izmjene, a vezano je uz ugovore koje dostavljamo. Prema mojoj mišljenju, zbog toga što se u nekim od tih ugovora nađu i odredbe o zaustapanju stranke, nekim garancijama, upozorenjima, zašto u nekom sporu i neće uspjeti. Zapravo, najbitnija je stvar ove izmjene da se ti ugovori dostavljaju uz primjenu pravila o anonimizaciji. Znači da se oni dijelovi koji nisu bitni, je li ugovor u skladu s Tarifom, zacrne ili na takav neki način dostave Komori.

Robert Travaš:

Izvolite, kolega Konjuh. Imali ste rok, imali ste vremena. Morate imati trideset ljudi...

Oprostite, je li to u vezi amandmana kolege Hećimovića, onda čekajte dok glasujemo.

Molim, tko je za prijedlog kolege Hećimovića? (Petnaest.)

Konstatiram da amandman nije prošao.

Kolega Konjuh, izvolite!

Maro Konjuh:

Stvarno se ispričavam što nisam ranije. Zahvaljujem što ste mi dali priliku.

Da napravimo sada jedan svečani amandman da prođe, da ne bude kao u Saboru.

Dakle, članak 72., stavak 1.: "Odvjetnički vježbenik ima pravo u roku od mjesec dana, računajući od dana prestanka ranije vježbe, promijeniti odvjetnički ured u kojem obavlja vježbu". Ovo u praksi stvara problem i kad imate dogovoren ured u koji ćeete prijeći. Ne stignete to sve realizirati u mjesec dana. I onda mu se prekida, pa vježba počinje teći ispočetka. Ja predlažem da se samo stavi tri mjeseca.

Robert Travaš:

Dva, možemo li se naći na dva? Tko je za? Hvala! Konstatiram da je prijedlog kolege Konjuha prošao. Jeste li prebrojili glasove?

Kolege, amandmane smo prošli.

Izvolite, kolega Tuškan!

Branimir Tuškan:

Ja moram, nažalost, bivšeg predsjednika i mojeg dobrog prijatelja upozoriti da svatko može govoriti na Skupštini. Skupština o tome može donositi odluke, ali ja kao čovjek koji nisam član Skupštine ne mogu glasovati, ali mogu govoriti.

Centar za mirenje Hrvatske odvjetničke komore iskoristio je svoje pravo i dao je prijedlog amandmana za Konferenciju Hrvatske odvjetničke komore koja je održana u Sv. Martinu na Muri. Mi smo to dali 16. svibnja 2013. godine. I ja molim da ova Skupština to razmotri.

Radi se o prijedlogu izmjene članka 5., prijedloga izmjene Statuta, bivši članak 56., gdje se predlaže da se nakon točke 11., kao tijelo Komore poslije Disciplinskog tužitelja, bude Hrvatska odvjetnička akademija pod točkom 12., i pod točkom 13. Centar za mirenje.

Kratko obrazloženje u jednoj rečenici. Strategijom pravosuđa od 2013. do 2015. uvedena je obveza edukacije svih sudionika strategije, tako i Hrvatske odvjetničke komore, i rješavanje sporova mirnim putem. Obzirom da je to strategija i da je u Pravilniku o mirenju i postupku mirenja koji je donio Upravni odbor ove Komore 2009. godine navedeno da je Centar za mirenje HOK-a tijelo Komore, predlažem da se dopuni članak 5. s točkama 12. i 13.

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Javio se kolega Sučević.

Mladen Sučević:

Ja sam ponosan što Odvjetnička akademija i Centar za mirenje dobro rade. Smatram da je prerano da predstavnici Odvjetničke akademije i Centra za mirenje budu članovi Upravnog odbora. Možda će to jednog dana biti vrijeme, ali za sada je prerano. I jedni i drugi su izuzetno mladi. Nisu punoljetni, pa neka se malo strpe.

Robert Travaš:

U smislu osnivanja i rada, a ne godina.
Molim, tko je za prijedlog kolege Tuškana? (Deset.)
Konstatiram da prijedlog nije prošao.

Završili smo točke 19. i 20. Prelazimo na točku 21. dnevnog reda:

DONOŠENJE ODLUKE O PRIJEDLOGU STATUTA HOK-a.

S obzirom na to da smo raspravu prošli, stavljam na glasovanje prijedlog, kako ga je Radna skupina predložila ovoj Skupštini. Molim, tko je za donošenje Statuta u predloženom tekstu, uz prihváćeni amandman kolege Konjuha? (Pedeset i dva.)

Konstatiram da je prijedlog Statuta usvojen kako ga je predložila Radna grupa.

Prelazimo na točku 22. dnevnog reda:

IZMJENE I DOPUNE PRAVILNIKA O UZAJAMNOJ POSMRTNOJ PRIPOMOĆI ČLANOVA HOK-a.
Kolega Klasiću, izvolite!**Mladen Klasić:**

Kolegice i kolege, uz materijal za sjednicu Skupštine dobili ste Prijedlog dopuna. Tom prijedlogu je dodan još jedan prijedlog, i to Riječkog odvjetničkog zbora, koji predlaže da se dopuni članak 4. Pravilnika o uzajamnoj posmrtnoj pripomoći i da se dodaju dva nova stavka: "Korisnici ne stječu pravo na stipendiju, ako je između obveznikova upisa u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore i njegove smrti, proteklo manje od jedne godine".

I sljedeći stavak: "Ograničenje iz stavka 2. ovog članka ne primjenjuje se, ako je obveznik stupio u odvjetništvo neposredno nakon što je bio upisan u Imenik vježbenika Hrvatske odvjetničke komore, kao i u slučaju smrti obveznika uzajamne posmrtnе pripomoći uslijed nesreće ili nasilne smrti".

Robert Travaš:

Dakle, stavak 1. ostaje i dodaju se stavak 2. i 3. Riječkog zbora. Osobno mislim da je prijedlog primjeren.

Ima li predlagatelj potrebe za dodatnim obrazloženjem? Kolegice, izvolite.

Mislimo da je razumno. Molim, tko je za amandman Riječkog zbora na izmjenu i dopunu Pravilnika o uzajamnoj posmrtnoj pripomoći? (Četrdeset i devet.) Konstatiram da je usvojena dopuna.

Točke 25., 26. i 27. su skinute s dnevnog reda zajedničkom odlukom. Prelazimo na točku 28. dnevnog reda:
DOPUNSKI IZBOR ČLANA VIJEĆA VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U POVODU PRIZIVA PROTIV ODLUKA TIJELA HOK-a.

Dakle, to je ona zadnja instanca, kada Hrvatska odvjetnička komora nekome odbije upis u Imenik odvjetnika. Nedostaje nam jedan član. Prijedlog Upravnog odbora da član koji će popuniti to mjesto na Vrhovnom sudu bude kolegica Irena Tušek Miletic, odvjetnica iz Zagreba. Ima li netko drugačiji prijedlog? Zašto iz Zagreba? Jer su sjednice tu, a poziv dođe dan ili dva prije i čovjek se može organizirati. Ovdje mislim samo na mjesto življењa, ali uopće ne dovodim u pitanje iskustvo i kvalifikacije kolegice Tušek Miletic.

Ima li netko neki drugi prijedlog? Izvolite!

Srđ Jakšić:

Nemam drugi prijedlog, ali bih iskoristio priliku. Naime, prije nekoliko godina zaključili smo na istoj ovoj Skupštini da ćemo svaki prijedlog poimence, upravo zbog ljudi koji ne poznaju predložene, ili prije dati pisano, ili se predstavljati ovdje. Naravno, ja vjerujem da je ovo dobar prijedlog i dignut ću ruku za njega, iako ne poznajem kolegicu. Ali mislim da bi taj zaključak od prošle ili prethodne Skupštine trebali stvarno primjenjivati.

Robert Travaš:

Ali kolega, taj je prijedlog jučer bio na Upravnom odboru Hrvatske odvjetničke komore. Skupština odlučuje, ali prijedlog je prošao Upravni odbor Hrvatske odvjetničke komore.

Kad bi mi o ljudima koji se biraju na razne funkcije i koji sudjeluju u radu radnih grupa išli na Skupštinu, nigdje ne bi funkcionirali.

Srđ Jakšić:

Niste me razumjeli, nego da će se na Skupštini pored imena i prezimena reći nešto o kandidatu, a po mogućnosti da će se kandidat sam predstaviti. Ako nije prisutan, da će ga predstaviti netko iz njegovog zbora. To je bio zaključak ove Skupštine.

Robert Travaš:

Zahvaljujem, razumio sam. Iako, kako smo sada to propustili, predstavnik vašeg Zbora koji je bio na sjednici, može prenijeti članstvu Zbora u Dubrovniku što smo razgovarali o kolegici Ireni Tušek Miletić.

Ima li netko drugi prijedlog? (Nema.)

Molim, tko je za to da izaberemo kolegicu Tušek Miletić za dopunskog člana Vijeća Vrhovnog suda koje odlučuje u povodu priziva protiv odluka tijela HOK-a? Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li uzdržanih? (Nema.)

Konstatiram da je prijedlog prihvaćen jednoglasno.

Prelazimo na točku 29. dnevnog reda:

RAZRJEŠENJE ČLANOVA DISCIPLINSKIH TIJELA HOK-a.

Kolegu Antu Župića molim da obrazloži za Disciplinski sud. Izvolite!

Ante Župić:

Poštovane kolegice i kolege, prijedlog je da zamjenica predsjednika Disciplinskog suda, kolegica Željka Rajković, bude imenovana sucem Višeg disciplinskog suda.

A prijedlog je da kolega Mate Kačan, koji ima iskustvo rada u Disciplinskom sudu, bude zamjenik predsjednika Disciplinskog suda HOK-a.

Dakle, kolegica Rajković će biti razriješena kao dosadašnja zamjenica zbog imenovanja na mjesto suca Višeg disciplinskog suda. A moj je prijedlog kao predsjednika Disciplinskog suda da kolega Mate Kačan bude zamjenik iz razloga što ima dugogodišnje iskustvo i ima sve uvjete da sutra bude i predsjednik tog suda.

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Ima li netko primjedbi ili pitanja? (Nitko se ne javlja.)

Molim, tko je za razrješenje, kako je predloženo – disciplinskih tijela HOK-a? (Svi.) Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li suzdržanih? (Nema.)

Konstatiram da je prijedlog usvojen jednoglasno.

Prelazimo na točku 30. dnevnog reda:

LISTA KANDIDATA UTVRĐENA ZA ČLANOVE DISCIPLINSKIH TIJELA HOK-a.

Molim kolegicu Jevdaj Peterlin da dade obrazloženje.

Ljiljana Jevdaj Peterlin:

Poštovane kolegice i kolege, prvenstveno kolegica Jasenka Mandić, zbog brisanja iz Imenika odvjetnika prijedlog je da bude razriješena dužnosti člana Višeg disciplinskog suda.

Potom, propust nam je bio na posljednjoj Skupštini da nismo izabrali zamjenika predsjednika Višeg disciplinskog suda. Sada predlažemo kolegu Branimira Tuškana. I za nove suce Višeg disciplinskog suda kolegicu Željku Rajković iz Zagreba i kolegicu Anu Šutalo iz Valpova.

Robert Travaš:

Zahvaljujem! Ima li nekih primjedbi ili pitanja? (Nitko se ne javlja.)

Molim, tko je za izbor kako ga je kolegica Peterlin predložila? Ima li netko protiv? (Nema.) Ima li suzdržanih? (Nema.) Zahvaljujem!

Konstatiram da je prijedlog usvojen jednoglasno.

Prelazimo na točku 32. dnevnog reda:

RAZNO.

Molim, javlja li se netko pod točkom Razno? Izvolite, kolega Jakšiću.

Srđ Jakšić:

Ja ču iskoristiti ovu točku da ponovim ono od malo prije. Naime, napomenuo sam na odluku ove Skupštine kada smo birali članove Državnog sudbenog vijeća. Ali tada smo donijeli odluku da će se kandidati za sve funkcije predstaviti. Ja sam upozorio malo prije na to. I opet se nastavilo bez toga, pa predlažem da ova Skupština ili opozove onu odluku od prije nekoliko godina, ili da se nje pridržava – da se o tome glasa.

Robert Travaš:

Morali bismo točno znati koja je to odluka, i morala je biti predložena deset dana prije kao dopuna dnevnog reda. Sve piše u Poslovniku.

Ima li još netko pod Razno? (Nitko se ne javlja.)

Pozivam vas sve na zajednički ručak.

Zahvaljujem i zaključujem Skupštinu.

(Skupština je završena u 13:15 sati.)